

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΒ' | ΤΕΥΧ. Α' | ΑΘΗΝΑΙ, Ι. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140-ΤΗΛ. 718-308 | 1/15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1975 | ΑΡΙΘ. 21-22

ΑΓΑΠΗΣΩΜΕΝ ΤΗΝ ΣΠΟΥΔΑΖΟΥΣΑΝ ΝΕΟΤΗΤΑ

ΤΟ ΙΔΕΩΔΕΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΜΟΡΦΩΣΕΩΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Α'

1. Εἰς ἑννέα ἐν συνεχείᾳ κύρια ἄρθρα ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου ὀργάνου τῆς Ἐκκλησίας ἠσχολήθημεν περὶ τὰ προβλήματα τῆς σπουδαζούσης Νεότητος, τόσον ἀπὸ θεωρητικῆς καὶ γενικωτέρας σκοπιᾶς, ὅσον καὶ ἀπὸ τῆς συγχρόνου καὶ ἐπικαίρου τροπῆς, τὴν ὁποίαν προσέλαβε τὸ ὅλον θέμα. Ἡ Ἑλλάς, ὡς μικρὰ Χώρα, ἐν τῇ ἀνοδικῇ πορείᾳ τῆς πρὸς κατάκτησιν τῶν ἀγαθῶν τοῦ Πολιτισμοῦ τῶν προηγμένων Κρατῶν τῆς Δύσεως, εἶναι φυσικὸν νὰ ἀντλή ἐκ τῆς Δύσεως πάνθ' ὅσα ἐμφανίζονται συμβάλλοντα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τοῦ τε πνευματικοῦ καὶ ὑλικοῦ πεδίου τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως τοῦ λαοῦ τῆς. Οὐδὲν τὸ ψεκτόν, ὡς πρὸς τοῦτο. Ἡ ἔφεσις προαγωγῆς καὶ ἀναπτύξεως, ἔμφυτος οὔσα εἰς τὸν ἄνθρωπον, εἰδικῶς διὰ τὸν Ἑλληνα καθίσταται πῶτος διακαῆς καὶ ὀρμητὴ ἀκάθεκτος πρὸς κατάκτησιν τῶν ἀγαθῶν ἐκείνων—πνευματικῶν καὶ ὑλικῶν—τὰ ὁποῖα βλέπει παρὰ τοῖς περισσότερον αὐτοῦ προωδευμένοις λαοῖς. Ἐκ τούτου καὶ ἀποβαίνει φανατικὸς μιμητῆς τῆς σκέψεως καὶ τῆς δράσεως τῶν λαῶν τῆς Δύσεως, ἐπὶ ὅλων τῶν πεδίων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ δράσεως, πνευματικῶν, κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν, ιδεολογικῶν, ὑλικῶν, παιδευτικῶν, θρησκευτικῶν, ἐκκλησιαστικῶν κ.τ.δ.

2. Ἄλλ' ἡ φύσει ἐνυπάρχουσα μανιώδης ἔφεσις πρὸς πρόοδον ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Ἑλλη-

νος συσκοτίζει τοῦτον νὰ διακρίνη ποῖον τὸ ὀρθὸν καὶ ὠφέλιμον καὶ ποῖον δύναται ἀβλαβῶς νὰ ἐφαρμοσθῇ ὡς σύστημα ἢ μέσον προόδου καὶ παρ' ἡμῖν. Τὸ μεγαλειώδες παρελθὸν πέντε χιλιετηρίδων ἀνεπαναλήπτου πολιτισμοῦ καὶ θρησκευτικοῦ μεγαλείου τῆς πρὸ καὶ τῆς μετὰ Χριστὸν ἐποχῆς καὶ μάλιστα τῆς μετὰ Χριστὸν συζεύξεως Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ, διὰ τῆς ἐκφραζομένης ἔκτοτε ἀδιασπαστοῦ ἐθνικῆς καὶ θρησκευτικῆς ἐνότητος τοῦ Ἑλληνος ἐν τῇ μιᾷ ἐννοίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας, ἐπιβάλλει εἰς τοὺς Ἑλληνας Ἡγέτας καὶ καθοδηγητὰς μείζονα προσοχὴν ἐπιλογῆς καὶ ἐφαρμογῆς παρ' ἡμῖν ἐκείνων τῶν μέσων καὶ συστημάτων, δι' ὧν εἶναι δυνατὴ καὶ παρ' ἡμῖν ἡ προοδευτικὴ ἀνοδος καὶ ἀνάπτυξις ἐπὶ ὅλων τῶν πεδίων τῆς ζωῆς καὶ τῆς δράσεως ἡμῶν. Ἄλλά, φεῦ! Ἡ ὀρμητικότης τοῦ Ἑλληνος πρὸς ταχεῖαν κατάκτησιν τοῦ θεωρουμένου ὡς ἀπολεσθέντος χρόνου ἐκπολιτιστικῆς ἀνόδου τοῦ καθιστᾶ τοῦτον ἐπιπόλαιον μιμητὴν παντὸς δυτικοῦ ιδεολογήματος καὶ πολλάκις ἄφρονα πειραματιστὴν ξένων προτύπων, ἤδη ἀχρήστων ἀποδειχθέντων ὑπ' αὐτῶν τῶν δημιουργῶν των, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἢ ἐγκαταλειφθέντων παντελῶς ἢ καὶ ὡς θνησιμαίων θεωρουμένων.

3. Ἄλλ' ἐὰν ἡ εὐθύνη τῶν Ἡγετῶν καὶ καθοδηγητῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ἐπὶ

Η Α΄ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ

ΕΠΙ ΤΗ 1650ῃ ΕΠΕΤΕΙΩ ΑΥΤΗΣ

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος συμπίπτει ἡ 1650ῃ ἐπέτειος τῆς Α΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἣτις συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Μεγάλου Κωνσταντίνου ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας κατὰ τὸ θέρος τοῦ ἔτους 325, καὶ δὴ προκαταρκτικῶς μὲν ἀπὸ 20 Μαΐου, ἐπισήμως δὲ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος ἀπὸ 14 Ἰουνίου μέχρι 25 Αὐγούστου. Πρόκειται περὶ ἑνὸς ἐκ τῶν μεγαλυτέρων σταθμῶν τῆς ἱστορίας τῆς χριστιανικῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἤρξατο λειτουργῶν ἐν αὐτῇ, κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου, ὁ ὕψιστος καὶ ἐκκλησιολογικῶς ἀπαραίτητος θεσμὸς τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, αἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν ὑπερτάτην

διδασκτικὴν, διοικητικὴν, νομοθετικὴν καὶ δικαστικὴν ἀρχὴν καὶ ἐξουσίαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ. Καθ' ὅσον αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι εἶναι τὸ ἀνώτατον ἐκκλησιαστικὸν ὄργανον τῆς διατυπώσεως τῆς δογματικῆς διδασκαλίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἐπιβολῆς πανταχοῦ καὶ πάντοτε τῆς κοινῆς καὶ ὁμοιομόρφου Παραδόσεως αὐτῆς, ἐτι δὲ τοῦ καθορισμοῦ τῆς θείας λατρείας, τῶν ἡθῶν, τῆς ὀργανώσεως καὶ τοῦ πολιτεύματος καθόλου τῆς Ἐκκλησίας καὶ πρὸ πάντων τῆς καταπολεμήσεως τῶν διαφόρων αἱρέσεων, αἵτινες διέστρεφον καὶ ἐνόθθουον τὴν ἀποκεκαλυμμένην θείαν ἀλήθειαν καὶ οὕτως ἠπειλοῦν τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐνότητά. Ἀκριβῶς

τοῦ ὕλικου—κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ—πεδίου εἶναι μεγάλη, δυναμένη κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ διορθωθῇ ἢ καὶ ἀνακοπῇ, ἢ εὐθύνη τούτων ἐπὶ τοῦ μορφωτικοῦ πεδίου τῆς Νεότητος εἶναι παμμεγίστη. Ἡ Παιδεία ἐπομένως καὶ ἡ μόρφωσις τῆς Νεότητος πρέπει νὰ μελετῶνται μετὰ τῆς μεγίστης περισκέψεως. Ἐν ὄψει δὲ τῆς κολοσσιαίας εὐθύνης τῆς κρατικῆς ἐξουσίας, ὡς τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα μέλημα αὐτῆς ὀφείλει νὰ θεωρῇ τὴν ἄνευ ἐπικινδύνων ἀλμάτων ἀρίστην ἐπιλογὴν τῶν μορφῶν τῆς Ἀγωγῆς καὶ Παιδείας τῆς Νεότητος, δι' ὧν καὶ μόνον δύναται νὰ διασφαλισθῇ ἡ ὀρθὴ πορεία καὶ τὸ ἐνδοξον μέλλον δι' ἑνὸς ἀληθοῦς Πολιτισμοῦ τῆς Χώρας ἡμῶν. Τὸ τῆς Ἀγωγῆς καὶ Παιδείας, ἢ κάλλιον, τῆς μορφώσεως τῆς Νεότητος πρόβλημα ἀποτελεῖ καὶ θ' ἀποτελῇ ἔσαει διὰ τὸν ἐξελισσόμενον καὶ ἀναπτυσσόμενον πολιτιστικῶς ἄνθρωπον τὸ μέγιστον μέλημα τοῦ Ἔθνους καὶ τὴν μεγίστην εὐθύνην ὀρθῆς πορείας διὰ τὴν πολιτικὴν καὶ πνευματικὴν Ἠγεσίαν. Διότι τὸ περὶ τῆς σπουδαζούσης Νεότητος—ἀπὸ τοῦ Νηπιαγωγείου μέχρι τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἰδρυμάτων—θέμα εἶναι τόσο ζωτικὸν καὶ μάλιστα τὴν σήμερον ἡμέραν, ὅσον καὶ ἡ ἀσφάλεια καὶ ἡ ὑπαρξις τοῦ Ἔθνους!

*

4. Πολλὰ εἶναι τὰ συστήματα τῆς Ἀγωγῆς καὶ Παιδείας παρὰ τοῖς διαφόροις λαοῖς σήμερον. Ἡ πληθώρα τῶν πνευματικῶν ρευ-

μάτων, τὸ ἀπειροπληθές περιεχόμενον τῶν ἐκ τῆς προόδου καὶ τῶν συνεχῶν φυσικῶν καὶ μηχανικῶν ἀνακαλύψεων κτηθέντων ἀγαθῶν, ὠδήγησαν τὸν ἄνθρωπον εἰς μίαν πολυποίκιλον μορφήν βίου καὶ δράσεως, ὥστε νὰ αἰσθάνηται οὗτος, καὶ μάλιστα ὁ ἐπιστήμων, μᾶλλον ὡς συμφορὰν παρὰ ὡς εὐτύχημα τὴν φυσικὴν καὶ μηχανοκρατικὴν ἰσχύν, αἵτινες τείνουν ν' ἀλλοιώσουν τὴν ἀπλότητα τοῦ τε ψυχικοῦ καὶ τοῦ ἠθικοῦ του κόσμου. Ἐνταῦθα δ' ἀκριβῶς προβάλλει τὸ ἠθικὸν στοιχεῖον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, καλούμενον νὰ δραματίσῃ τὸν μέγιστον ἀγωνιστὴν ἐν τῷ περὶ ὑπάρξεως ἀγῶνι τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου, τόσο τῆς φυσικῆς καὶ πνευματικῆς, ὅσον καὶ τῆς ἠθικῆς καὶ θρησκευτικῆς. Καὶ ἐναντι τοῦ ἀληθοῦς σάλου τῆς συγχρόνου ζωῆς, καλούμεθα οἱ πάντες ν' ἀμυνθῶμεν καὶ νὰ ἀγωνισθῶμεν κατὰ τῶν ἐπισημαιομένων διαφορῶν καὶ ἀλλοιώσεων ἐπὶ τε τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ ἐπὶ τῆς ψυχοσωματικῆς καὶ ἠθικοθρησκευτικῆς ιδιοσυστασίας τοῦ ἀνθρώπου. Τὸν μοναδικὸν δὲ καὶ σωτηριώδη πρᾶγματι ἐξοπλισμὸν διὰ τὸν ὕψιστον τοῦτον ἀγῶνα ζωῆς ἢ θανάτου δυνάμεθα ν' ἀποκτήσωμεν μόνον διὰ τῆς ὀρθῆς πνευματικῆς, ἠθικῆς καὶ χριστιανικῆς Ἀγωγῆς καὶ Μορφώσεως!

Ἄλλὰ θὰ συνεχίσωμεν!

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Ἐομότιμος Καθηγητὴς τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον σκοπὸν, ἦτοι τὴν καταπολέμησιν τῆς μεγάλης αἰρέσεως τοῦ Ἀρειανισμοῦ, τῆς ἀρνησαμένης τὴν θεότητα τοῦ δευτέρου προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος, καὶ διατύπωσιν τῆς ὀρθοδόξου δογματικῆς διδασκαλίας περὶ αὐτοῦ, συνεκροτήθη ἡ πρώτη καὶ μεγαλύτερα καὶ σπουδαιότερα πασῶν Σύνodos τῆς Νικαίας διὰ τὴν «κατεπεύγουσαν χρείαν» τῆς διαφυλάξεως τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας.

«Θεν, κατ' αἰτησιν ἐκκλησιαστικῆν, καὶ δὴ εἰσηγησιν τῶν ἐπισκόπων Ἀλεξανδρείας Ἀλεξάνδρου, Κορδοῦης Ὄσιου καὶ ἄλλων ἐκ τῆς Ἀλεξανδρινῆς καὶ τῆς Ἀντιοχειανῆς Ἐκκλησίας, ὁ Μ. Κωνσταντῖνος, ὡς ἴστορεῖ ὁ Εὐσεβίος, «ὡσπερ ἐπιστρατεύων αὐτῷ Θεοῦ φάλαγγα, Σύνοδον οἰκουμενικὴν συνεκρότει, σπεύδειν ἀπανταχόθεν τοὺς ἐπισκόπους γράμμασι τιμητικοῖς προσκαλούμενος... Ἐπειδὴ οὖν συνήλθον οἱ πάντες, ἔργον ἤδη Θεοῦ τὸ πραττόμενον ἔθεωρεῖτο. Οἱ γὰρ μὴ μόνον ψυχαῖς, ἀλλὰ καὶ σώμασι καὶ χώραις καὶ τόποις καὶ ἔθνεσι πορρωτάτω διεστώτες ἀλλήλων, ὁμοῦ συνήγοντο... Τῶν γοῦν Ἐκκλησιῶν ἀπασῶν, αἱ τὴν Εὐρώπην ἀπασαν, Λιβύην τε καὶ τὴν Ἀσίαν ἐπλήρουν, ὁμοῦ συνήκτο τῶν τοῦ Θεοῦ λειτουργῶν τὰ ἀκροθίνια, εἷς τ' οἶκος εὐκτήριος, ὡσπερ ἐκ Θεοῦ πλατυνόμενος, ἔνδον ἐχώρει κατὰ τὸ αὐτὸ Σύρουσ ἄμα καὶ Κίλικας, Φοινικᾶς τε καὶ Ἀραβίους καὶ Παλαιστίνους, καὶ ἐπὶ τούτοις Αἰγυπτίους, Θηβαίους, Λίβυας, τοὺς τ' ἐκ μέσης τῶν ποταμῶν ὀρμωμένους· ἤδη δὲ καὶ Πέρσης ἐπίσκοπος τῇ Συνόδῳ παρῆν, οὐδὲ Σκύθης ἀπελιμπάνετο τῆς χορείας, Πόντος τε καὶ Γαλατία καὶ Παμφυλία, Καππαδοκία τε καὶ Ἀσία καὶ Φρυγία τοὺς παρ' αὐταῖς παρεῖχον ἐκκρίτους· ἀλλὰ καὶ Θρακῆς καὶ Μακεδόνες, Ἀχαιοὶ τε καὶ Ἡπειρώται, τούτων τε οἱ ἔτι πορρωτάτω οἰκοῦντες ἀπήντων· αὐτῶν τε Σπάνων ὁ πᾶνυ βοώμενος εἷς ἦν ταῖς πολλοῖς ἄμα συνεδρεύων...»¹.

Τοιουτοτρόπως «ὀκτωκαίδεκα καὶ τριακόσιοι συνήλθον ἀρχιερεῖς»² ἐν Νικαίᾳ, κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν παράδοσιν, ἐνῶ κατ' ἄλλας ἱστορικὰς μαρτυρίας ἡ Σύνodos ἀπετελέσθη ἐξ «ἐγγύς τριακοσίων» Πατέρων, ἐξ ὧν πέντε μόνον ἐκ τῆς Δύσεως. Πάντες οὗτοι ἦσαν ἐπίσκοποι, μετασχόντες ὡς ὀργανικὰ καὶ κανονικὰ μέλη τῆς Συνόδου μετὰ γνώμης καὶ ψήφου, ἀλλὰ πρὸς τούτοις μετέσχον—ἰδίως ἐν τῇ προκαταρκτικῇ φάσει τῆς Συνόδου—καὶ πρεσβύτεροι καὶ διάκονοι καὶ λόγιοι λαϊκοί, ἄνευ ὅμως ψήφου, ἔχοντες συμβουλευτικὴν μόνον γνώμην, ἢ καὶ ὡς βοηθοὶ καὶ σύμβουλοι ἐπισκόπων. Μεταξὺ δὲ τῶν ἐπισκόπων διέπρεπον ὁ Ἀλεξάνδρειος Ἀλέξανδρος μετὰ τοῦ διακόνου τότε καὶ μετέ-

πειτα διαδόχου τοῦ Μ. Ἀθανασίου—οἱ κύριοι κατηγοροὶ καὶ πολέμιοι τοῦ Ἀρείου—, ὁ πρεσβύτερος καὶ μετέπειτα ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Ἀλέξανδρος τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ τότε Κωνσταντινουπόλεως Μητροφάνους, ὁ Ἀντιοχειῶς Εὐστάθιος, ὁ Ἱεροσολύμων Μακάριος, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης Σιλβέστρου ἐπίσκοπος Κορδοῦης Ὄσιος καὶ οἱ πρεσβύτεροι Βίτων καὶ Βικέντιος, ἔτι δὲ ὁ Ἐφέσου Μέμων, ὁ Τριμυθοῦντος Σπυριδίων, ὁ Μύρων Νικόλαος, ὁ Ἀγκύρας Μάρκελλος, ὁ Νισίβης Ἰάκωβος, ὁ Καρχηδόνος Καικιλιανός, ὁ ὄσιος Παφνούτιος καὶ πολλοὶ ἄλλοι. Πρόεδρος τῆς Συνόδου διετέλεσεν ὁ προσφανήσας τὸν Μ. Κωνσταντῖνον, προσελθόντα εἰς αὐτὴν, ἐπίσκοπος Ἀντιοχειῶς Εὐστάθιος, συμπαραστατοῦμενος ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρειος Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Κορδοῦης Ὄσιου.

Ὡς ἐλέχθη, ἡ Σύνodos συνεκροτήθη πρὸς κατὰ δίκην τῆς ἐμφανισθείσης ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ συνταραξάσης αὐτὴν αἰρετικῆς πλάνης τοῦ πρεσβυτέρου Ἀλεξάνδρειος Ἀρείου, ὅστις παρουσιάσθη εἰς τὴν Σύνοδον μετὰ 17 περίπου ὁμοφρόνων τοῦ ἐπισκόπου, ὡς καὶ φιλοσόφων καὶ ρητόρων μετὰ τοῦ σοφιστοῦ Ἀστερίου. Οὗτοι ὑπερημύνθησαν τῆς κακοδοξίας τοῦ Ἀρείου, ὅστις ἤρνεῖτο τὴν θεότητα τοῦ Υἱοῦ, ὑποστηρίζων ὅτι οὗτος δὲν εἶναι Θεὸς συναϊδῶς καὶ ὁμοούσιος τῷ Πατρί, ἀλλ' εἶναι κτίσμα, δημιουργηθὲν ἐν χρόνῳ ὑπὸ τοῦ Πατρὸς ἐξ οὐκ ὄντων, ἀλλότριος δὲ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς καὶ τρεπτὸς καὶ ἀλλοιωτὸς τὴν φύσιν. Δι' ὃ δὲν ὑπῆρχε «πρὶν γεννηθῆναι» καὶ «ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν». Διὰ τούτων ὁ Ἀρειος ἤρνεῖτο τὸ συναϊδῶν καὶ ὁμοούσιον τοῦ Υἱοῦ πρὸς τὸν Πατέρα καὶ τὸ ἄτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον αὐτοῦ, ἐφ' ὧν κυρίως ἐρείδεται ἡ ἐννοία τῆς θεότητος τοῦ Υἱοῦ. Περὶ τὴν κακοδοξίαν ταύτην διεξήχθησαν μακρὰ καὶ ἐργώδεις δογματικαὶ συζητήσεις, εἰς ἃς ἔλαβον μέρος πολλοὶ ὀρθόδοξοι καὶ ἀρειανόφρονες, μετὰ τῶν ὁποίων διεκρίθησαν οἱ ρηθέντες διάκονος Ἀλεξάνδρειος Ἀθανάσιος καὶ πρεσβύτερος Κωνσταντινουπόλεως Ἀλέξανδρος, ἐκπροσωποῦντες τοὺς ἐπισκόπους τῶν, ἔτι δὲ «συμπαρήσαν καὶ λαϊκοὶ πολλοὶ διαλεκτικῆς ἐμπειροὶ ἐν ἑκατέρῳ μέρει συνηγορεῖν προθυμούμενοι»³. Τέλος οἱ ἀρειανίζοντες προκληθέντες ὑπέβαλον εἰς τὴν Σύνοδον διὰ τοῦ ὁμόφρονος Νικομηδείας Εὐσεβίου ἀρειανικὴν ὁμολογίαν πίστεως, ἣν ἀκούσαντες οἱ Ὀρθόδοξοι Πατέρες, ἔβησαν τὰ ἄτα καί, συμπληρωθείσης τῆς ἀναγνώσεως, «διέβρηξαν ἅπαντες, νόθον καὶ κίβδηλον ὀνομάσαντες· θορύβου δὲ πλείστου κατ' αὐτῶν γενομένου καὶ πάντων προδοσίαν αὐτῶν τῆς εὐσεβείας κατηγορούντων, δεισαντες ἐξάνεστησαν καὶ πρῶτοι (οἱ ἀρειανίζοντες) τὸν Ἀρειὸν ἀπεκήρυξαν, πλην Σεκούνδου καὶ Θεωνᾶ. Οὗτω δὲ τοῦ δυσσεβοῦς ἐκποδῶν γενομένου, συμφώνως ἅπαντες τὴν μέχρι καὶ νῦν ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς πολιτευομένην πίστιν ὑπαγορεύσαντες καὶ ταῖς ὑπογραφαῖς βεβαίωσαντες, διέλυσαν τὸ συνέδριον»⁴.

3. Σωκράτους, Ἐκκλησ. Ἱστορ. I, 8, PG 67, 64.

4. Θεοδορήτου, Ἐκκλησ. Ἱστορ. I, 7, ἐνθ' ἄν. σ. 33.

1. Εὐσεβίου, Βίος Κωνσταντίνου 3,10, PG 20, 1060-1061.

2. Θεοδορήτου, Ἐκκλησ. Ἱστορ. I, 7, ἐν: Die griechischen christlichen Schriftsteller der ersten drei Jahrhunderten, hrsg. von der Preussischen Akademie der Wissenschaften, Leipzig 1911, ὑπὸ L. Parmentier, σ. 30. Πρβλ. καὶ Ἰω. Καρμίρη, Τὰ δογματικὰ καὶ συμβολικὰ μνημεῖα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθήναι 1960, τ. I², σ. 53 ἐξ., 114 ἐξ. Β. Φειδᾶ, Ἡ Ἀ' Οἰκουμένη Σύνodos, Ἀθήναι 1974.

Τὴν «πίστιν», λοιπόν, δὴλα δὴ τὸ ἱερόν Σύμβολον τῆς πίστεως κατὰ τὰ ἑπτὰ πρῶτα ἄρθρα αὐτοῦ, τὸ συνταχθέν ἐν Νικαίᾳ καὶ ὑφ' ἡμῶν μέχρι σήμερον ὁμολογούμενον, ἀπεδέχθησαν ὁμοφώνως ἅπαντες οἱ Πατέρες τῆς Συνόδου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀρειανιζόντων, πλὴν τῶν ἀνωτέρω δύο, μετὰ ἐξαήμερον περίπου δογματικὴν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν, καὶ ὑπέγραψαν τῇ 19 Ἰουνίου τοῦ ἔτους 325, ἀφοῦ προηγουμένως κατεδίκασαν τὴν αἵρεσιν τοῦ Ἀρείου. Τέλος αὐτοῦ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ἐπὶ τῇ ἐκθέσει τῆς ὀρθῆς καὶ ἀποστολικῆς πίστεως, τῆς ἐκ Πνεύματος ἁγίου διὰ τῶν τριακοσίων ἁγίων ἡμῶν Πατέρων ἐκφωνηθείσης, ὡσπερ δι' ἑνὸς στόματος, καὶ κυρωθείσης παρὰ πάντων τῶν συνδραμόντων εἰς τὴν ἁγίαν ἐκείνην τῆς πίστεως ἀκρόασιν, καὶ τὰς χεῖρας ἀπλώσας καὶ τὸ ὄμμα τείνας εἰς τὸν οὐρανὸν πρὸς τὸν Θεόν, εὐφήμες ῥήμασιν ἀνύμνησε τὸν τῶν πάντων ἡμῶν Σωτῆρα καὶ εὐεργέτην Θεόν, ὅτι τὴν ποθουμένην αὐτῷ τῶν ἐπισκόπων ὁμόνοιαν καὶ τὴν περὶ τῆς ὀρθῆς καὶ σωτηρίου πίστεως αὐτῶν ὁμοφωνίαν αὐτῷ ἐπρυτάνευσεν»⁵.

Ἐν συνεχείᾳ ἡ Α' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἔθηκε τέρμα καὶ εἰς τρία ἄλλα ἐκκλησιαστικά σχίσματα, ἤτοι πρῶτον τὸ ἐκ τῶν ἑτεροδοξούντων Νοβατιανῶν ἢ Καθαρῶν προελθὸν Νοβατιανὸν σχίσμα, δεύτερον τὸ ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ μοναρχιανοῦ αἰρετικοῦ Παύλου τοῦ Σαμοσατέως δημιουργηθὲν Σαμοσατιανὸν σχίσμα, καὶ τρίτον τὸ ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Μελιτιῦ Λυκοπόλεως σχηματισθὲν Μελιτιανὸν σχίσμα. Ὁμοίως ἑτερομάτισε καὶ τὰς περὶ τοῦ χρόνου τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Πάσχα ἔριδας, ὀρίσασα ὅπως τοῦτο ἑορτάζεται τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν πρώτην πανσέληνον τῆς ἐαρινῆς ἰσημερίας, ἀπέκρουσε δὲ προσέτι τὴν ἀγαμίαν τῶν κληρικῶν καὶ μάλιστα τῶν ἐπισκόπων, πρωτοστατοῦντος τοῦ ὀσίου Παφνουτίου, καὶ τέλος ἐξέδωκεν εἰκοσιν ἱεροῦς κανόνας⁶.

Τοιοῦτον, ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ, ὑπῆρξε τὸ ἔργον τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἄξιον δὲ ἰδιαίτε-

ρας ἐξάρσεως ἐν κατακλείδι εἶναι τὸ γεγονός, ὅτι πᾶσαι αἱ κανονικαὶ ἀρχαὶ περὶ τὴν σύγκλησιν καὶ λειτουργίαν τῆς πρώτης ἐκείνης μεγάλης Συνόδου ἐφηρμόσθησαν καὶ κατὰ τὰς μετέπειτα Συνόδους, ἀποτελέσασαι τὴν βάσιν τοῦ συνοδικοῦ συστήματος τῆς Ἐκκλησίας, ὡς τοῦτο ἐβιῶθη καὶ διεμορφώθη ἐναυτῇ διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Ἀναντιρρήτως δὲ δεόν νὰ ἐφαρμοσθῶσιν αἱ ἀρχαὶ αὗται καὶ διὰ τὴν σύγκλησιν καὶ λειτουργίαν τῆς παρασκευαζομένης νῦν ἁγίας καὶ μεγάλης Συνόδου τῆς κατ' ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς νέας ταύτης ἐκφράσεως τῆς συνοδικῆς συνειδήσεως αὐτῆς, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι τὸν ρόλον τοῦ αυτοκράτορος δεόν νὰ διαδραματίσῃ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ἐνεργῶν πάντοτε μετὰ συνεννόησιν καὶ συμφωνίαν τῶν Προκαθημένων πασῶν τῶν Αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Πρὸς τοῦτο ἐπιβάλλεται, ὅπως, μεταξύ ἄλλων, πρῶτον ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν αἱ ἐπικρατοῦσαι σήμερον ἐν τῷ ὀρθοδόξῳ κόσμῳ ἰδιόμορφαι ἐκκλησιαστικο-πολιτικαὶ συνθήκαι, δεύτερον τηρηθῶσι προσαρμοζόμεναι αἱ θεμελιώδεις ἐκκλησιαστικαὶ καὶ κανονικαὶ ἀρχαὶ τῆς μακραίωνος συνοδικῆς παραδόσεως τῆς Ὁρθοδοξίας, τρίτον γίνῃ ἐπιστημονικὴ εἰς βάθος μελέτη ἀνὰ τὰς πηγὰς τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως τῶν ἐπιλεγχομένων τελικῶς θεμάτων ἐκ τοῦ οἰκείου καταλόγου τῆς Α' Πανορθοδόξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου (1961) καὶ γενικῶς γίνῃ ἀρτία προπαρασκευὴ τοῦ συνοδικοῦ ἔργου, καὶ τέταρτον καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἀφύπνισιν τῆς συνοδικῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πληρώματος καὶ ψυχολογικὴν προπαρασκευὴν αὐτοῦ, ὅπως ἀποδεχθῇ ἐν καιρῷ τὰς συνοδικὰς ἀποφάσεις. Διότι, ὡς ὀρθῶς ἐτόνισεν ἐπ' ἐσχάτων ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος Α', «τὸ σπουδαιότερον στοιχεῖον τῆς μελλούσης Πανορθοδόξου Συνόδου, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Φαναρίου, εἶναι ἡ προηγουμένη δημιουργία πανορθοδόξου συνοδικῆς συνειδήσεως. Διὰ τοῦτο καθυστεροῦμεν, διὰ νὰ δώσωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσῃ ἡ Ἐκκλησία τὴν φωνὴν τοῦ λαοῦ»⁷.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς Πανεπιστημίου—Ἀκαδημαϊκός

5. Γελασίου τοῦ Κυζικηνοῦ, Σύνταγμα τῶν κατὰ τὴν ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον πραχθέντων 2,12, PG 85, 1312.

6. Παρὰ Γ. Ράλλη καὶ Μ. Ποτλή, Σύνταγμα τῶν θεῶν καὶ ἱερῶν Κανόνων, Ἀθήναι 1852, τ. II, σ. 128 ἐξ.

7. Ἐφημερὶς «Καθημερινή» 24.9.1975, σ. 3.

Τὰ Μέλη τῆς νέας Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 119ης Συνοδικῆς Περιόδου. Εἰς τὸ μέσον ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ οἱ Σεβ. Μητροπολίται Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Στέφανος, Ἀρτης κ. Ἰγνάτιος, Ἀττικῆς κ. Δωρόθεος, Φθιώτιδος κ. Δαμασκηνός, Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ. Στέφανος, Ἱερισσοῦ καὶ Ἀγ. Ὁρους κ. Παῦλος, Λήμνου κ. Παντελεήμων, Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, Δράμας κ. Διονύσιος, Μηθύμνης κ. Ἰάκωβος, Σιδηροκάστρου κ. Ἰωάννης.

Η ΠΕΡΙ ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ*

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἡ ὑποστατικὴ ἔνωσις τῶν δύο ἐν
Χριστῷ φύσεων.

Ἐκ τῶν ἤδη προειρημένων κατεδείχθη, ὅτι ἐν τῷ θεανδρικῷ προσώπῳ τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συνυπάρχουσιν ἀμφοτέροι αἱ φύσεις, ἢ τε θεία καὶ ἡ ἀνθρωπίνη. Ἐπειτα ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ ἡ κατάδειξις τοῦ τρόπου, καθ' ὃν αὐταὶ εἰσὶ συννηνωμένα ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ Σωτῆρος προσώπῳ. Ἡ ὀρθόδοξος δογματικὴ διδασκαλία δέχεται ἐν προκειμένῳ ὑποστατικὴν ἔνωσιν τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων. Ἐπομένως ὁ Κύριος δὲν ἔχει συγκεχυμένα ἐν αὐτῷ τὰς δύο φύσεις εἰς τρόπον, ὥστε νὰ διαθέτῃ μίαν φύσιν σύνθετον ἐκ δύο ἀναμιγμένων, ἀλλὰ δύο φύσεις σαφῶς διακρινόμενας ἀλλήλων καὶ ἀσυγχύτως διαμενούσας. Ὁ ἱερός Δαμασκηνός τονίζων τοῦτο λέγει: «Εἰ γὰρ μίας φύσεως συνθέτου ὢν ὁ Χριστός, ὁμοούσιός ἐστι τῷ Πατρί, ἄρα καὶ ὁ Πατὴρ σύνθετος καὶ τῇ σαρκὶ ὁμοούσιος, ὅπερ ἄτοπον καὶ πάσης βλασφημίας ἀνάπλεον»⁷². Ὁ συλλογισμὸς τοῦ μεγάλου δογματικοῦ θεολόγου εἶναι σαφὴς καὶ διαυγής. Καὶ δὲν ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν. Τοσοῦτω μᾶλλον καθόσον ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς πατὴρ διατυποῖ τὴν περὶ ὑποστατικῆς ἐνώσεως θεωρίαν διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν ἐπιρρημάτων «ἀναλλοιώτως» καὶ «ἀδιαιρέτως» καὶ «ἀσυγχύτως», δι' ὧν τονίζεται ἡ ἀθυπαρξία καὶ ἡ ἀνεξάρτητος ἀπ' ἀλλήλων ὑπαρξίς ἐν τῷ Χριστῷ τῶν δύο αὐτοῦ φύσεων. «Ἦνωνται μὲν οὖν αἱ τοῦ Κυρίου φύσεις ἀσυγχύτως καθ' ὑπόστασιν. Διήρηνται δὲ ἀδιαιρέτως λόγῳ καὶ τρόπῳ τῆς διαφορᾶς»⁷³. Ὁ Κύριος χαρακτηρίζεται ὡς «ἐνωθεὶς καθ' ὑπόστασιν ἀσυγχύτως καὶ ἀναλλοιώτως καὶ ἀδιαιρέτως, μὴ μεταβαλὼν τὴν τῆς θεότητος αὐτοῦ φύσιν εἰς τὴν τῆς σαρκὸς οὐσίαν, μήτε τὴν οὐσίαν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ εἰς τὴν φύσιν τῆς αὐτοῦ θεότητος, οὐδὲ ἐκ τῆς θείας αὐτοῦ φύσεως, καὶ ἥς προσελάβετο ἀνθρωπίνης φύσεως μίαν φύσιν ἀποτελέσας σύνθετον»⁷⁴.

Αἱ δύο τοῦ Κυρίου φύσεις, καίτοι ἐνωθεῖσαι ἐν τῷ θεανδρικῷ αὐτοῦ προσώπῳ, διατηροῦσιν ἐν τούτοις ἀλώβητον τὸν χαρακτήρα ἑαυτῶν. Καὶ κατ'

ἀρχὴν μὲν λεκτέον, ὅτι ἡ ἔνωσις ἐγένετο ἐκ δύο τελείων φύσεων. «Διὰ τοῦ εἰπεῖν τέλειον Θεὸν καὶ τέλειον ἄνθρωπον τὸ πλήρες καὶ ἀνελλιπὲς δηλοῦντες τῶν φύσεων. Διὰ δὲ τοῦ εἰπεῖν ὄλον Θεὸν καὶ ὄλον ἄνθρωπον τὸ μοναδικὸν καὶ ἄτητον δεικνύοντες τῆς ὑποστάσεως»⁷⁵. Τὸ ὅτι ἐκ δύο τελείων φύσεων ἐγένετο ἡ ἔνωσις καταφαίνεται καὶ ἐξ ἄλλων χωρίων τοῦ ἱεροῦ πατρὸς. Οὕτω π.χ. ἐπάγεται, ὅτι «σύνθετον δὲ (τὴν ὑπόστασιν) ἐκ δύο τελείων φύσεων, θεότητός τε καὶ ἀνθρωπότητος»⁷⁶. Καὶ ἀλλαχοῦ: «Οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα λέγομεν, ἀλλὰ Θεὸν ἐνανθρωπήσαντα. Ὡν γὰρ φύσει τέλειος Θεός, γέγονε φύσει τέλειος ἄνθρωπος ὁ αὐτός, οὐ τραπεῖς τὴν φύσιν»⁷⁷. Ἡ ὑπαρξίς ἐν τῷ Χριστῷ ἀκεραίων τῶν δύο τελείων αὐτοῦ φύσεων, συνεπάγεται ἀναγκαίως καὶ τὴν ἐν αὐτῷ ὡσαύτως ὑπαρξίν καὶ δύο θελήσεων καὶ δύο ἐνεργειῶν καὶ δύο αὐτεξουσίων. Καθαρῶς ὁμολογεῖ ὁ ἱερός Δαμασκηνός ὅτι «δύο καὶ τὰς ἐνεργείας φαμέν ἐπὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ»⁷⁸. Αἱ δύο αὐταὶ ἐνεργεῖαι, ὁμοῦ μετὰ τῶν διπλῶν θελήσεων καὶ αὐτεξουσίων ἀποτελοῦσιν ἀπόρροιαν τῶν δύο τοῦ Χριστοῦ φύσεων. Οὕτως ὁμολογοῦμεν «ἔχειν αὐτοῦ καταλλήλως ταῖς δύο φύσεις, διπλᾶ τὰ τῶν δύο φύσεων φυσικά. Δύο θελήσεις φυσικάς, τὴν τε θεῖαν καὶ τὴν ἀνθρωπίνην, καὶ ἐνεργείας δύο φυσικάς θεῖαν τε καὶ ἀνθρωπίνην, καὶ αὐτεξουσία δύο φυσικά θεῖόν τε καὶ ἀνθρώπινον καὶ σοφίαν τε καὶ γνῶσιν θεῖαν τε καὶ ἀνθρωπίνην»⁷⁹. Τὴν σχέσιν, ἣτις συνδέει τὰς δύο ἐν Χριστῷ φύσεις μετὰ τὰς δύο ἐν αὐτῷ ἐνεργείας, τονίζει ἀρκούντως ὁ ἱερός πατὴρ καὶ διὰ τῶν κάτωθι: «Ἀνάγκη τοίνυν δυοῖν θάτερον, ἢ μίαν ἐνεργεῖαν ἐπὶ Χριστοῦ λέγοντας μίαν λέγειν καὶ τὴν οὐσίαν, ἢ, εἴπερ τῆς ἀληθείας ἐχόμεθα, καὶ δύο τὰς οὐσίας εὐαγγελικῶς τε καὶ πατρικῶς ὁμολογοῦμεν, δύο καὶ τὰς ἐνεργείας καταλλήλως αὐτοῖς ἐπομένους συνομολογεῖν; Ὁμοούσιος γὰρ ὢν τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα ἴσος ἔσται καὶ κατὰ τὴν ἐνεργεῖαν»⁸⁰. Ἡ τοιαύτη ἔνωσις τῶν δύο θελήσεων καὶ ἐνεργειῶν δὲν σημαίνει βεβαίως σύγχυσιν ἢ ἀλλοίωσιν τούτων. Ὅτι περὶ τῶν φύσεων εἴρηται, λεκτέον καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ὡραιοτάτην εἰκόνα κρη-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 239 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 15-16 τεύχους.
72. Γ', γ'.
73. Γ', η'.
74. Γ', β'.

75. Γ', ζ'.

76. Γ', ζ'.

77. Γ', ζ'.

78. Γ', ιε'.

79. Γ', ιγ'.

80. Γ', ιε'.

σιμοποιεῖ ὁ ἱερός πατήρ διὰ νὰ καταστήσῃ ἐμφανῆ τὴν ἀναλλοίωτον ὑπαρξιν τῶν δύο ἐν Χριστῷ ἐνεργειῶν: «Καὶ ἐπὶ τῆς πεπυρακτωμένης, λέγει, μαχαίρας, ὡσπερ αἱ φύσεις σώζονται τοῦ τε πυρός καὶ τοῦ σιδήρου, οὕτω καὶ δύο ἐνέργειαι καὶ τὰ τούτων ἀποτελέσματα»⁸¹. Ἄλλὰ καὶ εἰς λογικὴν τινα ἐπεξεργασίαν ὑποβάλλων τὴν δογματικὴν αὐτοῦ θεμελίωσιν ὁ Λαμασκηνός, καταφεύγει εἰς ἀνθρώπινα σχήματα, προκειμένου νὰ καταστήσῃ περισσότερο προσιτὰς εἰς τὸν ἀνθρώπινον νοῦν τὰς ὑπὲρ λόγον ἀληθείας. «Εἰ μία Χριστοῦ ἡ ἐνέργεια, τονίζει, ἢ αὐτὴ τῶν θείων καὶ ἀνθρωπίνων ποιητικῆ. Οὐδὲν δὲ τῶν ὄντων ἐν τοῖς κατὰ φύσιν μένον τὰ ἐναντία ποιεῖν δύναται. Οὐ γὰρ τὸ πῦρ ψύχει καὶ θερμαίνει, οὐδὲ ξηραίνει καὶ ὑγραίνει τὸ ὕδωρ. Πῶς οὖν φύσει ὢν Θεὸς καὶ φύσει γενόμενος ἄνθρωπος, τὰ τε θαύματα καὶ τὰ πάθη μὴ ἐνεργεῖα ἀπετέλεσεν;»⁸². Τὰ ἱερά Εὐαγγέλια γίνονται ὁδηγὸς τοῦ ἱεροῦ πατρὸς ἐν τῇ διατυπώσει καὶ θεμελίωσει τῶν λόγων αὐτοῦ. Αἱ δύο τοῦ Κυρίου ἐνέργειαι ἀποδεικνύονται ὑπάρχουσαι καὶ ἐξ ἄλλων μὲν περιστατικῶν, ἰδίᾳ ὅμως ἐκ τῆς στάσεως Αὐτοῦ ἐναντι τῶν ἀσθενῶν. Διότι τὸ μὲν θαῦμα τῆς θεραπείας αὐτῶν ἀπετέλει θείαν ἐνέργειαν, ἐνῶ ἡ θέλησις τοῦ Κυρίου πρὸς θεραπείαν αὐτῶν ἦτο ἀνθρωπίνη ἐνέργεια. «Καὶ περὶ μὲν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἢ μὲν τῶν θαυμάτων δύναμις, τῆς θεότητος αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἐνέργεια, ἢ δὲ χειρουργία καὶ τὸ θελήσει καὶ τὸ εἰπεῖν θέλω καθαρῶς, τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἐνέργεια. Ἀποτέλεσμα δὲ τῆς μὲν ἀνθρωπίνης ἢ τῶν ἄρτων κλάσις, τὸ ἀκούσαι τὸν λεπρὸν τὸ θέλω, τῆς δὲ θείας ὁ τῶν ἄρτων πληθυσμὸς καὶ ἡ τοῦ λεπροῦ κάθαρσις»⁸³.

Κατὰ ταῦτα ἰδοῦ ποῦ καταλήγει ὁ ἱερός Λαμασκηνός ὡς πρὸς τὰς δύο θελήσεις καὶ ἐνεργείας τοῦ Κυρίου: «Ὡσπερ γὰρ τὰς φύσεις ἠνωμένας γινώσκωμεν, καὶ τὴν ἐν-ἀλλήλαις ἐχούσας περιχώρησιν, καὶ τὴν τούτων διαφορὰν οὐκ ἀρνούμεθα, ἀλλὰ καὶ ἀριθμοῦμεν καὶ ἀδιαίρετους ταύτας γινώσκωμεν, οὕτω καὶ τῶν θελημάτων καὶ τῶν ἐνεργειῶν, καὶ τὸ συναφὲς γινώσκωμεν καὶ τὸ διάφορον ἐπιγινώσκωμεν καὶ ἀριθμοῦμεν καὶ διαίρεισιν οὐκ εἰσάγομεν»⁸⁴.

Ἐπανερχόμενοι νῦν ἐπὶ τῆς ἐνώσεως τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ τοιαύτη ἔνωσις προήλθεν ἐκ δύο τελείων φύσεων. Ἄλλ' ἡ ἔνωσις αὕτη ἐγένετο ἐν τῷ προσώπῳ ἢ τῇ ὑποστάσει, καὶ οὐχὶ ἐν τῇ φύσει. Οἱ πατέρες ταυτίζουσι πρόσωπον καὶ ὑπόστασιν. Καὶ ὁ ἡμέτερος Λαμασκηνός διδάσκει: «Εἷς μὲν γὰρ ἐστὶν ὁ Χριστός καὶ ἐν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον, ἦτοι ἡ ὑπόστα-

σις»⁸⁵. Ἐπομένως *unio fit in persona, non in natura*. Τὴν μονοφυσικὴν σύγχυσιν τῶν δύο φύσεων ἀντικρούων ὁ ἱερός πατήρ παρατηρεῖ: «Μίαν γὰρ ὑπόστασιν τοῦ Θεοῦ Λόγου ἀπολύτως λέγοντες οὐ σφαλόμεθα»⁸⁶. Παρακατιῶν δὲ διασαφηνίζει τὴν διαφορὰν μεταξὺ φύσεως (οὐσίας) καὶ ὑποστάσεως. «Ἡ μὲν οὐσία τὸ κοινὸν καὶ περιεκτικὸν εἶδος τῶν ὁμοειδῶν ὑποστάσεων σημαίνει, οἷον Θεός, ἄνθρωπος, ἢ δὲ ὑπόστασις ἄτομον δηλοῖ, οἷον Πατέρα, Υἱόν, Πνεῦμα ἅγιον, Πέτρον, Παῦλον»⁸⁷.

Ἡ ἔνωσις ἐξ ἄλλου εἶναι πραγματικὴ ἢ οὐσιώδης ἢ ὑποστατικὴ. «Οὐσιώδη γὰρ φαμέν τὴν ἔνωσιν, τοῦτέστιν ἀληθῆ καὶ οὐ κατὰ φαντασίαν. Οὐσιώδη δὲ οὐχ ὡς τῶν δύο φύσεων ἀποτελεσασῶν μίαν σύνθετον φύσιν, ἀλλ' ἐνωθεισῶν ἀλλήλαις κατὰ ἀλήθειαν εἰς μίαν ὑπόστασιν σύνθετον τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ σώζεσθαι αὐτὴν τὴν οὐσιώδη διαφορὰν ὀριζόμεθα»⁸⁸. Κατὰ ταῦτα ἡ ἔνωσις αὕτη δὲν πρέπει νὰ νοηθῆ ὡς σύγχυσις καθ' οἰονδήποτε τρόπον, διότι αἱ δύο φύσεις καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν αὐτῶν παρέμειναν ἀμετάβλητοι καὶ ἀσύγχυτοι. Αὐτὴν τὴν ἔννοιαν ἔχει τὸ «ἀσυγχύτως» καὶ τὸ «ἀναλλοιώτως» καὶ τὸ «ἀτρέπτως», διὰ τῶν ὁποίων χαρακτηρίζει ὁ ἱερός πατήρ τὸν τρόπον τῆς ὑποστατικῆς ἐνώσεως. «Σώζεσθαι δὲ φαμέν τὰς δύο φύσεις καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν ἐν τῇ μὴ συνθέτῳ ὑποστάσει, ἦγουν ἐν τῷ ἐνὶ Χριστῷ, καὶ κατ' ἀλήθειαν αὐτὰς εἶναι καὶ τὰ τούτων φυσικὰ ἰδιώματα ἠνωμένας μέντοι ἀσυγχύτως καὶ ἀδιαίρετως, διαφερούσας τε καὶ ἀριθμουμένας»⁸⁹. Τοῦτο ἄλλωστε ἀποδεικνύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Κύριος εἶχε σὰρκα μεθ' ὄλων αὐτῆς τῶν ιδιωμάτων. «Ἡ δὲ τοῦ Κυρίου σὰρξ τὰς θείας ἐνεργείας ἐπλούτισε διὰ τὴν πρὸς τὸν Λόγον ἀκραίφνεστάτην ἔνωσιν, ἦτοι τὴν καθ' ὑπόστασιν, οὐδαμῶς τῶν κατὰ φύσιν ἰδίων ὑποστάσας ἐκπτώσιν»⁹⁰. Δηλαδή αἱ δύο φύσεις τοῦ Κυρίου διεφύλαξαν καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν τὰς ἰδίας ἐκάστη φυσικὰς ιδιότητας, ὡς πάλιν χαρακτηριστικῶς ὁ ἱερός Λαμασκηνός παρατηρεῖ: «Μεμενῆκασιν γὰρ καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν αἱ τε φύσεις ἀσύμφυρτοι καὶ αἱ τούτων ιδιότητες ἀλώθητοι»⁹¹. Πληθὺς ὅλη χωρίων τοῦ ἱεροῦ πατρὸς ἀναφέρεται εἰς τὸ βασικὸν τοῦτο θέμα. Τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τῆς περι αὐτὸ συγχύσεως, ἣτις εἶχε παλαιότερον ἐκδηλωθῆ. Καθαρὰ ὅμως καὶ ἀποστίλβουσα ἡ ὀρθόδοξος γραμμὴ τοῦ ἱεροῦ Λαμασκηνοῦ, δὲν καταλείπει περιθώρια συγχύσεως. «Οὔτε γὰρ διότι ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο, τῶν ὄρων ἐξέστη τῆς οἰκείας θεότητος, οὔτε τῶν

85. Γ', 1ε'.

86. Γ', 1α'.

87. Γ', δ'.

88. Γ', γ'.

89. Γ', ε'.

90. Γ', ιζ'.

91. Γ', ιζ'.

81. Γ', 1ε'.

82. Γ', 1ε'.

83. Γ', 1ε'.

84. Γ', 1ε'.

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ ΣΤΟΚΧΟΛΜΗΣ

Ἐφέτος συνεπληρώθη πεντηκονταετία ἀπὸ τῆς συγκλήσεως κατὰ τὸ ἔτος 1925 (16-30 Αὐγούστου), ἐν Στοκχόλμῃ, τοῦ Α' Παγκοσμίου Συνεδρίου τῆς Κινήσεως Ζωῆ καὶ Ἔργασια¹, οὐτινος ἡ σημασία καὶ σπουδαιότητα ἐν τῷ θέματι τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκουμενικῆς ἰδέας μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ συμβολὴ εἰς τὴν μετέπειτα ἐξέλιξιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ Π.Σ. τῶν Ἐκκλησιῶν τυγχάνει ἀναμφισβήτητος².

1. Β. Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Ἀθήναι, 1964. Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, Ἡ δεκάτη ἐπέτειος τοῦ ἐν Στοκχόλμῃ Παγγρηστιανικοῦ Συνεδρίου, Ὁρθοδοξία 10 (1935) 407-410.

2. Εἰς τὸ συνέδριον τῆς Στοκχόλμης τοῦ 1925 παρέστησαν 610 περίπου ἐκπρόσωποι τῶν ἀπὸ τὸν κόσμον Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, πλὴν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς, προερχόμενοι ἐκ 37 χωρῶν. Ἀπὸ ὀρθοδόξου πλευρᾶς μετέσχον ἐκπρόσωποι

Ἡ συμπλήρωσις πεντηκονταετίας ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τοῦ Συνεδρίου τούτου, τὸ ὅποιον ὀφείλει τὴν σύγκλησιν αὐτοῦ, κατὰ μέγιστον μέρος, εἰς τὰς πρωτοβουλίαις καὶ ἐνεργείαις τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης καὶ Πριμάτου τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας

τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων, Σερβίας, Ρουμανίας, Κύπρου, Ἑλλάδος καὶ Βουλγαρίας, ἐν οἷς ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος καὶ ὁ Μητροπολίτης Θυατείρων Γερμανός, ἰδιαίτερος διακριθέντες ἐν τῷ Συνεδρίῳ. Ὄταν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Φώτιος ἀφίχθη σιδηροδρομικῶς εἰς Στοκχόλμην, κατὰ τὰς πρώτας πρωϊνὰς ὥρας, ἀνεμέντο ἐν τῷ σταθμῷ ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νάθαν Σόδερχμπλου, ἐλθόντος ἐπὶ τούτῳ ἐξ Οὐψάλης, ἵνα προῦπαντήσῃ τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην καὶ νὰ εὐχηθῇ αὐτῷ τὰ δέοντα. Ὁ γέρον Πατριάρχης, ἅμα τῇ ἐμφανίσει αὐτοῦ ἐν τῇ θύρᾳ τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ, ὕψωσε τὴν χεῖρα καὶ ἠλόγησε τὴν πόλιν τῆς Στοκχόλμης. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νάθαν Σόδερχμπλου ὠδήγησε τὸν Πατριάρχην Φώτιον

προσόντων αὐτῇ θεοπρεπῶν ἀνχημάτων, οὔτε ἡ σὰρξ θεωθεῖσα τῆς οἰκείας ἐτράπη φύσεως ἢ τῶν αὐτῆς φυσικῶν ιδιωμάτων⁹². Τοῦτο δὲ παρὰ τὴν περικύρῃσιν, ἦν ὑπέστησαν αἱ δύο ἐν Χριστῷ φύσεις. «Ἦνωμένοι γὰρ καθ' ὑπόστασιν καὶ τὴν ἐν ἀλλήλαις περικύρῃσιν ἔχουσαι, ἀσυγκύτως ἤνωνται τὴν οἰκείαν ἐκάστη φυσικὴν διαφορὰν διασώζουσαι⁹³. Ἡ θεότης, ὡς τοιαύτη, διετήρησεν ἀπάσας τὰς ιδιότητας αὐτῆς, καὶ ἡ ἀνθρωπότης, ὡς τοιαύτη, διετήρησεν ὁμοίως τὰς ἰδίας αὐτῆς ιδιότητας. «Τὸ γὰρ κτιστὸν διέμεινε κτιστόν, καὶ τὸ ἄκτιστον ἄκτιστόν⁹⁴. Καὶ ἀλλαχοῦ ὁ αὐτὸς πατὴρ παρατηρεῖ. «Τὸ θνητὸν ἔμεινε θνητὸν καὶ τὸ ἀθάνατον ἀθάνατον. Τὸ περιγραφτὸν περιγραφτόν, τὸ ἀπερίγραφτον ἀπερίγραφτον. Τὸ ὄρατόν, ὄρατόν καὶ τὸ ἀόρατον, ἀόρατόν⁹⁵. Ἐπομένως τὸ ἀμετάβλητον καὶ τὸ ἀσύγκυτον τῶν δύο ἐν Χριστῷ φύσεων καὶ μετὰ τὴν ἔνωσιν αὐτῶν ἀποτελεῖ ἀλήθειαν ἀναντίλεκτον διὰ τὸν ἱερὸν πατέρα, ὅστις, οἶονεὶ συγκαυφαλαίων τὴν σχετικὴν αὐτοῦ διδασκαλίαν ἐπάγεται τὰ ἀκόλουθα: «Ἀτρέπτως γὰρ καὶ ἀναλλοιώτως ἠνώθησαν ἀλλήλαις αἱ φύσεις, μῆτε τῆς θείας φύσεως ἐκοίσεως τῆς οἰκείας ἀπλότητος, μῆτε μὴν τῆς ἀνθρωπίνης ἢ τραπέισης εἰς θεότητα φύσιν ἢ εἰς ἀνυπαρξίαν χωρησάσης,

μῆτε ἐκ τῶν δύο μιᾶς γεγεννημένης συνθέτου φύσεως⁹⁶.

Ἡ ὑποστατικὴ ἔνωσις τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐγένετο ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς συλλήψεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἐν τῇ νηδυί τῆς Παρθένου⁹⁷ ἤτοι κατὰ τὴν στιγμήν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Τότε πνεῦμα ἅγιον ἐπῆλθεν ἐπ' αὐτὴν καὶ ἐπεσκέασεν αὐτὴν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ὁ Θεὸς «συνέπηξεν ἑαυτῷ ἐκ τῶν ἀγνῶν καὶ καθαρωτάτων αὐτῆς αἱμάτων σάρκα ἐψυχωμένην ψυχῇ λογικῇ τε καὶ νοερᾷ οὐ σπερματικῶς, ἀλλὰ δημιουργικῶς διὰ τοῦ ἁγίου Πνεύματος, οὐ ταῖς κατὰ μικρὸν προσθήκαις ἀπαρτιζομένου τοῦ σώματος, ἀλλ' ὑφ' ἐν τελειωθέντος, αὐτὸς ὁ τοῦ Θεοῦ Λόγος χρηματίσας τῇ σαρκὶ ὑπόστασις... ὥστε ἅμα σὰρξ, ἅμα Θεοῦ Λόγου σὰρξ, ἅμα σὰρξ ἔμψυχος, λογικὴ τε καὶ νοερά⁹⁸. Διὰ τοῦτο ἄλλωστε καὶ ἡ Παρθένος Μαρία πρέπον εἶναι νὰ ὀνομάζηται καὶ Θεοτόκος, ἀφοῦ ἤδη ἀπὸ τῆς συλλήψεως Θεὸν καὶ ἄνθρωπον ἐγαλοῦχει. «Δι-καίως καὶ ἀληθῶς Θεοτόκον τὴν ἁγίαν Μαρίαν ὀνομάζομεν. Τοῦτο γὰρ τὸ ὄνομα ἅπαν τὸ Μυστήριον τῆς Οἰκονομίας συνίστησιν. Εἰ γὰρ Θεοτόκος ἡ γεννήσασα, πάντως Θεὸς ὁ ἐξ αὐτῆς γεννηθείς, πάντως δὲ καὶ ἄνθρωπος⁹⁹.

(Συνεχίζεται) † Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΛΟΥΑΟΣ

92. Γ', ιζ'.

93. Γ', η'.

94. Γ', η'.

95. Γ', γ'.

96. Γ', γ'.

97. Π. Τρεμπέλα, ἐνθ' ἀνωτ. τ. 2 σ. 110.

98. Γ', θ'.

99. Γ', ιθ'.

Νάθαν Σόδεμπλουμ³, δὲν ἠδύνατο, ὅπως διέλεθ' ἀπαρτήρητος, τοῦλάχιστον ἀπὸ μέρους τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας. Ὄντως δέ, ἡ πεντηκονταετηρίς αὐτῆ ἐωρτάσθη πανηγυρικῶς ἐν Στοκχόλμη καὶ Οὐψάλη μεταξὺ 5ης καὶ 7ης Σεπτεμβρίου 1975, μὲ σειρὰν ἐκδηλώσεων, ὀργανωθεισῶν ὑπ' αὐτῆς.

Εἰς τὰς ἐκδηλώσεις ταύτας παρέστησαν καὶ μετέσχον, προσκληθέντες πρὸς τοῦτο, ἐκ μὲν τοῦ ἐξωτερικοῦ ὁ Σεβ. Καρδινάλιος κ. Ἰωάννης Βίλλεμπραντς, Πρόεδρος τῆς Γραμματείας τοῦ Βατικανοῦ ἐπὶ τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Γραμματέως αὐτοῦ πανοσιολ. κ. Στεφάνου Σμήθ, ὁ Δρ. Φίλιπ Πόττερ, Γ. Γραμματεὺς τοῦ Π.Σ. τῶν Ἐκκλησιῶν, ὁ Δρ. Βίσσερ Τούφτ, Ἐπίτιμος Πρόεδρος τοῦ εἰρημένου Συμβουλίου, καὶ τριμελῆς Ἀντιπροσωπεία τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας⁴, ἀπαρτιζομένη ἐκ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Πλαεστίου κ. Ἀντωνίου, τοῦ Καθηγητοῦ αἰδεσιμολ. κ. Γρηγορίου Μάρκου καὶ τοῦ Καθηγητοῦ αἰδεσιμ. κ. Ἀλεξάνδρου Τσιουρέα, Πρωθιερέως τῆς ἐν Σουηδία Ρουμανικῆς Ὀρθοδόξου Ἐνορίας, ἐκ δὲ τῶν ἐν Σουηδία, ὁ Μητροπολίτης Σουηδίας καὶ πάσης Σκανδιναβίας Παῦλος καὶ οἱ ἄλλοι ὑπεύθυνοι τῶν λεγομένων Ἐλευθέρων Ἐκκλησιῶν.

Κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν ἐκδηλώσεων, (Παρασκευῆν, 5ην Σεπτεμβρίου), ὠμίλησεν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Οὐψάλης κ. Οὐλφ Σούντμπτ, ἔχαιρέτησε τοὺς παρισταμένους, ἀνεφέρθη εἰς τὸ ἱστορικὸν τῆς συγκλήσεως τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης κατὰ τὸ ἔτος 1925 καὶ ὑπεγράμμισε τὴν παρουσίαν τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὸν ἑορτασμόν, μὴ μετασχούσης, ὡς γνωστὸν, τοῦ Συνεδρίου⁵.

εἰς τὸν ἐγγὺς εὐρισκόμενον Νάθν τῆς Ἁγίας Κλάρας. Ἀμφότεροι ἐγονυπέτησαν ἐνώπιον τῆς Ἁγίας Τραπέζης. Ὁ Πατριάρχης Φώτιος προσηυχῆθη ἐλληνιστί. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην σελίδες τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας ἐξωντάνευσαν ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Νάθν Σόδεμπλουμ, ἀντιλαμβάνομένου ὅτι τὸ Συνέδριον τῆς Στοκχόλμης, τὸ ὁποῖον ὀργανώθη ἀπὸ μακροῦ, ἐν τῇ πραγματικότητι ἤρχετο τότε, καὶ ἤρχετο, ὡς ἤλπιζε καὶ προσήρχετο νὰ ἀρχίσῃ (Bengt Sundkler, Nathan Söderblom, Lund, 1968, σελ. 355-358).

3. Bengt Sundkler, μνημ. ἔργον καὶ ἰδίᾳ αἱ σελίδες 330-382, ἔθα τὸ κεφάλαιον His Stockholm Conference, Θυατείρων Γερμανοῦ, Ἀρχιεπίσκοπος Οὐψάλης δρ. Νάθν Σόδεμπλουμ, Ὀρθοδοξία 6 (1931) 435-441. Ἐν τούτοις δέον ὅπως μὴ παροραθῆ καὶ ἡ σημασία τῆς προηγηθείσης Ἐγκυκλίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ», τοῦ ἔτους 1920, ὡς καὶ ἄλλων τινῶν παραγόντων.

4. Ἡ πρόσκλησις Ἀντιπροσωπείας ἐκ τῆς Ρουμανικῆς Ἐκκλησίας δὲν πρέπει νὰ ἐρμηνευθῆ ὡς διάκρισις, γενομένη ἀπὸ μέρους τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας ἐναντι τῶν ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀλλ' ὡς ἔκφρασις ἀβροφροσύνης, διατυπωθεῖσα κατὰ τὴν πρό τινας (2-12 Μαΐου 1975) πρὸς τὴν Ρουμανικὴν Ἐκκλησίαν πραγματοποιηθείσαν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης κ. Οὐλφ Σούντμπτ, μάλιστα δὲ ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν προηγηθείσαν ὑπὸ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Πλαεστίου κ. Ἀντωνίου, ἐν Οὐψάλῃ, διάλεξιν, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν κατ' ἔτος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ὀργανωμένων «Ἐκκλησιαστικῶν ἡμερῶν».

5. Κατὰ τὸ ἔτος 1925 ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Νάθν Σόδεμπλουμ δὲν ἐδέχθη τὴν ἀπουσίαν τῆς Ρώμης μετ' ἐλαφρᾶς συν-

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὠμίλησαν ἐπίσης ὁ Δρ. Φίλιπ Πόττερ ἐπὶ τοῦ θέματος «Ποῖαι αἱ εὐθύναι τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῆς ἀνθρωπότητος», ὁ Δρ. Βίσσερ Τούφτ ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἀπὸ τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Ναϊρόμπι», καὶ οἱ Σεβ. Καρδινάλιος κ. Ἰωάννης Βίλλεμπραντς καὶ Δρ. Φίλιπ Πόττερ, ἐπὶ τοῦ κοινοῦ θέματος «Πρόσκλησις εἰς ἐνότητα».

Κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν ἐκδηλώσεων, (Σάββατον, 6ην Σεπτεμβρίου), συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα, ὠμίλησαν, κατὰ σειρὰν, οἱ Σεβ. Καρδινάλιος κ. Ἰωάννης Βίλλεμπραντς, Δρ. Φίλιπ Πόττερ, Δρ. Βίσσερ Τούφτ καὶ ὁ Μητροπολίτης Σουηδίας Παῦλος, ἐπὶ τοῦ κοινοῦ θέματος «Ἡ ἐνότης, ἢ ἀναζητοῦμεν».

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπραγματοποιήθη ἐν Οὐψάλῃ οἰκουμενικὴ συνάντησις, καθ' ἣν ὠμίλησαν ὁ Σεβ. Καρδινάλιος κ. Ἰωάννης Βίλλεμπραντς καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Οὐψάλης κ. Οὐλφ Σούντμπτ, ἐπὶ τοῦ θέματος «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὁδηγεῖ ἡμᾶς εἰς ἐλευθερίαν καὶ ἐνότητα».

Κατὰ τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν ἡμέραν τῶν ἐκδηλώσεων, (Κυριακὴν, 7ην Σεπτεμβρίου), τὴν πρώτην ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Οὐψάλης ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης ἱερά Ἀκολουθία, καθ' ἣν τὸν θεῖον λόγον ἐκήρυξεν ὁ Δρ. Φίλιπ Πόττερ.

Ἡ κατακλείς τῶν ἐκδηλώσεων ἐγένετο τὸ ἑσπέρας τῆς Κυριακῆς ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Στοκχόλμης κατὰ τρόπον λίαν ἐπίσημον καὶ μεγαλειώδη, παρουσίᾳ τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς Σουηδίας Καρόλου Γουσταύου, μελῶν τῆς Σουηδικῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλης, τῶν ἐπισήμων ξένων, τῶν ἀρχηγῶν τῶν ἐν Σουηδία μὴ Σουηδικῶν Ἐκκλησιῶν, πολλῶν Ἐπισκόπων τῆς Σουηδικῆς Ἐκκλησίας καὶ πλήθους προσελθόντων χριστιανῶν. Ἡ τελετὴ ἤρχετο διὰ Λιτανείας, περιελάμβανε δὲ κλασσικὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν ὀργάνου, ὕμνους ψαλμέντας ὑπὸ μικτῆς πολυφωνικῆς χορωδίας, ὀμιλίαν γενομένην ὑπὸ τοῦ Σεβ. Σουηδοῦ Ἐπισκόπου Στοκχόλμης κ. Ἰνγκμαρ Στράμ, τοῦ Σεβ. Καρδινάλιου κ. Ἰωάννου Βίλλεμπραντς καὶ τοῦ Δρος Φίλιπ Πόττερ καὶ προσευχᾶς, ἀναπεμφθείσας ὑπὸ τοῦ Μεθοδιστοῦ Ἐπισκόπου Σουηδίας κ. Ὀλε Μπόργιεν καὶ τοῦ Ρωμαιοκαθολικοῦ Ἐπισκόπου Στοκχόλμης κ. Τζῶν Ταΐλορ. Ἡ ὄλη

εἰδήσεως. Καταβαλὼν προσπάθειας ἐπὶ ματαίῳ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς συμμετοχῆς τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν τέλει ἀπεδέχθη τὴν ἀπουσίαν αὐτῆς, ἀλλ' ὡς ἐν τραγικῶν γεγονόσ. Μία ἐκ τῶν πλέον καλῶς διατηρουμένων εἰς τὴν μνήμην φράσεων ἐκ τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης ὑπῆρξεν ἡ ἀναφορὰ αὐτοῦ εἰς τὸ γεγονός τοῦτο. «Δύο ἄνδρες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. Ὁ Ἰωάννης, ὁ Ἀπόστολος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς περισυλλογῆς, καὶ ὁ Παῦλος, ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων τοῦ Χριστοῦ... Ὁ τρίτος ἄνθρωπος, ὁ Πέτρος, τὸ φερέφωνον τῶν Ἀποστόλων, βραδύνει εἰσέτι. Ἡ Χριστιανοσύνη εὐρίσκειται ἐξωτερικῶς διηρημένη, ἀλλ' ὁ Χριστὸς εἶναι εἰς». Bengt Sundkler, μνημ. ἔργον, σελ. 358.

τελετὴ ἔληξε δι' εὐλογίας, δοθείσης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Σουηδίας Παύλου ἑλληνιστί, ὑπερ ἀνεγράφετο ἰδιαιτέρως ἐν τῷ κυκλοφορήσαντι προγράμματι.

Ὡς εἰκόσ, τὸ περιεχόμενον τῶν ὁμιλιῶν, τῶν γενομένων ἀπὸ μέρους τῶν διαφόρων ὁμιλητῶν, ἀνεφέρετο εἰς τὸ ἱστορικὸν καὶ τὴν σημασίαν τῆς συγκλήσεως τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης κατὰ τὸ ἔτος 1925, εἰς τὴν πορείαν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἔκτοτε καὶ μέχρι σήμερον εἰς τὰς προοπτικὰς αὐτῆς, καὶ εἰς τὸ καθόλου θέμα τῆς προαγωγῆς τῆς ἐνότητος καὶ τῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ Μητροπολίτης Σουηδίας Παῦλος ἐν τῇ ὁμιλίᾳ αὐτοῦ ἀναφέρθη εἰς τὴν συμμετοχὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὸ Α' Παγκόσμιον Συνέδριον τῆς Κινήσεως Ζωὴ καὶ Ἔργασία, κατὰ τὸ ἔτος 1925, καὶ γενικώτερον εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐξέλιξιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, ἀνέλυσε τὰς γενικὰς ἀρχὰς, αἰτινες χαρακτηρίζουσι τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου καὶ ἀνέγνωσε τηλεγραφικῶς ἀποσταλὲν αὐτῷ σεπτὸν Πατριαρχικὸν Μήνυμα τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κυρίου Δημητρίου τοῦ Α' πρὸς τὴν Σουηδικὴν Ἐκκλησίαν καὶ πάντας τοὺς Συνέδρους, ἔχον ἐπὶ λέξει ὡδε:

«Σεβασμιώτατον

Μητροπολίτην Σουηδίας Π α Ὡ λ ο ν

Στοκχόλμην.

Ἀγατιθέμεθα ὑμετέρα Ἱερότητα ἐπὶ ἐκδηλώσει Σουηδικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ συμπληρώσει πεντηκονταετίας Παγκριστιανικοῦ Συνεδρίου Στοκχόλμης, ὅπως διαβιβάσῃ κατὰ ἐπίσημον τελετὴν ἀκόλουθον Μήνυμα Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου:

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡμεῖς προσωπικῶς χαιρετίζομεν σεβασμίαν Ἐκκλησίαν Σουηδίας καὶ ἅπαντας συνελθόντας εἰς ἑορτασμὸν πεντηκονταετίας πρώτου παγκοσμίου Συνεδρίου Ζωῆς καὶ Ἐργασίας. Συμμετέχομεν πλήρως τῷ πνεύματι εἰς ἀπότισιν φόρου τιμῆς πρὸς πρωτοπόρους οἰκουμενικῆς κινήσεως, ἰδιαιτέρως μνησκόμενοι μεγάλου χριστιανοῦ

οἰκουμενιστοῦ ἡγέτου Ἀρχιεπισκόπου Νάθαν Σόδερμπλου. Κίνησις Ζωὴ καὶ Ἔργασία ἀνεδείχθη πράγματι ζωὴ καὶ πράγματι ἐργασία συστηματικὴ εἰς ἔκφρασιν τοῦ Π.Σ.Ε. Ἐκ τῶν ἐπιζώντων μεγάλων παραγόντων κινήσεως Δρ. Visser't Hooft⁶ εἶναι ὁ ζῶν μάρτυς. Τιμὴ εἰς αὐτόν. Ζωὴ καὶ ἐργασία εἶναι ἡ ὀριζόντιος δραστηριότης τοῦ Π.Σ.Ε., ἀπαραίτητος εἰς ἕνα κόσμον, ὅστις ζητεῖ νὰ ψηλαφήσῃ τὸν Χριστὸν ἐντὸς τοῦ ἀγῶνος τοῦ βίου καὶ τῶν προβλημάτων τῆς καθ' ἡμέραν. Ὅλοι οἱ Χριστιανοί, ἐν χριστιανικῇ ἀγάπῃ καὶ ἀλληλοκατανοήσει, ἀλληλεγγύῃ καὶ συνεργασίᾳ ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει, ἃς δικαιώσωμεν ἐμπνευσμένους πρωτοπόρους Στοκχόλμης, διακονοῦντες τῷ Κυρίῳ ἐν τῇ διακονίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, ὑπὲρ οὗ Αὐτὸς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη.

Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος Α'

Φανάριον, 4.9.1975».

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω θεολογικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἐκδηλώσεων, κατὰ τὸ τριήμερον τοῦ ἑορτασμοῦ, ἐπραγματοποιήθησαν καὶ ἄλλαι τινὲς κοσμικώτερου πῶς χαρακτῆρος ἐκδηλώσεις, ὡς προγεύματα παρατεθέντα, κατὰ σειρὰν, ὑπὸ τοῦ Σουηδικοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου, ὑπὸ τοῦ Ἑξοχ. Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Μορφωτικῶν Ὑποθέσεων κ. Ζάκρισσον, καὶ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Οὐψάλλης, καὶ δεξιῶσις ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Σουηδικῆς Ἐπισκοπῆς Στοκχόλμης κ. Λάρς Κάρλσον.

Ὅτῳ, γενικῶς εἰπεῖν, αἱ ὀργανωθεῖσαι ἐκδηλώσεις διεξήχθησαν καὶ ἔληξαν ἐν πνεύματι εὐαγγελικῷ καὶ χριστιανικῆς ἀγάπης, εἰς μνήμην τῶν πρωτοπόρων τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ εἰς τιμὴν τῶν ἐργαζομένων διὰ τὴν ἱεράν ὑπόθεσιν τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

† Ὁ Σουηδίας ΠΑΥΛΟΣ

6. Ὁ Δρ. Βίσσερ Τούφτ μετέσχε τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Χ.Α.Ν. (Υ.Μ. C.A.).

Η ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΙΣ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ Γ' ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ ΕΙΣΗΓΗΤΩΝ ΙΕΡΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ

Ἡ Μόνιμος Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπὶ τῆς Διοργανώσεως τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας διωργάνωσεν ἐν τῷ Διορθοδόξῳ Κέντρῳ Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν 27ην, 28ην καὶ 29ην Μαΐου ἐ.ε., τὸ Γ' Ποιμαντικὸν Θεολογικὸν Σεμινάριον ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ὅπως ἐρευνηθῶσι σημεῖα τινα ἀναφερόμενα περὶ τὴν Ὁρθόδοξον Πνευματικότητα καὶ τὸ Ποιμαντικὸν τῆς Ἐκκλησίας ἔργον.

Τὸ γενικὸν θέμα τοῦ Σεμιναρίου ἦτο «Ἡ Ὁρθόδοξος Πνευματικότης καὶ τὸ Ποιμαντικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας», τὸ ὁποῖον ἀνεπτύχθη ὑπὸ τριῶν Εἰσηγητῶν: α) Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Συμεὼν Κραγιόπουλου, «Ἡ Ὁρθόδοξος πνευματικὴ ζωὴ τοῦ Ποιμένου», β) Ἐλλογ. Καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Κορνάρκη, «Ἡ Ὁρθόδοξος Πνευματικότης κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ Ποιμαντικοῦ ἔργου» καὶ γ) Αἰδ. κ. Νικολάου Φίλια, «Οἱ βασικοὶ στόχοι τῆς ποιμαντικῆς μερίμνης τοῦ ἱερέως σήμερον».

Τὴν ἑναρξιν τοῦ Σεμιναρίου ἐκήρυξεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ.

Πρόεδρος ἦτο ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Γαβριήλ, Πρόεδρος τῆς Μ.Σ.Ε. Ποιμαντικοῦ ἔργου, ὅστις διηύθυνε καὶ τὰς ἐργασίας τοῦ Σεμιναρίου.

Συντονιστὴς καὶ Γραμματεὺς τοῦ ἐν λόγῳ Σεμιναρίου ὀρίσθη ὑπὸ τῆς Μ.Σ.Ε./Δ.Π.Ε. ὁ Γραμματεὺς αὐτῆς, Ἀρχιμ. Τιμόθεος Τριβιζᾶς.

Τὰς ἐργασίας παρηκολούθησαν τὰ Ἀρχιερατικὰ Μέλη τῆς Μ.Σ.Ε./Δ.Π.Ε. Σεβ. Μητροπολίτης Ἡλείας κ. Ἀθανάσιος καὶ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμὸς, ἔνιοι τῶν Σεβασμ. Συνοδικῶν καὶ λοιπῶν Μητροπολιτῶν, Καθηγηταὶ τινες καὶ λοιποὶ ἀκαδημαϊκοὶ ἄνδρες καὶ περὶ τοὺς 120 κληρικοὶ (ἐξ ὧν 70 Θεολόγοι, οἱ δὲ λοιποὶ Β' Κατηγορίας), ἐκπρόσωποι τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Αἱ Θεολογικαὶ ἐργασίαι τοῦ Σεμιναρίου ἐλάμβανον χώραν κατὰ τὰς πρωινὰς ὥρας, τὰς δὲ ἀπογευματινὰς οἱ Σύεδροι τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Νικαίας,

ἔνθα ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νικαίας κ. Γεωργίου ἐνημερώθησαν ἐπὶ τοῦ ἐκεῖ ἐπιτελουμένου ποιμαντικοῦ ἔργου καὶ δεόντως ἐφιλοξενήθησαν, τὴν δὲ δευτέραν ἡμέραν ἐπεσκέφθησαν τρία Ὁρφανοτροφεῖα ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Ἀττικῆς (Φιλιππίδειον, Βουλιαγμένης τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν εὕρισκόμενον εἰς Ἐκάλην καὶ Ἱ. Μονῆς Ἀγ. Παρασκευῆς εἰς Ν. Μάκρην), ἔνθα οἱ Σύεδροι φιλοξενηθέντες ἐνημερώθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Δωροθέου ἐπὶ τοῦ ἐν τοῖς ἰδρύμασιν ἐπιτελουμένου ἔργου.

Ἀφ' ἑτέρου, τὸ Διορθόδοξον Κέντρον Ἀθηνῶν ἐφιλοξένησεν ἅπαντας τοὺς συμμετασχόντας εἰς τὸ ὑπ' ὄψιν ποιμαντικὸν Σεμινάριον, οἱ δὲ Σύεδροι παρέμειναν λίαν ἱκανοποιημένοι ἕκ τε τῆς πνευματικῆς στάθμης τῶν γενομένων θεολογικῶν ἐργασιῶν, τῶν ἀπογευματινῶν ποιμαντικῶν ἐπισκέψεων καὶ ἕκ τῆς παρασχεθείσης αὐτοῖς φιλοξενίας.

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὸ περιεχόμενον καὶ τὰ συμπεράσματα τῶν τριῶν γενομένων εἰσηγήσεων, ὡς πρὸς τὴν σημασίαν τῆς Ὁρθοδόξου Πνευματικότητος ἐν τῷ Ποιμαντικῷ τῆς Ἐκκλησίας ἔργῳ, ὡς καὶ πάσας τὰς ὑπὸ τῶν Συνέδρων ἐκφρασθείσας παρατηρήσεις, συνθέσαμεν τὰ ἕκ τοῦ ὅλου πνεύματος προκείμενα συμπεράσματα, ἅτινα παραθέτομεν κατωτέρω:

Α. Ἡ Ὁρθόδοξος πνευματικὴ ζωὴ τοῦ Ποιμένου.

1. Εἶναι ἀνάγκη, ὅπως καταβληθῇ μεγάλη προσπάθεια ὄχι μόνον ὑπὸ τῆς Διοικήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πάντων τῶν κληρικῶν, διὰ τὴν ποικίλην καὶ ἐπαρκῆ μὀρφωσιν τῶν Ποιμένων, διότι αἱ σημερινὰ ποιμαντικὰ ἀνάγκαι εἶναι τεράστιαι.

2. Ὑπάρχει σήμερον μία «χαρισματικὴ κίνησις», ἐμπνεομένη ἀπὸ τοὺς νηπτικούς Πατέρας καὶ συγχρόνους ρώσους Θεολόγους, ἡ ὁποία κάμνει τὴν πνευματικότητα ἀφηρημένην. Προσπαθοῦντες ν' ἀποφύγωμεν τὸν πιετισμὸν, φθάνομεν εἰς ἄλλην

ἀκρότητα: τὴν ἀφηρημένην πνευματικὴν ζωὴν, πρῶ-
γμα τὸ ὁποῖον εἶναι διττῶς ἐπικίνδυνον: Ἀπογοη-
τεῦει τοὺς πολλοὺς, διότι δὲν τὴν κατορθώνουν, καὶ
δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι μία τοιαύτη πνευ-
ματικότης εἶναι διὰ τοὺς ὀλίγους, τοὺς χαρισματού-
χους. Διὰ τοῦτο δέον, ὅπως ἀποφευχθῆ ἡ μονομέ-
ρεια αὐτῆ.

3. Παρόμοια Συνέδρια, ὡς τὸ παρόν, νὰ γίνων-
ται 2-3 φορές κατ' ἔτος καὶ νὰ μετέχουν εἰς αὐτὰ
κληρικοὶ μὲ κάποιαν ὁμοιογένειαν. Π.χ. ἱερεῖς Α' καὶ Β' κατηγορίας ἐκ 3-4 ὁμόρων Ἱ. Μητροπόλεων εἰς μίαν Σύναξιν, οἱ δὲ ὀλιγώτερον κατηρητισμένοι εἰς ἄλλην σύναξιν.

4. Ἡ πνευματικὴ ζωὴ δὲν εἶναι ἀνθρωποκεντρι-
κὸν «φαινόμενον» ἢ ἐξωτερικὸν σχῆμα, ἀλλὰ χαρι-
σματικὴ ζωὴ, δωρεὰ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος. Ὁ ἐν Ἀ-
γίῳ Πνεύματι πνευματικὸς ἄνθρωπος εἶναι ὁ πλήρης
καὶ ὁλόκληρος ἄνθρωπος.

5. Ὁ ποιμὴν πρέπει νὰ εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν πνευ-
ματικὸς ἄνθρωπος, ὁ πλήρης Πνεύματος Ἁγίου.
Ἄλλως εἶναι ἀδύνατον νὰ ποιμάνῃ καὶ κατευθύνῃ
ἄλλους εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν.

Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνεται ἡ ἀνάγκη βίωσης
καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἐνσυνειδήτου τελέσεως τῶν
Ἱ. Μυστηρίων ὑπὸ τοῦ ποιμένου. Ὁ ποιμὴν δὲν
νοεῖται νὰ ἐπαφίεται εἰς ἀντίληψιν («μαγικῆς»),
τρόπον τινά, ἐπενεργείας τῶν Ἱ. Μυστηρίων. Ἀπαι-
τεῖται προσπάθεια καὶ ἀγὼν διὰ τὴν οἰκείωσιν τῆς
ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος προσφερομένης Θ. Χά-
ριτος. Εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν προσπάθειαν ἔγκειται
ἡ συνεργία τοῦ ἀνθρώπου.

6. Ὁ ἀγὼν καὶ ἡ προσπάθεια σκοπεύουν εἰς
τὴν ὑποταγὴν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ εἰς τὸ Ἅγιον
Πνεῦμα. Ἡ ἄσκησις αὐτῆ εὑρίσκεται μετὰ τῆς πνευ-
ματικῆς ζωῆς εἰς σχέσιν αἰτίου καὶ ἀποτελέσματος.

7. Ἡ ἐν λόγῳ ἄσκησις δὲν ὑποχρεώνει τὸ Ἅ-
γιον Πνεῦμα, ἀλλὰ ὁδηγεῖ τὸν ποιμένα εἰς ταπεινώ-
σιν, εἰς τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἐαυτοῦ «μηδαμίνότη-
τος» καὶ ἐνίοτε ἀδυναμίας του, εἰς τὸ νὰ ἐξαφανίσῃ
τὸ ἴδιον θέλημα καὶ ταυτίσῃ τὸ θέλημά του μετὰ τοῦ
θελήματος τοῦ Θεοῦ, χριστοποιουμένου οὕτω τοῦ
ποιμένου καθολικῶς, κατὰ τὴν νόησιν, τὸ συναί-
σθημα καὶ τὴν βούλησιν.

8. Αἱ διάφοροι χριστιανικαὶ ἄρεται, αἱ ἀποτε-
λοῦσαι τὸν στόχον τῆς ἀσκήσεως, εἶναι ἐν τέλει
καρποὶ, συνέπειαι, δωρεαὶ καὶ χαρίσματα τοῦ Ἁγ.
Πνεύματος.

9. Ὅσον σκληρὰ καὶ ἄν εἶναι ἡ ἐποχὴ μας
ἐναντι τῶν πνευματικῶν ἀξιών, τόσον περισσοτέραν
πνευματικότητα πρέπει νὰ διαθέτῃ ὁ ποιμὴν. Τοῦτο

ἐκτιμᾶται προσέτι καὶ ὑπὸ τῶν ἐχόντων «κοσμικὸν
φρόνημα» ἀνθρώπων.

10. Ἡ ὑπὸ τοῦ ποιμένου ἐνσυνειδήτος τήρησις
τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, ἧτις ἀποτελεῖ τὴν ἐπι-
βεβαίωσιν τῆς πίστεώς του, δέον σαφῶς νὰ ἐκδη-
λοῦται ἐν τῇ ἐνορίᾳ του διὰ τῆς ποιμαντικῆς δρα-
στηριότητός του. Ὁ Ἱερεὺς πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ ἐκ-
δήλους παρεκτροπὰς, αἵτινες σκανδαλίζουσι τὸ ποι-
μνιον, ὡς λ.χ. τὸ χαρτοπαίγνιον, ἢ κατάχρησις οἴ-
νου κ.λ.π.

11. Οὐσιώδη στοιχεῖα τῆς πνευματικῆς ζωῆς
ἀποτελοῦν ἡ τακτικὴ τοῦ Ἱερέως ἀτομικὴ προσευ-
χὴ, ἡ κατ' ἴδιαν μελέτη τῆς Γραφῆς, ἡ ἐξομολόγη-
σις αὐτοῦ, ἡ ἐνσυνειδήτος τέλεσις τῶν Ἱ. Μυστη-
ρίων καὶ ἡ συνεχὴς ἄσκησις διὰ τὴν πνευματικὴν
αὐτοῦ πρόοδον.

12. Ὅπου ὑπάρχουν πρόσωπα ἔχοντα χαρι-
σματικὴν ζωὴν, εἴτε ταῦτα εὑρίσκονται εἰς τὰς Ἱ.
Μονὰς, εἴτε εἰς τὰς κοινωνίας, ἄγαμοι ἢ ἔγγαμοι,
ἄνευ διακρίσεως τινος, ὀφείλει ὁ Ἱερεὺς νὰ πλη-
σιάζῃ καὶ νὰ πορευθῆ πρὸς αὐτὰ, ἵνα ἐπηρεάσῃται
ἐξ αὐτῶν χαρισματικῶς καὶ προάγῃται εἰς τὴν πνευ-
ματικότητά του.

13. Ἡ ἀγιότης εἶναι βεβαίως τὸ πρῶτιστον ἐν
τῇ πνευματικῇ τοῦ Ἱερέως ζωῇ. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ
παραβλέπωνται καὶ τὰ ἄλλα στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ
συμβάλωσιν εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τῆς προσωπικό-
τητός του, ὡς λ.χ. ἡ ἀπόκτησις γνώσεων καταλλή-
λων διὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ποιμαντικοῦ του ἔργου.
Κατόπιν τούτων καθίσταται ἀναγκαῖον, ὅπως πᾶς
Ἱερεὺς παραλλήλως πρὸς τὴν ἀγιότητα φροντίξῃ
διὰ τὴν διανοητικὴν αὐτοῦ καλλιέργειαν, ἡ δὲ Διοί-
κησις τῆς Ἐκκλησίας δέον ὑπευθύνως νὰ μεριμνᾷ
διὰ τὴν πνευματικὴν καὶ διανοητικὴν κατάρτισιν
τῶν Ἐφημερίων, προσέχουσα εἰς τὰς χειροτονίας
τῶν νέων, ὥστε νὰ συνδυάζωσιν οὗτοι ἀμφοτέρα
τὰ προσόντα.

Καλὸν εἶναι, ὅπως ἡ Διοίκησις τῆς Ἐκκλησίας
μεριμνήσῃ διὰ τὴν προσέλευσιν ἱκανῶν ὑποψηφίων
εἰς τὰς τάξεις τοῦ Κλήρου, ἐνθαρρύνουσα ἐκείνους,
οἵτινες διὰ διαφόρους λόγους ἀποφεύγουσι νὰ ἱε-
ρωθῶσιν. Ἄς ἐξετάζωνται ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μετὰ
πατρικῆς ἀγάπης, ὑπομονῆς καὶ προσοχῆς ἐνστά-
σεις τινέες, αἵτινες προβάλλονται ἐνίοτε ὑπὸ τῶν
ἐχόντων τὰ ἀπαραίτητα πρὸς τὴν Ἱερωσύνην
προσόντα καὶ μὴ ἀποφασίζόντων νὰ προσέλθωσιν
εἰς τὰς τάξεις τοῦ Ἱ. Κλήρου.

Ἄλλὰ καὶ οἱ Ἐφημέριοι ὀφείλουσι νὰ βοηθή-
σωσιν εἰς τὰ ἀνωτέρω, ἐξευρίσκοντες κατάλληλα
πνευματικὰ πρόσωπα διὰ τὴν διαδοχὴν αὐτῶν,
ἐνθαρρύνοντες αὐτὰ, ἵνα ἱερωθῶσι.

B. Ἡ Ὁρθόδοξος Πνευματικότητα κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ Ποιμαντικοῦ ἔργου.

1. Τὰ ἱερά Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, ὡς μέσα τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου, εἶναι δεδομένα καὶ ἀμετάβλητα, πλὴν ὅμως ἡ ἐπίδρασις τοῦ ποιμένου δὲν ἐξαφανίζεται οὔτε ἐνταῦθα, διότι τὸ αὐτὸ Μυστήριον, εἰς τὰ αὐτὰ πρόσωπα, ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, δύναται νὰ ἔχη ἄλλην ἐπίδρασιν, ὅταν ἐνεργῆται διὰ τοῦ Α' ποιμένου καὶ ἄλλην ὅταν τοῦτο τελῆται διὰ τοῦ Β' ποιμένου. Ἐπομένως ὁ ποιμὴν ὀφείλει ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν τέλεσιν τῶν Μυστηρίων ἢ ἁγιαστικῶν πράξεων νὰ χρησιμοποιοῖ τὸν καλλίτερον δυνατόν τρόπον καὶ νὰ βελτιῶνῃ ἑαυτόν.

2. Ἐπειδὴ μέγα μέρος τῶν πιστῶν ἀγνοεῖ ὄχι μόνον τὴν βαθυτέραν ἔννοιαν τῶν ἁγιαστικῶν καὶ λατρευτικῶν τῆς Ἐκκλησίας πράξεων, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς τελέσεως αὐτῶν, μὲ συνέπειαν τὴν ὑπὸ τῶν πιστῶν παρανόησιν τῶν ἁγιαστικῶν μέσων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν μικρὰν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν, ἀπαιτεῖται συνεχῆς καὶ συστηματικὴ καθοδήγησις καὶ «μύησις» τῶν πιστῶν ὑπὸ τοῦ ποιμένου· τοῦτο δὲ ἐντάσσεται εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ποιμαντικοῦ τοῦ ἔργου.

3. Ἡ μέθοδος προσφορᾶς ποιμαντικοῦ ἔργου εἶναι ὄντως σπουδαιότατη ὑπόθεσις καὶ ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν πνευματικὴν καρποφορίαν τοῦ ἔργου μας, διό καὶ ἀπαιτεῖται συνεχῆς βελτίωσις τῶν τρόπων ἐργασίας μας. Δέον ὅμως νὰ παρατηρηθῆ, ὅτι ἡ μέθοδος δὲν δύναται, κατ' ἀποκλειστικότητα, νὰ καλύψῃ ἄλλας οὐσιώδεις ἐλλείψεις μας.

Ἡ μέθοδος ἐργασίας τότε ἔχει ἀξίαν, ὅταν κατορθῶνῃ νὰ ὀδηγήσῃ τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τοὺς καταστήσῃ ἱκανοὺς νὰ οἰκοιοποιηθοῦν τὴν ἀντικειμενικῶς ὑπὸ τοῦ Κυρίου προσφερομένην λύτρωσιν.

4. Ὁ ποιμὴν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι αὐτάρκης εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ πνευματικοῦ τοῦ ἔργου ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ὅτι μετὰ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὸ ἔργον τῆς διαποιμάνσεως τῶν πιστῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς διακρίσεώς του. Ὅμως καὶ ὁ ποιμὴν ἔχει ἀτελείας καὶ ἀπειρίαν, καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ὠφέλιμος ἡ συνεργασία ἢ καὶ καθοδήγησις τοῦ ὑπ' ἄλλου ποιμένου, ἐμπειροτέρου καὶ ἁγιοτέρου. Ὁ κατ' ἐξοχὴν συνεργάτης τοῦ ποιμένου εἶναι ὁ Ἐπίσκοπός του. Ἐπιβάλλεται ὅμως, ὅπως ὁ ποιμὴν εἰς τὴν ποιμαντικὴν διακονίαν τοῦ συνεργάζηται καὶ μεθ' ἐτέρων προσώπων· πάντως ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ν' ἀγνοῆται ὁ οἰκεῖος Ἐπίσκοπος, πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας παρασυναγωγῆς.

5. Ὁ πνευματικὸς τοῦ ποιμένου θὰ εἶναι τῆς ἀπολύτου ἐκλογῆς τοῦ τελευταίου, καίτοι εἴμεθα

ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθῶμεν, ὅτι οἱ πλείστοι ποιμένες ἐξομολογούμεθα κατ' ἀραιὰ χρονικὰ διαστήματα.

6. Αἱ ὑφιστάμεναι κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἡμῶν ἔργου δυσκολίαι ἐξομαλύνονται, ἂν, ἐκτὸς τῆς ἀπαραιτήτου θείας ἐνισχύσεως, διαθέτωμεν ζῆλον, ἐπαγρύπνησιν καὶ ὑπομονήν.

7. Ὑπογραμμίζομεν, ὅτι ὁ ἐπιτυχῆς καθορισμὸς τῆς ποιμαντικῆς μεθόδου ὀρίζεται ὡς ἡ μεσότης μεταξὺ τῆς ποιμαντικῆς ἀδρανεῖας καὶ τῆς ποιμαντικῆς ἀλαζονείας, ἐξ αἰτίας τῆς μονομεροῦς ποιμαντικῆς δραστηριότητος.

8. Ἡ χρησιμοποίησις κατὰ τὴν ἄσκησιν τοῦ ποιμαντικοῦ μας ἔργου διαφόρων τεχνικῶν, ψυχαγωγικῶν καὶ ἐποπτικῶν μέσων, δύναται ν' ἀποβῆ ὠφέλιμος διὰ τοὺς πιστοὺς καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, μόνον ὅταν ταῦτα ἐνταχθῶσιν εἰς ἓν πλαίσιον πνευματικοῦ καταρτισμοῦ καὶ θεωρηθῶσιν ἀπλῶς ὡς ὑποβοηθητικά μέσα.

9. Αἱ ἀνθρώπινα δυνατότητες, προσφερόμεναι εἰς τὴν διακονίαν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου, δὲν ἀποτελοῦν ἕτερόν τι, εἰ μὴ ἔκφρασις καλῆς θελήσεως καὶ προσφορᾶς τοῦ ποιμένου, ὁ ὁποῖος ἐν τέλει αἰσθητοποιεῖ τὴν ἀνεπάρκειαν καὶ ἀδυναμίαν τῆς ἐπιτεύξεως τῆς πλήρους ἐπιτυχίας ὑπὸ τῶν ἰδίων μόνον αὐτοῦ δυνάμεων καὶ ἀναμένει τὴν ἐπιτυχίαν καὶ ὀλοκλήρωσιν τοῦ ποιμαντικοῦ τοῦ ἔργου ἐκ τῆς χάριτος τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ.

10. Διαπιστώνεται ἡ ἔντονος ἀνησυχία διὰ τὴν, φαινομενικῶς τοῦλάχιστον, ἀπουσίαν χαρισμάτων εἰς ἐνίους ἐκ τῶν ποιμένων, οἵτινες παρουσιάζονται ἐνίοτε ὡς ἀδύναμοι καὶ συνεπῶς «τραγικοὶ» συνεχισταὶ τοῦ ἔργου τῶν Ἀποστόλων, χωρὶς τὴν ὑπαρξίν δυνατότητος δυναμικῆς αὐτῶν παρουσίας ἐντὸς τοῦ κόσμου.

11. Ἡ ποιμαντικὴ μέθοδος ἐργασίας ἐπηρεάζεται αἰσθητῶς ἐκ τῆς ἐκάστοτε προόδου τῆς παιδαγωγικῆς καὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συντελουμένων ἐξελίξεων. Ὁ ποιμὴν εἶναι ὁ «παιδαγωγὸς» εἰς Χριστὸν καὶ διὰ τοῦτο ὀφείλει νὰ χρησιμοποιοῖ τὰ ἐκάστοτε ἄριστα καὶ σκόπιμα μέσα διὰ τὴν ὀρθὴν χριστιανικὴν διαποίμανσιν τοῦ ποιμνίου του, διὰ τὸ ὅποιον φέρει τεραστίαν εὐθύνην ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, καθ' ὅσον ὁ τελικὸς σκοπὸς τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου εἶναι ἡ ἐν Χριστῷ ἀπολύτρωσις τοῦ ἀνθρώπου.

12. Τὰ ποιμαντικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα κατὰ καιροὺς μεταχειρίζεται ὁ ποιμὴν, δύνανται νὰ διαφέρωσιν ἀπὸ χρόνου εἰς χρόνον.

13. Ἡ συμβολὴ τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος ἐν τῇ ἀσκήσει τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου θεωρεῖται ἀναγκαία. Ἡ σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν, ἐπιτυγχάνεται, ὅταν συντρέχωσιν οἱ ὀροι Χάρις-πίστις-ἔργα. Τὰ ἔργα εἶναι φυσικὸν ἐπακολούθημα τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς πίστεως τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐὰν ὁ Θεὸς ἐπιτρέπη εἰς τὸν ἀνθρώπινον παράγοντα νὰ δρᾷ καὶ ἐνεργοποιηθῆται διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἡμεῖς δὲν ἔχομεν δικαίωμα νὰ παραγνωρίσωμεν τὸν ἐν λόγῳ παράγοντα εἰς τὴν ἀσκήσιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου.

Ὅσον ἡ πίστις τοῦ ποιμένου εἶναι ἰσχυροτέρα καὶ διαυγεστέρα, ἄνευ προκαταλήψεων, διαθέσεως «νομικῶν μαχῶν», ἢ ἀναμίξεως «γραωδῶν μύθων», κατὰ τὴν ρῆσιν τοῦ Ἀπ. Παύλου, τόσον εἰς ἀγαθοὺς σκοποὺς πλουσιώτερον θὰ εἶναι τὸ ποιμαντικὸν ἔργον. Αὕτη ἡ διαυγὴς ὀρθόδοξος πίστις θὰ βοηθῆ τὸν ποιμένα ν' ἀντιλαμβάνηται ὀρθῶς πολὺς ἀληθείας.

14. Ὁ ποιμὴν δὲν πρέπει νὰ εἶναι δέσμιος τῶν τεχνολογικῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ ἐκάστοτε αἰῶνος· δὲν δύναται ὁμοῦ νὰ παραγνωρίζῃ ταῦτα. Τὰ τεχνολογικὰ ἐπιτεύγματα τὸν βοηθοῦν νὰ χρησιμοποιῆ τὰ ἐκάστοτε ἄριστα μέσα πρὸς προσφορωτέραν ἀσκήσιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου. Ἐντὸς τοῦ κόσμου δέον νὰ μὴ περιφρονῆται πᾶν κοσμικόν, πᾶσα πραγματικὴ ἐν τῷ κόσμῳ κατάστασις, ἀλλὰ νὰ διατηρῆται ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἡ ἐσωτερικὴ ἐλευθερία ἀπὸ παντὸς κοσμικοῦ πάθους. Τὸ τεχνολογικόν, ἄλλως τε, ἐτέθη ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ὡς λ.χ. ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, ἡ ζωγραφικὴ, ἡ μουσικὴ. Ὅταν ὁ ποιμὴν γνωρίζῃ εἰς ποίαν πραγματικὴν κατάστασιν εὐρίσκεται ὁ ὑπ' αὐτοῦ ποιμαινόμενος ἄνθρωπος, τότε μόνον δύναται νὰ ἐννοήσῃ αὐτὸν ὀρθῶς καὶ νὰ ἀκούσῃ προσέτι τὴν φωνὴν τῆς ἀγωνίας του.

15. Ἐπίσης ἕτερον πρόβλημα εἶναι τὸ τῆς ποιμαντικῆς «διακρίσεως» τοῦ ἱερέως. Ὅσον περισσότερο προηγμένος πνευματικῶς εἶναι ὁ ποιμὴν, τόσον διαυγέστερον δύναται νὰ διακρίνῃ τὸ πρακτέον καὶ μάλιστα εἰς δυσκόλους περιστάσεις. Εἶναι ὁμοῦ γεγονός, ὅτι πάντες δὲν εὐρισκόμεθα εἰς τὸ αὐτὸ

πνευματικὸν ἐπίπεδον καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐννοία τῆς ποιμαντικῆς διακρίσεως εὐρίσκεται κυμαινόμενη μεταξὺ τῶν ποιμένων, ὡς λ.χ. εἰς ζητήματα ἐξομολογήσεως καὶ ἐτέρων τινῶν ποιμαντικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διακονημάτων.

Καλὸν θὰ ἦτο, ὅπως τὸ θέμα τῆς ποιμαντικῆς διακρίσεως ἀπασχολήσῃ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον. Προσέτι εἰς ἐκάστην Ἱ. Μητρόπολιν ὁ Ἐπίσκοπος θεωρεῖται ἀναγκαῖον, νὰ καλῆ τοὺς ποιμένας καὶ νὰ «συνδιαλέγηται ἐν Χριστῷ» μετ' αὐτῶν ἐπὶ σοβαρῶν ποιμαντικῶν ζητημάτων καὶ προβλημάτων, ἵνα οὕτω ἀποφεύγονται αἱ πολυποικίλοι ἀπαντήσεις καὶ πρόχειροι λύσεις ἐπὶ ἐνίων προβλημάτων, αἵτινες, ἔστιν ὅτε, σκανδαλίζουσι τοὺς χριστιανοὺς.

16. Προτείνεται ἡ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἵδρυσις ἐνὸς ἐρμηνευτικοῦ Ποιμαντικοῦ Κέντρου, ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ μέγιστα θὰ βοηθῆται ὁ ποιμὴν διὰ μέσων ἐπιστημονικῆς σοβαρότητος, διὰ ψυχολογικῶν καὶ κοινωνιολογικῶν τεκμηρίων, συμφώνων πρὸς τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ἅτινα θὰ ἀποβλέπωσιν, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, εἰς τὴν καθ' ὄλου προαγωγὴν τοῦ ποιμαντικοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἔργου.

Τὸ ἐν λόγῳ Ποιμαντικὸν Κέντρον θὰ χρησιμεύσῃ τρόπον τινὰ ὡς Ποιμαντικὸν Διδασκαλεῖον διὰ τὴν ποιμαντικὴν μετεκπαίδευσιν τῶν Ἐφημερίων. Οἱ συγκροτοῦντες ὁμοῦ τοῦτο δέον νὰ εἶναι ἀπολύτως εἰδήμονες ἐπὶ διαφόρων θεμάτων ποιμαντικοῦ ἐνδιαφέροντος, ἔχοντες εὐχέρειαν χρόνου διὰ περαιτέρω μελέτην καὶ σπουδὴν τοιοῦτων θεμάτων.

17. Ἡ Ἐκκλησία, ὡς κοινωνία Χριστοῦ, εἶναι μία πορευομένη κοινωνία ἐκ τῆς ὁρατῆς καὶ στρατευομένης πρὸς τὴν ἀόρατον καὶ θριαμβεύουσαν τοιαύτην. Κατὰ τὴν πορείαν ταύτην ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ ποικίλους δρόμους ἀνοίγει καὶ ποικίλας καταστάσεις δημιουργεῖ. Ὡς ποιμένες δὲν θὰ ἀγνοήσωμεν πάντα ταῦτα, ἅτινα εἶναι ὁρατὰ στοιχεῖα, ἀλλ' οὔτε καὶ θὰ ἀγνοήσωμεν τὸν τελικὸν σκοπὸν, τοῦτέστιν τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν οὐρανῷ.

(Συνεχίζεται)

Ἄρχιμ. ΤΙΜΟΘΕΟΣ Σ. ΤΡΙΒΙΖΑΣ, Πτ. Θ., Μ. Ph.

Γραμματεὺς Μ. Σ. Ε. Ποιμαντικοῦ Ἔργου
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ο ΣΙΝΑΪΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

Ἐξ ἀφορμῆς εἰδήσεως δημοσιευθείσης εἰς τὰς Ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὰς 16 καὶ 17 τοῦ μηνὸς Ἰουλίου 1975, σχετικῆς μετὰ τὰ πολύτιμα χειρόγραφα τῆς Παλαιάτου Ἱερᾶς Αυτοκρατορικῆς Μονῆς τοῦ Θεοβαδίστου Ὁρους Σινᾶ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν διὰ τὴν μικροφωτογράφησιν αὐτῶν, ὅπως καταστῶσι ταῦτα προσιτὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐπιστήμονας, ἐπιθυμῶ διὰ τοῦ παρόντος σημειώματος νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν Πατέρων τῆς Μονῆς καὶ νὰ ἀνακινήσω τὸ μέγα ἠθικὸν θέμα, τὸ ὁποῖον ὑφίσταται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1844, τὸ σχετικὸν μετὰ τὸν περίφημον «Σιναΐτικὸν Κώδικα» τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὅστις ἀπόκειται σήμερον εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον.

Ὡς γνωστὸν, ὁ ἀρχαῖος οὗτος μεγαλογράμματος ἑλληνικὸς Κώδιξ τῆς Ἁγίας Γραφῆς συνίσταται ἐκ 346 1/2 φύλλων λεπτῆς καὶ ἀρίστης περγαμηνῆς, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 147 1/2 περιέχουν τὴν καινὴν Διαθήκην μετὰ τὴν ἐξῆς σειρὰν: Ἐθαγγέλια, Ἐπιστολαὶ Παύλου, Πράξεις Ἀποστόλων, Καθολικαὶ Ἐπιστολαί, Ἀποκάλυψις Ἰωάννου. Μετὰ τὸ τέλος τῆς Καινῆς Διαθήκης ἀκολουθεῖ ἡ Ἐπιστολὴ Βαρνάβα καὶ μέρος τοῦ Ποιμένου τοῦ Ἑρμᾶ. Τὰ ὑπόλοιπα φύλλα περιέχουν τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, τῆς ὁποίας ὅμως τὰ Βιβλία: Γένεσις, Ἀριθμοί, Βασιλειῶν Α', Ἔσδρας, Μακκαβαίων καὶ Ἱερεμίας δὲν εἶναι πλήρη¹.

Ἀφ' ἧς ἐγνώσθη ἡ πώλησις, λόγῳ οικονομικῶν δυσκολιῶν, τοῦ περιλαλήτου τούτου Κώδικος ὑπὸ τῶν Σοβιετ εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον ἀντὶ 100.000 λιρῶν κατὰ τὸ ἔτος 1933, ὁ παγκόσμιος τύπος ἀφιέρωσε διάφορα ἄρθρα, ἀναλόγως τῶν πληροφοριῶν, τὰς ὁποίας εἶχε, περὶ τοῦ προσώπου, ὅπερ «ἀνεκάλυπεν» αὐτὸν καὶ περὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν οὗτος ἀπεξενώθη ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Σινᾶ.

Ὁ ἱερὸς οὗτος Κώδιξ, γνωστότατος εἰς τοὺς Σιναΐτας Πατέρας, ἐφυλάσσετο παρ' αὐτῶν ὡς «κόρη ὀφθαλμοῦ» ἐν ἰδιαιτέρῳ δωματίῳ τῆς Μονῆς, ἐπιμελῶς περιτετυλιγμένος «διὰ μεταξωτοῦ μανδηλίου ὡς πολύτιμος παρακαταθήκη», καὶ μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1843 ὁ ρώσος ἀρχιμανδρίτης Πορφύριος Οὐσπένσκυ ἐπισκεφθεὶς τὴν Μονὴν «ἀνεκάλυπεν» αὐτὸν καὶ κατέστησε γνωστὴν τὴν ὑπαρξίν αὐτοῦ εἰς τὸν ἐπιστημονικὸν κόσμον. Τὸ μόνον ὅπερ δὲν ἐγνώριζον οἱ Σιναΐται Πατέρες, ἦτο ἡ ἀσέβεια καὶ ἡ ἀσπλαγχνία ἐπιστημόνων τινῶν, ἐπισκεπτομένων τὴν Μονήν των, οἵτινες, καταχρόμενοι τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν

Μοναχῶν τούτων πρὸς αὐτούς, ἠκρωτηρίαζον τὰ πολύτιμα χειρόγραφα, ἅτινα ἐδίδοντο εἰς αὐτούς πρὸς μελέτην, ἢ ἔκλεπτον ταῦτα διὰ διαφόρων μεθόδων ἀναξίων ἀνθρώπων, ἀξιούντων ὅτι ἐγνώριζον κάλλιον τὴν ἀξίαν τῶν πολυτίμων τούτων τοῦ πνεύματος καὶ τῆς Πίστεως θησαυρῶν, τοὺς ὁποίους μετὰ τὴν φροντίδα καὶ στοργὴν διεφύλαξαν οἱ Σιναΐται Ἕλληνες μοναχοί.

Εἰς τὴν τάξιν τῶν «ἀναξίων» τούτων ἀνθρώπων ἀνήκει καὶ ὁ κατὰ τὸ ἔτος 1844 ἐπισκεφθεὶς τὴν Ἱερὰν τοῦ Σινᾶ Μονὴν Γερμανὸς καθηγητῆς καὶ κριτικὸς Κωνσταντῖνος Tischendorf. Οὗτος, ὡς καὶ ὁ Πορφύριος Οὐσπένσκυ, ἀνεῦρεν ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ τῆς Μονῆς καὶ οὕτω καλῶς φυλασσόμενον τὸ πολύτιμον χειρόγραφον, ζητήσας δὲ νὰ μελετήσῃ αὐτὸ καὶ διαφυγὼν τὴν προσοχὴν τῶν Πατέρων ἀπέσπασεν ἐξ αὐτοῦ 43 φύλλα, τὰ ὁποῖα, ἐπιστρέψας εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ, προσέφερεν ὡς δῶρον εἰς τὸν Βασιλέα τῆς Βαυαρίας Αὔγουστον². Ἀκολουθῶν, μεταβὰς εἰς Ρωσσίαν ἀνεκοίνωσε τὴν «ἀνακάλυψιν» του εἰς τὸν Τσάρον Ἀλέξανδρον τὸν Β' καὶ ἔλαβε ἐντολήν, ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ Σινᾶ καὶ διὰ παντὸς μέσου καὶ τρόπον προσπαθήσῃ νὰ ἀποσπάσῃ τὸν πολύτιμον Κώδικα, ὅπερ καὶ κατῴρθωσεν ὁ ἀπεσταλμένος οὗτος «κλέπτης», προφασισθεὶς αἰφνιδίαν ἀσθένειαν καὶ πείσας τοὺς Πατέρας νὰ τοῦ ἐπιτρέψουν νὰ παραλάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ καὶ μέχρι Καΐρου τὸ πολύτιμον χειρόγραφον, τὸ ὁποῖον ἀφοῦ μελετήσῃ, θὰ ἐπιστρέψῃ αὐτό, ὑπογράψας μάλιστα καὶ «ἀπόδειξιν παραλαβῆς»! Παρὰ τὴν ἔγγραφον ὅμως ὑπόσχεσίν του ὁ «ἐντιμος» Tischendorf, ἀντὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ χειρόγραφον ἐκ Καΐρου, παρέλαβε τοῦτο μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Εὐρώπην καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ρωσσίαν, ἐνθα καὶ διεπραγματεύετο τὴν πώλησιν τοῦ «κλαπέντος» Κώδικος³. Οἱ Σιναΐται Πατέρες, πληροφορηθέντες τὸ ἀπροσδόκητον τοῦτο, διεμαρτυρήθησαν καὶ ἀπήτησαν τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ δολίως ἀρπαγέντος Κώδικος. Ὁ Tischendorf, ἵνα ἀποφύγῃ τὰς ἐκ τῆς κλοπῆς ἐπιπτώσεις, προσέφερε τὸν Κώδικα ὡς δῶρον εἰς τὸν Τσάρον Ἀλέξανδρον (1859), ὅστις ἀπένευμεν εἰς αὐτὸν ὡς ἀμοιβὴν τίτλον εὐγενείας καὶ ἰσόβιον σύνταξιν! Ἐν τούτοις ἡ Μονὴ τοῦ Σινᾶ δὲν ἔπαυσε

2. Τὰ 43 ταῦτα φύλλα ἐδημοσιεύθησαν ὑπὸ τοῦ Tischendorf μετὰ τὸν τίτλον Codex Fridericoaugustanus, Leipzig 1846.

3. Πλὴν τῆς ἄλλης εὐρυτάτης βιβλιογραφίας περὶ τῆς κλοπῆς ταύτης βλ. Παπαμιχαήλ Γρηγορίου, Ἀποκαλύψεις περὶ τῆς Ρωσικῆς πολιτικῆς ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἀνατολῇ. (Ἱεροσολυμιτικὸν ζήτημα. Ἡ ἐν Ἀθῶν Μονὴ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. Σιναΐτικὸν ζήτημα. Ἡ κλοπὴ τοῦ Σιναΐτικου Κώδικος), ἐν «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος», τόμος Δ' (1909), σελ. 402-414.

1. Περὶ τοῦ πῶς εὐρέθη καὶ διεσώθη ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Σινᾶ ὁ ἐν λόγῳ Κώδιξ, βλ. Μπόννη Κωνσταντίνου Γ., Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἀρχαίαν Χριστιανικὴν Γραμματείαν (96-325 μ.Χ.), Ἀθήναι 1974, σελ. 105-115.

Π Α Ρ Α Τ Η Ρ Η Σ Ε Ω Ν Σ Τ Η Λ Η

Ἐγκαίνια λαμπρᾶς ἐπάλξεως τῆς Ὁρθοδοξίας.

Μετὰ μεγίστης ἱκανοποιήσεως σύμπας ὁ Ὁρθόδοξος κόσμος καὶ ὁλόκληρος ἡ Χριστιανικὴ Οἰκουμένη διὰ τῶν εἰδικῶς σταλέντων διακεκριμένων ἐκπροσώπων τῶν ἐξέφρασαν τὴν χαρὰν καὶ τὰς θερμὰς ἐσχάτως διὰ τὰ πρόσφατα ἐγκαίνια τοῦ ὀλοκληρωθέντος καὶ ἀποπερατωθέντος ἐν Chambésy Γενεῆς Ὁρθόδοξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ περικαλλοῦς Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου. Ὡς γνωστόν, ἀνηγέρθη ὁ περικαλλῆς οὗτος Ἱ. Ναός τῇ πλουσιωτάτῃ χορηγίᾳ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ μεγάλου Ἑλληνοφιλανθρώπου, τοῦ πρὸ ἔτους ἐκδημήσαντος εἰς Κύριον Γεωργίου Λ α ι μ ο ὦ καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ Κατίκως.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Κέντρον ἔνθεν μὲν θὰ εἶναι φυτόριον ὀρθοδόξων σπουδῶν καὶ μελετῶν, ὡς καὶ κέντρον διορθοδόξων καὶ διαχριστιανικῶν διασκέψεων καὶ συναρτήσεων, ἐτέρωθεν δὲ θὰ ἀποτελῇ φωτεινὴν ἐστίαν συντονισμοῦ τῶν προσπαθειῶν πασῶν τῶν ἐπὶ μέρος Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τὴν καθ' ἐνιαῖον τρόπον ἀκτινοβολίαν καὶ προβολὴν τοῦ θεοτεύκτου κάλλους τῆς Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν Δυτικὸν κόσμον.

Τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἴχεται ὀλοφύχως, ὅπως ὁ Κύριος ἐπιδαφιλέουσα πλουσίας τὰς εὐλογίας Του ἐπὶ τὴν νέαν ταύτην

ἐπαλξιν τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος, ἥτις ἐμψυχοῦται ὑπὸ τοῦ λαμπρῶς καὶ δραστηρίως διευθύνοντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τραπεζοπόλεως κ. Δαμασκηνοῦ Παπανδρέου. Εἰς τοὺς κόπους καὶ τὰς πεφωτισμένας ἐνεργείας αὐτοῦ ὀφείλεται ἀκριβῶς ἡ σημερινὴ περικαλλῆς μορφή τῶν κτιριακῶν συγκροτημάτων καὶ τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ ἐν Chambésy Κέντρου. Οὗτος, ὡς ἀναφέρεται ἐν σχετικῇ ἀνακοινώσει τῆς προσφάτως τιμησάσης αὐτὸν Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, «ἐν πλήρει πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ἀφροσύσῃ καὶ πιστότητι», ἐκτελεῖ μετ' ἄκρας εὐσυνειδησίας τὰ καθήκοντά του διὰ τῆς «ἄλλης ἀπὸ τῆς ἐπικαίρου ταύτης θέσεως διορθοδόξου καὶ διαχριστιανικῆς αὐτοῦ δραστηριότητος καὶ μαρτυρίας».

Νέος χρυσοῦς κρίκος.

Εἰς τὴν ἄλυσιν τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ πατρὸς Ἑμμ. Σχοινωτάκη («Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης») τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσετέθη ἀκόμη εἰς χρυσοῦς κρίκος. Πρόκειται διὰ τὸ ὑπὸ τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν ἰδρυθὲν καὶ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ προσφάτως ἐγκαινιασθὲν Εἰδικὸν Ἱατροπαιδαγωγικὸν Κέντρον ἐπιστημονικῆς περιθάλψεως καὶ ἀποκαταστάσεως («εἰδικῶν») δυσπροσαρμόστων ἀτόμων (καθυστερημένων παιδιῶν, ἐφή-

νά διεκδικῆ τὸ χειρόγραφον καὶ νὰ ζητῆ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα μέχρι τῆς ἐν Ρωσσίᾳ μεταπολιτεύσεως τοῦ 1917, ὅτε ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ Πορφύριος ὁ Β' (1904-1926, +1928) ἐξήτησε τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Κώδικος παρὰ τῆς Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως, δημευσάσης τὴν κολοσσιαίαν ἐν Ρωσσίᾳ περιουσίαν τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ. Πλὴν τὰ Σοβιὲτ ἠρνήθησαν νὰ ἐπιστρέψουν τὸν Κώδικα, λόγῳ δὲ οἰκονομικῶν δυσκολιῶν, τὰς ὁποίας ἀντιμετώπιζον, χωρὶς νὰ ἔχουν οὐδὲν δικαίωμα⁴, ἐπώλησαν αὐτὸν εἰς τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 100.000 λιρῶν, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέγχθη.

Ὁ διαδεχθεὶς Πορφύριον τὸν Β' Ἀρχιεπίσκοπος Σινᾶ Πορφύριος Γ' ὁ Παυλῖνος (1926-1968), ἀπηυθύν-

θη τηλεγραφικῶς πρὸς τὸν διευθυντὴν τοῦ Βρετανικοῦ Μουσείου καὶ ἐξήτησε τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Κώδικος εἰς τὴν εἰς ἣν ἀνήκει Μονὴν τοῦ Σινᾶ. Οὗτος ἀπαντῶν παρέπεμψε τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Πορφύριον νὰ ἀπευθυνθῆ εἰς τὴν Σοβιετικὴν Κυβέρνησιν. Νομίζω ὅτι καιρὸς εἶναι πλέον νὰ ζητηθῆ ἐκ νέου ἡ ἐπιστροφή τοῦ πολυτίμου τούτου ἱεροῦ Κώδικος εἰς τὴν εἰς ἣν ἐπὶ αἰῶνας διεφυλάχθη καὶ διεσώθη Ἱερὰν Ἀυτοκρατορικὴν Μονὴν τοῦ Θεοβαδίστου Ὁρους Σινᾶ, διότι οὗτος διὰ δόλου μὲν ἀπεσπάσθη ἐξ αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Tischendorf, βία δὲ ἐκρατήθη ὑπὸ τῆς Ρωσσίας⁵.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Δ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ

5. Περὶ τῶν ἐκδόσεων τοῦ «Σιναϊτικοῦ Κώδικος», βλ. Μπρατσιώτου Παναγιώτου Ι., Σιναϊτικὸς Κώδιξ Ἁγίας Γραφῆς, ἐν «Πανηγυρικὸς Τόμος ἐπὶ τῇ 1400ῃ ἀμφοτεριδί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Σινᾶ», Ἐν Ἀθήναις 1971, σελ. κε'-κστ'. Κοντογιάννη Σπυρίδωνος Δημ., Γενικὴ Βιβλιογραφία περὶ Σινᾶ, ἐν τῷ ἀνωτέρω Τόμῳ, σελ. 533-566 καὶ Ἀνάτυπον, Ἀθήναι 1972. Τ ο ὕ α ὗ τ ο ὕ, Συμπλήρωμα εἰς τὴν Γενικὴν περὶ Σινᾶ Βιβλιογραφίαν, ἐν «Θεολογία», τόμος ΜΓ' (1972), σελ. 772-791 καὶ Ἀνάτυπον, Ἀθήναι 1972.

4. Τὸ ὅτι οὐδὲν δικαίωμα πρὸς πώλησιν τοῦ Κώδικος εἶχον τὰ Σοβιὲτ, μαρτυρεῖ ἡ μεταξὺ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρώσσου Πρεσβευτοῦ Κόμητος Ἰγνάτιεφ καὶ τοῦ ἐν Ἱεροσολύμοις Ρώσσου Ἀρχιμανδρίτου Ἀντωνίνου Καπούστιν (μεγάλου φιλέλληνο) ἀλληλογραφία, ὡς καὶ τὰ ἐν τῇ Μονῇ Σινᾶ σωζόμενα ἔγγραφα, ἐν οἷς ρητῶς ἀναφέρεται ὅτι ἐκ λ ἄ π η τ ὁ χ ε ι ρ ὄ γ ρ α φ ο ν.

βων, ἐγγλίκων), ὅπερ φέρει τὸ ὄνομα («Ἡ Δάμαρις»).

Ἡ σημασία τοῦ Κέντρου τούτου εἶναι τεραστία. Ὡς ἀναφέρει σχετικῆ ἀνακοίνωσις τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, τὰ τοιαῦτα ἄτομα ὑπολογίζονται εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰς 100.000. Ἐὰν δὲ ληφθῆ ὑπ' ὄψιν, ὅτι μετὰ τῶν ἀτόμων τούτων δοκιμάζεται κατὰ κανόνα καὶ ὀλόκληρος ἢ στενοτέρα καὶ εὐρύτερα οἰκογένειά των, τότε δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι ἡ δοκιμασία πλήττει μὲν ἐξ ἀντανακλάσεως ἐντονώτερον ἄνω τῶν 500.000 ἀνθρώπων, καταπονεῖ δὲ ψυχολογικῶς περὶ τὸ ἐν ἑκατομμύριον μελῶν τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἐπιβάλλεται, ὅπως πάντες οἱ Ἕλληνες συμπαρασταθοῦν εἰς τὸ νέον ἴδρυμα καὶ συνδράμουν αὐτὸ μετὰ πάσης γενναιοψυχίας, ἵνα τοῦτο ἐπεκτεινόμενον μεταστερασθῆ ἐκ τῆς ἐπ' ἐνοικίῳ προσωρινῆς στέγης του εἰς ιδιόκτητα κατάλληλα κτιριακὰ συγκροτήματα καὶ οὕτω πραγματοποιῆ καλύτερον τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολήν.

Ἡ βαθυτέρα καὶ πλέον πρωταρχικὴ ρίζα καὶ πηγὴ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Κ. Τσάτσος, κηρύσσων τὴν ἐπίσημον ἐναρξιν τοῦ ἐν τοῖς πλαισίοις τοῦ Διεθνoῦς Ἔτους τῆς Γυναικὸς ὀργανωθέντος ὑπὸ τῶν Συνεργαζομένων Γυναικείων Σωματείων Σεμιναρίου, ἐτόνισεν, ὅτι «τὸ παγκόσμιον κίνημα γιὰ τὴν τοποθέτησιν τῆς γυναίκας στὴ θέσιν πού δικαιούται νὰ καταλάβῃ στὴν κοινωνικὴ καὶ στὴν πολιτικὴ ζωὴ, ἔχει πολλὰς βαθειὰς ρίζας καὶ ἀπὸ πολλὰς πηγὰς ἀντλεῖ τὴ δύναμή του».

Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, ὅτι αἱ ρίζαι καὶ πηγὰὶ τοῦ κινήματος αὐτοῦ εἶναι πολλὰι. Ἀλλὰ παραλλήλως θὰ ἠδύνατό τις νὰ προσθέσῃ, ὅτι πᾶσαι αἱ ρίζαι καὶ πηγὰὶ αὗται δύναται νὰ ὀδηγήσουν εἰς μίαν βαθυτέραν καὶ πλέον πρωταρχικὴν πηγὴν καὶ ρίζαν. Αὕτη εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου προσφεροθὲν εἰς τὴν Σαμαρείτιδα «ἕδωρ τὸ ζῶν» (Ἰωάν. δ', 1-42), τοῦθ' ὅπερ συνέβη, διότι «οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ» (Γαλ. γ', 28), ἐφ' ὅσον καὶ ἡ γυνή, ὡς καὶ ὁ ἀνὴρ, ἐπλάσθη «κατ' εἰκόνα Θεοῦ», ὅστις «ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησε» τοὺς πρωτοπλάστους (Γεν. α', 27).

Ἡ θεμελιώδης αὕτη ἀλήθεια πρέπει νὰ ὑπομνησκηται κατὰ τὰς ἐπὶ τῷ Ἔτει τῆς Γυναικὸς γινόμενας ἀνὰ τὴν ὑψηλίον ἐκδηλώσεις πρὸς προβολὴν τοῦ ὑγιoῦς φεμινισμοῦ.

Πρέπει νὰ κινήθοῦν δραστηριῶς.

Τὸ ἐν Δελφοῖς συνελθὼν συνέδριον τοῦ Συνδέσμου Ἑθνοπαίων Δημοσιογράφων ἐξέδωκε ψήφισμα, ἐν τῷ ὁποίῳ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἐκφράζεται ἡ ἀνησυχία διὰ τὴν κατάστασιν «τῆς καταστροφῆς καὶ τῆς παραμε-

λήσεως πολλῶν μνημείων καὶ ἀρχαιολογικῶν χώρων τῆς Ἑλλάδος». Ὅθεν αἱ πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ κακοῦ ἀξιεπίαινοι προσπάθειαι τῶν ἑλληνικῶν ἀρχῶν δέον, κατὰ τὸ ψήφισμα, νὰ ἐνισχυθοῦν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐδρώπης καὶ τῆς Οὐνέσκο ἐν τοῖς πλαισίοις «τῶν γραμμῶν πού ἤδη καθιερώθηκαν γιὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν αἰγυπτιακῶν ναῶν τῆς Νουβίας καὶ τῆς πόλεως τῆς Βενετίας».

Ἡ («Ἐκκλησία»), χαίρουσα διὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο, εὐχεται, ὅπως ἡ ὅλη προσπάθεια μὴ περιορισθῆ εἰς τὰ ἀρχαῖα μόνον μνημεῖα ἢ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλ' ἐπεκταθῆ καὶ εἰς τὰ χριστιανικὰ μνημεῖα τόσο τῆς Ἑλλάδος, ὅσον καὶ τῆς ἑλληνικῆς Κύπρου.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς εἰς τὴν Κύπρον, πρέπει οἱ διεθνεῖς ὀργανισμοὶ νὰ κινήθοῦν δραστηριῶς πρὸς περιστολήν τῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων διενεργουμένης συστηματικῆς ἀρπαγῆς ἢ καταστροφῆς τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν καὶ τῶν χριστιανικῶν μνημείων τῆς ἡρωϊκῆς νήσου, ἅτινα ἀποδεικνύουν τὴν ἑλληνικότητα ταύτης καὶ τὴν ἐπ' αὐτῆς συνεχῆ καὶ ἀδιάκοπον παρουσίαν τοῦ ἑλληνορθοδόξου πνεύματος.

Ἡ μόρφωσις ἢ ἐπιμόρφωσις τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Ἡ ἐξαγγελία τῆς ἰδρύσεως Σχολῆς Δημοσίας Διοικήσεως καὶ Σεμιναρίων μετεκπαιδεύσεως, τῶν διαφορῶν κλάδων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἐγένετο μεθ' ἱκανοποιήσεως δεκτῆ ὑπὸ πάντων, ὅσοι κατανοοῦν τὸν ρόλον, τὸν ὁποῖον διιδραματίζει ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Ἔθνους ἡ δημοσιοὑπαλληλικὴ τάξις.

Ἀναμφιβόλως οὐδεὶς δύναται νὰ διαφωνήσῃ πρὸς τὴν μελετωμένην ἐπιμόρφωσιν εἰς ζητήματα ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῆς δημοσίας διοικήσεως, εἰς θέματα σχετιζόμενα κατὰ περιπτώσιν πρὸς τὰ εἰδικώτερα ὑπαλληλικά καθήκοντα καὶ εἰς τὴν ἐκμάθησιν ξένων γλωσσῶν.

Ἀλλὰ πέραν τούτων ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἐπιμόρφωσις τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων πρέπει νὰ ἀναζωπυρῆ ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὸν ἠθικὸν κώδικα τῆς ἑλληνορθοδόξου παραδόσεως. Μόνον ἡ ἀφοσίωσις αὕτη θὰ ὑποδαυλίξῃ καὶ ὑπεκκαίῃ τὸν ζῆλόν των εἰς τρόπον, ὥστε οὗτοι νὰ ἀσκοῦν τὸ ἀνατιθέμενον εἰς αὐτοὺς ἔργον οὐχὶ ἀπλῶς ὡς ἐν μέσον βιοπορισμοῦ, ἀλλ' ὡς ἱερὸν κοινωνικὸν λειτουργήμα, ὅπερ ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ εἰς τὴν πρόοδον τοῦ Ἔθνους.

Ἐκ τούτων καθίσταται δῆλον, ὅτι θὰ ἐνεδεικνυτο, ὅπως τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος Σχολῶν καὶ Σεμιναρίων περιλαμβάνῃ καὶ τὴν ἐξέτασιν ζητημάτων τινῶν τῆς Χριστιανικῆς Βιοθεωρίας καὶ Ἠθικῆς, σχετιζομένων πρὸς τὴν καθ' ὅλου καὶ τὴν εἰδικὴν ὑπαλληλικὴν δεοντολογίαν.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Γεωργίου Σ. Μαριδάκη, Ἡ ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων δίκη τῶν ἐν Ἀργινοῦσαις νικητῶν (406 π.Χ.). Ἀθῆναι 1975, σσ. β' + 153.

1. Ἡ ἀνὰ χεῖρας ἐξαιρετος ἐπιστημονικὴ μελέτη προιδεάζει τὸν ἀναγνώστην ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι πρόκειται περὶ πραγματείας ἐξειδικευμένου νομικο-ιστορικοῦ θέματος. Καὶ ὅμως, ἐκ τῆς μελέτης ἀκόμη τῆς Εἰσαγωγῆς ἀντιλαμβάνεται τις τὸ εὐρύτατον φάσμα τῆς σκέψεως καὶ τὸ κριτικὸν βλέμμα, μεθ' οὗ ἀναλύονται ἐν πρὸς ἐν τὰ εἰς μέσον τιθέμενα προβλήματα, ἵνα διατυπωθῇ ἐν τέλει ἡ ἐπιστημονικὴ διαπίστωση περὶ ἐκάστου ἐν ἀκριβεῖα καὶ ἀσφαλεῖα. Ὁ κριτικώτατος καὶ βαθύνοστος συγγραφεὺς, ὁ ἀπὸ τῆς πανεπιστημιακῆς καθέδρας χιλιάδας ὄλας νομομαθῶν διδάξας καὶ τὸ «Δίκαιον» ἐν τῇ εὐρυτάτῃ σημασίᾳ τοῦ ὄρου ἐκθέσας καὶ ἐμπνεύσας, διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστημονικῆς διατριβῆς δίδει ἀφορμὴν εἰς πάντα ἐπιστήμονα ἀναγνώστην, νὰ διδαχθῇ, πῶς ἐκ μιᾶς μεμονωμένης περιπτώσεως διαδικασίας δικαστικῆς ἀποφάσεως τίθενται εἰς ἔλεγχον καὶ βαθεῖαν κρίσιν πάντα τὰ στοιχεῖα—νομικά, διαδικαστικά, ἐννοιολογικά, ἱστορικά, ἔθιμικά, ἀστικά, πολιτικά καὶ πολιτειακά, ἥθους καὶ προσωπικῆς εὐθύνης, ὀρησκειᾶς καὶ γενικῶς πάνθ' ὅσα σχετίζονται ὅπως οὖν ἢ καὶ ἀκροθιγῶς ἐφάπτονται τοῦ θέματος, διὰ νὰ θαυμάσῃ καὶ τὸν ἐπιστήμονα συγγραφέα καὶ νὰ διδαχθῇ συγχρόνως πῶς δύναται καὶ ὁ μὴ εἰδικὸς νὰ ἀντλήσῃ διδάγματα ἐκ τινος ἐξειδικευμένης πραγματείας.

2. Ἦδη ἀπὸ τῆς Εἰσαγωγῆς τοῦ ὁ σ. παρέχει συνοπτικὴν εἰκόνα πνευματικῆς ἰσχύος τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ 5 π.Χ. αἰ. καὶ ὕστερον ἐπὶ παντός πεδίου, ἰδίᾳ δὲ ἐπὶ τοῦ νομοθετικοῦ καὶ δικαιοῦ. Ἀναπτύσσει ὕστερον τὰς πολιτικο-κατακτητικὰς τάσεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, τὴν νομοθετικὴν του ἀνηθίαν καὶ τὴν ἐκπροσωποῦσαν τὸ σύνολον τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ μεγάλυχον Κικερώνειον ἀντίληψιν περὶ ὑπεροχῆς τού-

των ὡς πρὸς τοὺς Νόμους καὶ τὸ Δίκαιον ἐναντι τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος ἀκόμη καὶ τῶν σοφῶν Νομομαθῶν Σόλωνος καὶ Λυκούργου. Τὸ διακρίνον τοὺς δύο λαοὺς γνώρισμα τοῦ Δικαίου, εἶναι ὅτι τὸ Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον ἠγνώνει τὸ πολίτευμα καὶ τὴν τάξιν τῶν εὐγενῶν. Τούναντίον τὸ Ἑλληνικὸν Δίκαιον ἦτο δημοκρατικόν, εἰς δὲ τὸ ἐλληνιστικὸν Δίκαιον ἐμφανιστάτη εἶναι ἡ τάσις πρὸς κοινωνικὰς μεταρρυθμίσεις, μάλιστα ἐν Βυζαντίῳ, λόγῳ τῶν ἀνωτέρων ἡθικῶν ἀρχῶν, αἵτινες ἐκυριάρχουν ἐξ ἐπιδράσεως ἐλληνο-χριστιανικῆς.

3. Ἡ πλουσία παρουσία τῶν πηγῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου δίδει ἀφορμὴν εἰς τοὺς ἐρευνητὰς ἐπιστήμονας ν' αὐξηθῇ τὸ πρὸς αὐτὸ ἐνδιαφέρον καὶ ἄμα νὰ ἐνισχυθῇ ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ εὐμένεια. Ἡ σπάνιος νομοθετικῶν κειμένων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου καὶ ἡ πτωχεῖα μαρτυριῶν περὶ τῶν ἐν δικαστηρίοις πρακτομένων, ἠμπόδισε τοὺς ἐρευνητὰς εἰς εὐρύτεραν κατανόησιν τούτου. Ὁραϊότατα ὁ σ. ἐξετάζει τὰ περὶ δικαστῶν ἐν τῇ Ἀρχαίᾳ Ἑλλάδι, τοῦ διδομένου ὑπ' αὐτῶν ὄρου καὶ τὴν κρατοῦσαν νομοθετικὴν τεχνικὴν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐρευνᾶται ἐπίσης μέχρι ποῦ ἐξετείνεται τὸ πεδίου τῆς ἐλευθέρως κρίσεως τοῦ δικαστοῦ ἐν ἐκάστῃ παρουσιαζομένῃ περιπτώσει, μὴ καλυπτομένη ὑπὸ ρυθμιστικοῦ Νόμου. Εἶτα ἐκτίθενται τὰ προσόντα τῶν «σοφιστῶν» συνηγόρων, ἡ σημασία τῆς «ἐπεικειᾶς» ἐν δικαστηρίοις κ.π.ἄ.

4. Ὑπὸ τὸ πρῶμα πάντων τούτων ἐξετάζεται καὶ ἡ κατὰ τὸ 406 π.Χ. ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων διεξαχθεῖσα δίκη τῶν δέκα στρατηγῶν, τῶν νικητῶν τῆς παρὰ τὰς Ἀργινοῦσας νήσους «ἀντίον Μυτιλήνης» γενομένης πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ναυμαχίας. Οἱ Ἀθηναῖοι ἐπλήρωσαν ἀκριβῶς τὴν καταδικαστικὴν ταύτην ἀπόφασίν των. Καὶ ὡς συμβαίνει ἀπ' αἰώνων μὲ ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας, μετεμελήθησαν ἐκ τῶν ὑστέρων, ὡς καὶ σήμερον μεταμελοῦμεθα πολλάκις διὰ διαπραχθέντα ὑφ' ἡμῶν μεγάλα σφάλματα, ὅτε πλέον εἶναι ἀργά. Ἀλλ' αἱ συνέπειαι τῶν σφαλμάτων παραμένουν μὲ ἔστιν ὅτε ἀντιμισθίας δεινῆς τιμωρίας. Ἡ Ἱστορία ἡμῶν ἔστω

Δέον νὰ ἀνοίξωμεν τὰ ὠτά μας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὄργανισμοῦ Προλήψεως τοῦ ἐγκλήματος καὶ Διευθυντῆς τοῦ Κέντρου Ἐγκληματολογικῶν Ἐρευνῶν κ. Γεώργιος Νικοδότης, ἀναφερόμενος εἰς τὰ εὐρέως κυκλοφοροῦντα ἄσημα ἔντυπα καὶ θεάματα, εἶπε προσφάτως τὰ ἑξῆς: «Εἶναι τρομακτικὸς ὁ κίνδυνος τῆς διαφθορᾶς καὶ τῆς ἐγκληματικότητος εἰς τὴν χώραν μας ἐξ αἰτίας τῆς παρατηρουμένης ἀποχαλινώσεως τῆς κυκλοφορίας ἀσέμων ἐντύπων καὶ τῶν ἀσέμων θεαμάτων».

Ἐνώπιον τοῦ κινδύνου αὐτοῦ ἐπιβάλλεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, περὶ τῆς ὁποίας

ὁ κ. Νικοδότης προσέθεσε τὰ ἑξῆς: «Ἡ νομοθεσία κατὰ τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἀσέμων ταινιῶν καὶ ἐντύπων εἶναι ἀτεγκτος. Διὰ τὸ ὅμως ἀτονεῖ; Αὐτοί, ποὺ ἔχουν ἄμεσα οἰκονομικὰ συμφέροντα εἰς τὴν συγκεκριμένην περίπτωσιν, ὑπονομεῖον τὴν Δημοκρατίαν. Ἐξ αἰτίας μιᾶς ἀπαραδέκτου συγχύσεως μερικοὶ νομίζον ὅτι ἡ Δημοκρατία σημαίνει ἀσοδοσίαν καὶ καταπάτησιν κάθε νόμου».

Οὐδεὶς νονεχῆς Ἕλληρ εἶναι δυνατόν νὰ διαφανῇ πρὸς τὴν διακήρυξιν ταύτην. Ὅθεν δέον νὰ ἀνοίξωμεν τὰ ὠτά μας εἰς τὸν συνεχῶς κρουόμενον ὑπὸ τῶν εἰδικῶν καὶ ἐπαίοντων κώδωνα τοῦ «τρομακτικοῦ κινδύνου».

λοιπὸν καὶ ἐν ἐκάστη περιπτώσει διὰ τὴν Φυλὴν μας ἢ σοφίζουσα καὶ παιδαγωγοῦσα ἡμᾶς ἐν παντί.

5. Τὴν σοφίζουσαν καὶ διδάσκουσαν ἡμᾶς γνωσιν συνεισφέρει καὶ ἡ ἀνά χεῖρας ἐξαιρετος πραγματεία.

Τὰ χειρόγραφα Βυζαντινῆς Μουσικῆς. Ἄγιον Ὅρος. Κατάλογος περιγραφικὸς τῶν χειρογράφων κωδίκων Βυζαντινῆς Μουσικῆς τῶν ἀποκειμένων ἐν ταῖς Βιβλιοθήκαις τῶν ἱερῶν Μονῶν καὶ Σκητῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ὑπὸ Γρηγ. Θ. Στάθη. Τόμος Α'. Ἀθῆναι 1975 (Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἴδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας). (Ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, χορηγία τῆς Ἱ. Μονῆς Πεντέλης) σσ. σή + 723 + Εἰκόνες ἐντὸς κειμένου 52 + Πίνακες ἐκτὸς κειμένου κδ'.

1. Ἐκπληξιν εὐχάριστον καὶ θαυμασμὸν ἠσθάνθη ἅμα λαβὼν εἰς χεῖρας τὸ μέγα ἔργον τοῦ ἐξαιρετοῦ συγγραφέως καὶ Μουσικολόγου Γρηγ. Θ. Στάθη. Εἶναι μέγα τὸ ἐπίτευγμα ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων. Πρωτίστως ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἱστορικῆς ἐξελιξέως τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, τῆς πολὺ ὀλίγον ἐρευνηθείσης ὑπὸ ξένων μουσικολόγων καὶ πλεῖστα ὅσα προβλήματα ἐμφανίζουσης ἐν τῇ παλαιογραφικῇ παραδόσει τῆς βυζαντινῆς σημειογραφίας καὶ μελοποιίας. Ἐπὶ τέλους! Ὁ ἰδιαιτερος κλάδος τῆς Θεολογικῆς Ἐπιστήμης, τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ὁ τόσον ἐνδιαφέρον ἔχων διὰ τε τὴν Ἑλληνικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Θεολογικὴν Ἐπιστήμην, εὔρεν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ νέου ἐπιστήμονος Μουσικολόγου τὸν ἐξαιρετον ἐκπρόσωπον Μουσικολόγον, κάτοχον τῆς τε Παλαιογραφίας τῆς Βυζαντινῆς Μουσικολογίας καὶ ἐνθουσιώδη ἐραστὴν καὶ γνώστην τῆς Βυζαντινῆς Ψαλτικῆς. Τὸ ἀνά χεῖρας ἔργον ἀποδεικνύει τὰς σπανίας ἀρετὰς τοῦ νέου ἐργάτου τῆς Βυζαντινῆς Μουσικολογίας.

2. Ὁ Γρηγ. Θ. Στάθης κατὰ τὰ ἔτη τῶν σπουδῶν του ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ Ἀθηνῶν ἀπέδειξεν ἐπιμέλειαν καὶ ζῆλον καὶ ἀγάπην πρὸς τὰ Θεολογικὰ γράμματα, ὥστε, ἐνθυμοῦμαι ὡς διδάσκαλός του, εἴλκυσε πάντων τῶν συναδέλφων τὴν ἐκτίμησιν, ἐμοῦ δὲ καὶ τὴν ἰδιαιτέραν ἀγάπην. Νῦν χαίρω διαπιστῶν πόσον δίκαιον εἶχον, διαγνώσας ἤδη τὰ σπάνια προσόντα ἀρετῶν, ἠθους, ἐπιμελείας, ἐργατικότητος καὶ φιλομαθείας, μεθ' ὧν ἦτο πεποικισμένος οὗτος πρὸς ἐπίδοσιν ἐπιστημονικὴν ἐν τῷ μέλλοντι. Μετὰ τὰς θεολογικὰς του σπουδὰς ἐν Ἀθῆναις, ὁ φιλομαθὴς

νέος μετέβη εἰς Ἰταλίαν καὶ ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας, ἐν αἷς ἐπὶ ἐξαετίαν ἐπεδόθη εἰς εἰδικὰς μουσικολογικὰς σπουδὰς. Οὕτως ἀνεδείχθη εἰς ἄριστος γνώστης τῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς, τὸ δὲ ἀνά χεῖρας ὀγκῶδες ἔργον του ἀποδεικνύει τὸν ζῆλον, τὰς ἀρετὰς καὶ τὰ προσόντα, ἅτινα ἀνωτέρω ἀνεφέρθησαν καὶ ἅτινα προμηνοῦν τὴν ἀρτίαν ἐπιστημονικὴν του πολὺπλευρον κατάρτισιν ἐν τῷ Βυζαντινῷ Μουσικολογικῷ κλάδῳ. Ὁ Γρηγ. Θ. Στάθης εἶναι ἐπὶ πλέον σεμνός, ἀνεπίδεικτος, ταπεινός, ὑπομονητικὸς καὶ, δύναμαι νὰ εἴπω, πρᾶος καὶ ἀόργητος. Ἐλαβον πολλὰκις ἀφορμὴν ἐν τῇ μετ' αὐτοῦ συνεργασίᾳ μου ἐν τοῖς Ἐκκλησιαστικαῖς Περιδικαῖς, νὰ διαπιστώσω μὲ πόσον ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ προσοχὴν ἐπεξεργάζετο τὰ διδόμενα εἰς αὐτὸν πρὸς διαπραγματέυσιν θέματα. Τὰ ἄρθρα του καὶ αἱ βιβλιοκρισίαι του εἶναι ἀπτὰ δείγματα ἐπιμελείας, καθαρᾶς σκέψεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

3. Τὸ σχέδιον τῆς διαρθρώσεως τοῦ ἀνά χεῖρας συγγράμματος ἐμφανίζεται διὰ τοῦ Πίνακος τῶν Περιχομένων. Εἶναι δὲ τὸ ἀκόλουθον: Π ρ ὀ λ ο γ ο ς, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπ. Σερβίαν καὶ Κοζάνης κ. Διογυσίου Ψαριανοῦ (σ. ια-ιγ'). Εἰσαγωγὴ ἢ τοῦ συγγραφέως (σ. ιθ'-οε'). Πίναξ τῶν μαρτυριῶν τῶν ἡχων (οζ'). Βραχυγραφίαι καὶ σύμβολα (ση'). Μονὴ Ξηροποτάμου (χφφ. 130, σ. 1-324). Μονὴ Δοχειαρίου (χφφ. 121, σ. 325-648). Μονὴ Κωνσταμονίτου (χφφ. 16, σ. 649-693). Διορθώσεις καὶ προσθήκαι (σ. 694). Ἐγχρωμοὶ εἰκόνες. (Πίνακες Α'-ΚΔ') (μεταξὺ σ. 696/7). Εὐρετηριακοὶ Πίνακες κυρίων Ὀνομάτων: α. Μελουργοί, ποιηταί, κωδικογράφοι (σ. 699-719). β. Ἱστορικὰ πρόσωπα καὶ τοπωνύμια (σ. 720/3).

4. Ὁ καὶ ἀτελῆ γνώσιν τῆς παλαιογραφίας ἔχων θ' ἀντιληφθῆ πάραυτα πόσῃ ὑπομονῇ, ἀλλὰ καὶ γνώσιν παλαιογραφικὴν πρέπει νὰ ἔχη τις διὰ νὰ καταλογογραφήσῃ 267 κώδικας, ν' ἀριθμήσῃ, νὰ χρονολογήσῃ καὶ νὰ περιγράψῃ φύλλον πρὸς φύλλον τὸ περιεχόμενον ἐκάστου, μάλιστα προκειμένου περὶ μουσικῶν χφφ, οὐχὶ σπανίως δυσαναγνώστων καὶ δυσδιακρίτων στοιχείων παλαιογραφικῶν τῆς βυζαντινῆς σημειογραφίας καὶ μελοποιίας. Ὁ μὲ ἀνεξάντλητον ὑπομονὴν, ἐπιμονὴν καὶ ἐγκαρτέρησιν ὀπλισμένος συγγραφεὺς ἠδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ μνημειῶδες ἔργον του. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ σχεδιάζει τὴν ἐκδοσιν ἐξ ἐτέρων τόμων, διὰ νὰ δλοκληρώσῃ τὴν καταλογογράφησιν τῶν ὑπὲρ τὰς 2.200 ἀνερχομένων χφφων κωδίκων ὄλων τῶν Μονῶν καὶ Σκητῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Τὰς δυσχερείας τοῦ ὄλου ἔργου ἀντιλαμβάνεται τις διαπιστῶν, ὅτι ἐκ τῶν Καταλόγων τῶν αἰδιμῶν Σπυρ. Λάμπου καὶ Σωφρ. Εὐστρατιάδου, ὅπως καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν συμπληρωματικῶν Καταλόγων, ἐλλεῖπει λεπτομερῆς ἀνάλυσις καὶ περιγραφή τοῦ περιεχομένου ἐκάστου μουσικοῦ κώδικος. Ὁ Γρηγ. Θ. Στάθης εἶναι πρωτοπόρος καὶ ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ἦτοι τῆς λε-

πτομεροῦς περιγραφικῆς ἀναλύσεως τῶν μουσικῶν χροφῶν τοῦ Ἀγ. Ὁρους.

5. Τὸ Ἅγιον Ὄρος εἶναι τὸ ἀμυθῆτου ἀξίας θησαυροφυλάκιον ἱερῶν κειμηλίων καὶ πρὸ πάντων χειρογράφων κωδίκων καὶ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς παραδόσεως τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ὥστε νὰ ἐμφανίζηται καὶ ἐν τούτῳ ζωηρά, συνεχῆς καὶ σαφῆς ἡ ἐξέλιξις τῆς Μουσικῆς ἐν τῇ Λατρεία τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὁρθῶς καὶ δικαίως ἐπομένως ἐξαίρεται ὑπὸ τοῦ σ. τὸ γεγονός, «ὅτι τὰ πρῶτα μουσικά χροφα ἐγράφησαν μετὰ τὸ 950 μ.Χ. καὶ τὰ περισσότερα ἐξ αὐτῶν ἐγράφησαν ἢ τοῦλάχιστον ἐφυλάχθησαν εἰς τὰς ἀγιορειτικὰς Βιβλιοθήκας. Εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος ἄλλωστε ἐπεφυλάχθη ἡ τιμὴ ὅτι τὸ ἀρχαιότερον χρονολογημένον χροφ. τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἐγράφη εἰς τὴν Μονὴν Βατοπεδίου ὑπὸ τινος Ἀνθίμου τὴν 31ην Μαΐου τοῦ ἔτους 1106. Πρόκειται δι' ἐν Στιχηράριον εὐρισκόμενον νῦν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Αἰνιγκραδ ὑπ' αὐξ. ἀρ. 789. Ἀλλὰ καὶ πρὸ τῆς χρονολογίας αὐτῆς τρία ἀγιορειτικὰ μουσικὰ χειρόγραφα ἐχρησίμευσαν ὡς πρότυπα ἰδιαιτέρου τύπου σημειογραφίας, συμφώνως πρὸς τὰ πορίσματα τῆς μουσικολογικῆς ἐρεῦνης. Οἱ κώδικες αὗτοι εἶναι ὁ τῆς Μονῆς Ἐσφιγμένου 54 (Ἐσφιγμενικὴ σημειογραφία), ὁ τῆς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας Γ 67 (Chartres σημειογραφία) καὶ ὁ τῆς Σκήτης τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου 18 (Ἀνδρεατικὴ σημειογραφία)». (σ. 34 τοῦ Ἀνατύπου ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» Φεβρουαρίου 1975, φ. 3-4).

6. Ἄς μοι ἐπιτραπῆ νὰ σημειώσω ὅτι ἐλλείπει ἀπὸ τὸν ὠραῖον τόμον εἰς ἐν τέλει Πίναξ Χρονολογικὸς τῶν χροφῶν καὶ ἐν ἰδιαιτέρᾳ στήλῃ ἡ ἐπισήμανσις τῆς ἀξιολογήσεως ἐκάστου. Ὁ σ. πάντως δὲν παρέλειψε νὰ ἐπισημάνῃ, ὅτι καὶ τὰ μεταγενεστέρως ἐποχῆς χροφ. δὲν στεροῦνται ἀξίας. Σπουδαιότατα θεωρεῖ οὗτος τὰ ἀπὸ τοῦ ΙΔ'—ΙΕ' αἰ., διότι «εἰς αὐτὰ εὐρηται κωδικοποιημένη ὅλη ἡ βυζαντινὴ μουσικὴ παράδοσις» (ἐνθ' ἄν.). Ἀλλ' ἀκριβῶς ἐνταῦθα ὑπάρχει τὸ μέγα πρόβλημα κατὰ τοὺς διαπρεπεῖς ξένους Μουσικολόγους, ἂν δηλ. ἔχωμεν συνέχειαν τῆς μουσικῆς βυζαντινῆς παραδόσεως ἢ μήπως ὑπέστη αὕτη διὰ τοῦ χρόνου διακοπὴν ἢ ἀλλοίωσιν. Ὁ σ. ἔχει μεταξὺ πολλῶν ἄλλων προβλημάτων ν' ἀποδείξῃ τὴν συνέχειαν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς παραδόσεως διὰ τῆς συγκριτικῆς σημειογραφίας καὶ ὁρθῆς ἀποδόσεως τοῦ μέλους μεταξὺ τῶν ἀρχαιότερων καὶ τῶν νεωτέρων χειρογράφων κωδίκων. Ἡ συμβολὴ του ἐν τῷ μεγάλῳ τούτῳ προβλήματι θὰ εἶναι σπουδαιότατη. Αὕτη δὲ πρέπει νὰ στηρίζηται εἰς ἐπιστημονικὰ καὶ μόνον ἐπιχειρήματα, ἀποφευγομένης τυχὸν συναισθηματικῆς καὶ ἐθνικῆς παραδοσιακῆς ὑφῆς καὶ διαθέσεως. Κατὰ τὸν σ. καὶ τὰ μεταγενέστερα χροφ. τοῦ ΣΤ' καὶ ΙΖ' αἰ. εἶναι ἐξ ἴσου σπουδαιότατα, διότι μετὰ τὸ ἀδιάκοπον τῆς ψαλτικῆς παραδόσεως τοῦ Ἁγίου Ὁρους διασφαλίζουν τὴν βυζαντινότητα εἰς τὴν μουσικὴν παραγωγὴν τῶν νεωτέρων χρόνων. Καὶ δῶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ἰδιαιτέρως ἡ σπουδαιότης

περίπτωσις τοῦ ἀρχαιότερου κοσμικοῦ δημοτικοῦ τραγουδιοῦ, μεμελισμένου μετὰ τὴν βυζαντινὴν σημειογραφίαν, τοῦ ἔτους 1562· πρόκειται διὰ τὸ τραγούδι «Χαίρεσθε κάμποι χαίρεσθε, χαίρεσθε τὸν καλὸν μου» εἰς κώδικα τῆς Μονῆς Ἰβήρων. Εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν (ἀρχαί ΙΖ' αἰ.) ἀνήκουν καὶ τὰ τρία δημοτικὰ τραγούδια τοῦ κώδικος Ἐηροποτάμου 262, τὰ ὁποῖα καὶ δημοσιεύονται τὸ πρῶτον εἰς τὸν παρόντα τόμον, ὡς καὶ τὰ γνωστὰ 15 τραγούδια τοῦ κώδικος Ἰβήρων 1203 (χροφ. Ἀθανασίου ἱερομονάχου Ἰβηρίτου τοῦ Καπετανίου) (ἐνθ' ἄν. σ. 34). Ἀλλὰ καὶ τὰ πολὺ νεώτερα χροφ. τοῦ ΙΗ' καὶ ΙΘ' αἰ. ἔχουν τὴν ἀξίαν των, ὡς διασώσαντα τὴν ἁσματικὴν παράδοσιν» (αὐτόθι).

7. Περιττὸν ἐπομένως νὰ ἐπισημανθῇ ἡ σπουδαιότης, ἣν κέκτηται ἡ καταλογογραφία τῶν χειρογράφων κωδίκων τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, κατόπιν τῶν ὅσων ἀνωτέρω ἐλέγχθησαν. Εἶναι τοῖς πᾶσι πρόδηλος ἡ ἀξία καὶ ἀνυπολόγιστος ἡ σπουδαιότης τοῦ ἀνὰ χεῖρας ἔργου, δι' οὗ ἐμφανίζεται, διὰ τῆς γενομένης ἀρτίας καταλογογραφίσεως τῶν ἀγιορειτικῶν χροφ κωδίκων τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, ἡ ἐν ἱστορικῇ ἐξελίξει Βυζαντινῆ Μουσικολογία ὑπὸ τὰς ἀναλόγους μορφὰς τῆς καὶ καταδεικνύεται ἡ ἀδιάκοπος παράδοσις τῶν ἐν τῇ σημειογραφίᾳ, ὅσον καὶ ἐν τῇ μελοποιίᾳ. Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον τοῦτο, ὁρθῶς ἐξαίρεται ὑπὸ τοῦ σ., ὅτι «Ἡ ἀδιάκοπος χροφ. παράδοσις τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος βοηθεῖ εἰς τὴν ὑπεύθυνον ἐρευναν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὑπὸ τῶν Μουσικολόγων, εἰς τὴν ἱστορίαν, μετὰ τεκμηριώσεως πλέον, τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἔργου τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταγενεστέρων μελουργῶν, εἰς τὴν σπουδὴν τῶν εἰδῶν τῆς μελοποιίας, εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐπιδράσεων εἴτε ἐξ Ἀνατολῆς εἴτε ἐκ Δύσεως ἐπὶ τοῦ βυζαντινοῦ μέλους — καὶ ὑπάρχον τοιαῦτα περιπτώσεις —, εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς συναφείας τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς μετὰ τὴν Ἰμνολογίαν, εἰς τὴν γνῶσιν καὶ γνωριμίαν ἀκολουθιῶν τινῶν, αἱ ὁποῖαι ἀργότερον ἐγκατελείφθησαν, εἰς τὴν ἐξέτασιν νέων μορφῶν εἰς τὴν μορφολογίαν τοῦ βυζαντινοῦ μέλους» (αὐτόθι).

8. Ὁ σ. Γρηγ. Θ. Στάθης δύναται νὰ εἶναι υπερήφανος διὰ τὸ μέγα καὶ ἐξαιρετικὸν ἔργον του. Ἐκτὸς τῶν προσωπικῶν ἀρετῶν καὶ χαρισμάτων, ἠτύχησεν οὗτος νὰ τύχῃ τῆς προστασίας καὶ κηδεμονίας μουσοτρεφοῦς καὶ μουσικολόγου Σεβασμιωτάτου Ἱεράρχου, γνωστοῦ τοῖς πᾶσι διὰ τε τὸ ἦθος καὶ τὴν εὐρεῖαν μόρφωσιν καὶ τὴν ἀξιοθαύμαστον μουσικολογικὴν γνῶσιν καὶ ἀρίστην ψαλτικὴν του τέχνην. Ἐννοῶ τὸν σεβαστὸν καὶ ἀγαπητὸν μου Μητροπολίτην Κοζάνης κύριον Διονύσιον, οὗτις τὸ ἐκκλησιαστικὸν κύρος ἔχει ἐπιβληθῆ εἰς τε τὸ Πανελλήνιον ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ὅλην εὐρυτάτην περιοχὴν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὁ Γρηγ. Θ. Στάθης ἀπέδειξε διὰ τοῦ ἔργου του ὅτι καὶ πολλὰ δύναται καὶ πλεῖστα προσιωνίζεται νὰ συνεισφέρῃ εἰς τὴν Ἐπιστήμην τῆς Μουσικολογίας. Ἠτύχησεν ἐπίσης νὰ καταστῇ ὁ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

'Ιερά Σύνοδος

Σήμερα, την 10ην 'Οκτωβρίου, συνήλθεν εις πρώτην τακτικήν Συνεδρίαση η Διαρκής 'Ιερά Σύνοδος της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος της 119ης Συνοδικής Περιόδου.

Μετά την καθιερωμένη έναρτήριον 'Ακολουθίαν, ο Μακαριώτατος Πρόεδρος, 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνών και πάσης 'Ελλάδος κ. Σεραφείμ, προσεφώνησε τὰ μέλη της 'Ιεράς Συνόδου και ἐζήτησε παρ' αὐτῶν τὴν ἐν πνεύματι ἀγάπης συνεργασίαν πρὸς προώθησιν, συμφώνως πρὸς τοὺς 'Ιεροὺς Κανόνας, τῶν ποικίλων ἐκκλησιαστικῶν προβλημάτων, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ εὐσεβοῦς χριστεπανύμου πληρώματος.

Εἰς τὸν Μακαριώτατον ἀπήντησεν ἐκ μέρους της 'Ιεράς Συνόδου ὁ πρῶτος τῆ τάξεϊ Συνοδικὸς Σύνοδρος Σεβ. Μητροπολίτης Τρίκκης καὶ Σταγῶν κ. Στέφανος, διαβεβαίωσε ὅτι τὰ μέλη της 'Ιεράς Συνόδου θὰ συμπαραταθῶσι προθύμως εἰς τὸν Προκαθήμενον της 'Εκκλησίας καὶ εἰς τὸ δύσκολον ἔργον αὐτοῦ.

'Ακολούθως, ἀπεφασίσθη καὶ ἀπεστάλη τηλεγράφημα πρὸς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Δημήτριον, διὰ τοῦ ὁποῦ ἡ 'Ι. Σύνοδος ἀγγέλλει τὴν ἐναρξίν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς καὶ ζητεῖ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας της Μητρὸς 'Εκκλησίας.

Μετά ταῦτα ἡ 'Ιερά Σύνοδος προέβη εἰς τὴν συγκρότησιν τῶν Συνοδικῶν 'Επιτροπῶν καὶ τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν διοικητικῶν ὀργάνων.

'Επὶ κεφαλῆς τῶν Συνοδικῶν 'Επιτροπῶν ὀρίσθησαν οἱ ἐξῆς Συνοδικοὶ Σύνοδροι: 'Αρχιγραμματείας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, Νομοκανονικῶν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορινθίας κ. Παντελεήμων, Μοναχικοῦ βίου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Λήμων κ. Παντελεήμων, Θείας Λατρείας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Ιερισσοῦ κ. Παῦλος, 'Εκκλησιαστικῆς Παιδείας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Αττικῆς κ. Δωρόθεος, 'Υποθέσεων 'Ἐξωτερικοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορινθίας κ. Παντελεήμων, Ὁρησκειτικῆς διαφορίσεως καὶ Τύπου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δράμας κ. Διονύσιος, Χριστιανικῆς 'Αγωγῆς Νεολαίας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Αρτης κ. 'Ιγνάτιος, Ποιμαντικῶν 'Ἔργων ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σιδηροκάστρου κ. 'Ιωάννης.

Διαρκούσης της συνεδρίας ἡ 'Ι. Σύνοδος λαβούσα ἀφορμὴν ἐκ τῶν ἀναγραφόμενων εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον ἐν σχέσει πρὸς τὰ θέματα τοῦ λεγομένου «αὐτομάτου διαζυγίου», δι' ἐκπροσώπου αὐτῆς ἐπεκινώωνησε τηλεφωνικῶς μετὰ τοῦ 'Υπουργοῦ

πρωτοπόρος ἐπιστήμων ἐρευνητῆς ἐνὸς κλάδου, ὃν ἤρξαντο πρῶτοι ξένοι Μουσικολόγοι νὰ ἐπεξεργάζωνται, οἵτινες ὅμως, ὡς εἶναι φυσικόν, στεροῦνται της φυσικῆς κληρονομικῆς διαισθήσεως πρὸς ἀνακάλυψιν κεκρυμμένων ἀληθειῶν, μάλιστα δὲ προκειμένου περὶ της μόλις ἀρξαμένης νὰ καλλιεργῆται ἐπιστήμης της Μουσικολογίας.

9. 'Η 'Ιερά Σύνοδος, ὡς καὶ ἡ 'Ι. Μονὴ Πεντέλης διὰ τοῦ κατὰ θεῖαν ἐμπνευσιν ἰδρυθέντος 'Ιδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, δύνανται νὰ καυχῶνται τὴν ἀνεπλήκτον καὶ ἱερὰν καύχησιν, ὅτι διὰ τοῦ 'Ιδρύματος τούτου καὶ της οἰκονομικῆς συνεπιουρίας των, ἐβοήθησαν εἰς τὴν ἐμφάνισιν ἔργου, τιμῶντος οὐ μόνον τὸν συντάκτην αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐμπνευστὰς καὶ θεμελιωτὰς τοῦ 'Ιδρύματος. Ὁρθῶς δὲ ὁ σ. δι' ὠραίας στροφῆς, πλήρους λυρισμοῦ καὶ ἱεροπρεποῦς ἀναγνωρίσεως ἐκφράζει τὰ διακατέχοντα

Δικαιοσύνης κ. Κων. Στεφανάνη, ἔσχε δὲ παρ' αὐτοῦ τὴν ρητὴν διαβεβαίωσιν ὅτι οὐδὲν σχέδιον νόμου θὰ προταθῆ εἰς τὸ Κοινοβούλιον πρὸς ψήφισιν, χωρὶς προηγουμένως νὰ τεθῆ ὑπ' ὄψιν της 'Ι. Συνόδου. Πρὸς τοῦτοις ὀρίσθη συνάντησις ἐκπροσώπων της 'Ι.Σ. μετὰ τῶν κ. 'Υπουργῶν τὴν 30ην 'Οκτωβρίου ἐ.ξ.

'Ἐν συνεχείᾳ, ἡ 'Ι. Σύνοδος ἔλαβε γνῶσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Μακαριώτατου Προέδρου Αὐτῆς, συνοδικῆ ἐξουσιοδοτήσεϊ, γενομένων ἐνεργειῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν θερινῶν διακοπῶν καὶ παρέσχε τὴν ἐγκρισιν αὐτῆς καὶ μετὰ ταῦτα ἡσχολήθη μετ' ὑπηρεσιακὰ θέματα.

Τέλος, ἡ 'Ι. Σύνοδος μετὰ τὸ πέρας της Συνεδρίας αὐτῆς καταλλοῦσα εἰς τὸ Καθολικόν της 'Ι. Μονῆς Πετράκη ἐτέλεσε Τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως της ψυχῆς τῶν ἐσχάτως κοιμηθέντων ἀοιδίμων 'Ιεραρχῶν Γρεβενῶν κυροῦ Χρυσοστόμου καὶ πρ. Σπάρτης κυροῦ Κυπριανοῦ.

'Η Διαρκής 'Ιερά Σύνοδος της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος, συνελθούσα σήμερα, 21ην 'Οκτωβρίου ἐ.ξ., εἰς τακτικὴν Συνεδρίαση, ἡσχολήθη μετὰ τὴν διερεύνησιν τῶν σχέσεων 'Εκκλησίας καὶ Πολιτείας, ὡς αὐταὶ διαμορφοῦνται ἤδη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νέου Συντάγματος της 9ης 'Ιουνίου 1975 καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 3 αὐτοῦ.

'Η 'Ιερά Σύνοδος ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ Αὐτῆς, ὅπως γνωρίσῃ τὴν πραγματικὴν ἔνοιαν τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ νέου Συντάγματος, ἐζήτησε τὰς Γνωμοδοτήσεις τῶν εἰδικῶν Καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ λοιπῶν εἰδημόνων, ἦτοι τῶν: α) Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Τυάτων κ. Παντελεήμων, καθηγητοῦ τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, β) τῶν 'Ελλογιμοτάτων κ.κ. Κωνσταντίνου Α. Βαβούσκου, καθηγητοῦ Νομοκανονολόγου, καὶ 'Αριστοβούλου 'Ι. Μάνεση, καθηγητοῦ Συνταγματολόγου τοῦ αὐτοῦ Πανεπιστημίου, γ) τῶν 'Ἐντιμοτάτων κ.κ. Χρ. 'Ι. Ροκοφύλλου, δ. Ν. καὶ Δικηγόρου παρ' 'Αρείῳ Πάγῳ, καὶ 'Ἠλία Χ. Χαλιακοπούλου, Δικηγόρου, καὶ δ) τοῦ κ. Θεοφ. Θεοδωρακοπούλου, Δικηγόρου, Νομικοῦ Συμβούλου της 'Εκκλησίας, αἵτινες ἐδημοσιεύθησαν ἡδη εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 19-20 τεῦχος τοῦ Περιοδικοῦ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Αἱ Γνωμοδοτήσεις αὐταὶ, συνεπιουροῦσαι τῇ ἀνάκαθεν γνώμῃ της 'Εκκλησίας, εὐρίσκουσιν ἀπολύτως σύμφωνον τὴν 'Ιερὰν Σύνοδον, καθ' ὅτι ὁμοφώνως ἀποφαινεται περὶ της Συνταγματικῆς κατοχυρώσεως της αὐτοδιοικήσεως της 'Εκ-

τοῦτον αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης καὶ ἀγάπης πρὸς τὸ 'Αγιῶνυμον Ὁρος, τὰς 'Ι. Μονάς, τοὺς 'Ηγουμένους καὶ Μοναχοὺς. Τὰ αὐτὰ δ' αἰσθήματα ἐκφράζει καὶ πρὸς τὸν Πανοσιολ. 'Ηγουμένον της 'Ι. Μονῆς Πεντέλης διὰ τὴν γενναιοῦδωρον χορηγίαν πρὸς ἐκδόσιν τοῦ παρόντος τόμου. Τὸ ὅλον ἔργον στέφει καὶ ἡ ἐξαιρετικῶς τελεία αἰσθητικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ἐκτύπωσις, ὀφειλομένη εἰς τὸν γνωστὸν ἐκδοτικὸν Οἶκον τοῦ συγκροτήματος «Π. Κλεισιούνη».

10. 'Εκκλησία, Θεολογία, Μουσικολογικὴ 'Επιστήμη τιμῶνται διὰ τοῦ μεγάλου ἐπιστημονικοῦ ἐπιτεύγματος τοῦ δοκίμου σ. καὶ ἀρίστου Μουσικολόγου Γ ρ η γ. Θ. Σ τ ἄ θ η. Ὡς διδάσκαλος αὐτοῦ, χαίρω ἰδιαίτερος καὶ εὐχομαι ταχεῖαν τὴν ἀκαδημαϊκὴν του ἄνοδον, ἣν τὸ ἀριστον ἀνὰ χεῖρας ἔργον του προοιωνίζεται ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν.

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

κλησίας επί τη βάσει των διατάξεων του Πατριαρχικού Τόμου του έτους 1850 και της Συνοδικής Πατριαρχικής Πράξεως του έτους 1928 και του Καταστατικού Χάρτου Αυτής, ήτοι επί τη βάσει των 'Ιερών Κανόνων και των 'Ιερών Παραδόσεων της 'Εκκλησίας.

'Η αναγνώρισις αυτή, ήτις εγένετο υπό της Ε' 'Αναθεωρητικής Βουλής των 'Ελλήνων και της Κυβερνήσεως, αποτελεί δικαίωσιν των μακρῶν ἀγώνων της 'Ιεραρχίας και επιστέγασιν της προσπάθειάς δια την ἀποκατάστασιν της κανονικής τάξεως ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ.

'Ηδη μετὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ νέου Συντάγματος ἡ 'Εκκλησία εἶναι ἐλευθέρα νὰ διοική τὰ τοῦ οἴκου Αυτῆς («ἐλευθέρας και ἀκαλύτως ἀπὸ πάσης κοσμικῆς ἐπεμβάσεως»). Τὸ καθεστὸς τοῦτο, εἰσάγον τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ και της συναλληλίας μετὰ τῆς 'Εκκλησίας και Πολιτείας, θὰ ἀποβῆ τὰ μέγιστα εὐεργετικὸν διὰ τε τὴν 'Εκκλησίαν και τὸ "Ἔθνος, καθ' ἕσπον ἀποκλείει πλέον τὸ ἐνδεχόμενον ἐπεμβάσεων της Πολιτείας εἰς τὸν ἱερὸν της 'Εκκλησίας χώρον, αἰτινες κατὰ τὸ παρελθὸν ἐγένοντο πρόξενον πολλῶν κακῶν και καταστάσεων ἀνεπιθυμητῶν.

'Ιερά Μητρόπολις 'Αττικῆς

'Αριθ. Πρωτ. Δ 979

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Σ

'Εχοντας ὑπ' ὄψει: α) τὰ ἄρθρα 35 και 98 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9/1970 Κανονισμοῦ 'Εκκλ. 'Υπαλλήλων, β) τὴν ὑπ' ἀριθ. 5785/843/75 γνωμάτευσιν της Ν.Υ.Ε. (ΟΔΔΕΠ), γ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 7177/9.12.71 ἔγκρισιν της 'Ιεράς Συνόδου προσλήψεως τοῦ ὑπαλλήλου Θεοδώρου Χειλετζάρη, ἐπὶ συμβάσει 'Ιδιωτικοῦ Δικαίου, και δ) τὴν ὑπ' ἀριθ. 12/75 ἀπόφασιν τοῦ ἀρμοδίου 'Υπηρεσιακοῦ Συμβουλίου συναίνουτος εἰς τὴν μισθολογικὴν προαγωγὴν τοῦ εἰρημένου ὑπαλλήλου,

'Α π ο φ α σ ῖ ζ ο μ ε ν

τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐπὶ συμβάσει 'Ιδιωτ. Δικαίου ὑπαλλήλου της καθ' ἡμᾶς 'Ι. Μητροπόλεως Θεοδώρου Χειλετζάρη, πτωχ. θεολόγου, εἰς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον μισθολογικὸν κλιμάκιον, τὸ ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς ἀποδοχὰς τοῦ 7ου βαθμοῦ λόγω συμπληρώσεως διετοῦς εὐδοκίμου ὑπηρεσίας ἐν τῇ μισθολογικῇ κλιμακίῳ τοῦ 8ου βαθμοῦ κατὰ τὴν 20ῃν Δεκεμβρίου 1973.

'Η παροῦσα δημοσιευθῆτω ἐν τῇ περιοδικῇ «'Εκκλησία».

'Εν Κηφισίᾳ τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου 1975

† 'Ο 'Αττικῆς ΔΟΡΟΘΕΟΣ

'Ιερά Μητρόπολις 'Αργολίδος

Συνῆλθε κατὰ τὴν 18ην και 19ην Σεπτεμβρίου ἐ.έτους εἰς τὰς πόλεις Ναυπλίου και 'Αργους ἀντιστοιχῶς τὸ ἐτήσιον 'Ιερατικὸν Συνεδριον της 'Ι. Μητροπόλεως 'Αργολίδος.

Τὴν πρωΐαν της πρώτης ἡμέρας ἐτελέσθη ἐν τῷ 'Ι. Ναῷ 'Αγ. Γεωργίου Ναυπλίου 'Αρχιερατικῇ Θείᾳ Λειτουργίᾳ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης 'Αργολίδος ἀπήλυθεν ὀλίγους, ἀλλὰ μέστους πατρικοῦς λόγους πρὸς τοὺς Αἰδεσιμωτάτους συνέδρους, βασιζόμενος εἰς τὴν ἀποστολικὴν προτροπὴν τοῦ 'Αγίου Παύλου πρὸς τὸν Τιμόθεον: «σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κατοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον» (Β' Τιμ. 8', 5).

Εἰς τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, ἡ ὁποία ἐγένετο μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, παρευρέθησαν, προσκληθέντες πρὸς τοῦτο, ὁ κ. Διευθυντῆς της Νομαρχίας 'Αργολίδος ἐκπροσωπῶν τὸν κ. Νομάρχην, ὁ κ. Δήμαρχος Ναυπλίου, ὁ κ. Διοικητῆς Χωρ/κῆς 'Αργολίδος, ὁ Γενικός 'Επιθεωρητῆς Μέσης 'Εκπ/σεως κ. Σπυρίδων Κονομάρας και ὁ κ. 'Επιθεωρητῆς Δημοτικῆς 'Εκπ/σεως Ναυπλίας και 'Ερμιονίδος, οἱ ὅποιοι δι' ἐμπνευσμένων λόγων ἐχαίρετισαν τοὺς Αἰδ. Συνέδρους, εὐχθέντες εὐδῶσιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου ἐπ' ὠφελείᾳ της 'Εκκλησίας και τοῦ 'Ἔθνους.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν ἐπισήμων, τὸν λόγον ἔλαβεν ὁ πρῶτος εἰσηγητῆς Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Γεώργιος Παπασταύρου, 'Εφημέριος 'Ι. Ναοῦ 'Αγ. Βαρβάρας Πατρῶν, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «'Ο 'Ιερεὺς πρὸ τοῦ 'Αγίου Θεσσακστηρίου». 'Ο ὁμιλητῆς κατὰ τρόπον ἐπαγωγικὸν ὑπέμνησε τὴν ἀξίαν τοῦ τοῦ οὐράνιον Θεσσακστηρίου εἰκονίζοντος ἐπιγείου Θεσσακστηρίου (ἡτοῖ της 'Αγίας Τραπέζης), τὴν σημασίαν και ἱερότητα τῶν ἐπ' αὐτοῦ τελουμένων (διὰ τῶν ὁποίων σώζεται και θεοῦται ὁ ἄνθρωπος) και τέλος τὸν τρόπον, διὰ τοῦ ὁποῖου ὁ 'Ιερεὺς δέον νὰ προσεγγίξῃ τοῦτο, διὰ νὰ ἐπιτελέσῃ ἀξίως τὸ σωστικὸν αὐτοῦ ἔργον και νὰ μὴ κατακριθῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

'Ο δεύτερος κατὰ σειράν εἰσηγητῆς Παν/τος 'Αρχιμανδρίτης Παντελεήμων Μπεζενίτης, Δ/της 'Υπηρεσιῶν της 'Αποστολικῆς Διακονίας, ἀνεφέρθη εἰς τὸ πρόβλημα τῶν Χιλιαστῶν, τῶν ἐπικινδύνων αὐτῶν ἐκμεταλλευτῶν της θρησκείας. 'Αφοῦ διὰ βραχείων ὑπενθύμισε τὰς βασικὰς πλάνας και διδασκαλίαις τῶν Χιλιαστῶν, ἀνεφέρθη κυρίως εἰς τὸν τρόπον ἀντιμετωπίσεως αὐτῶν, ὑπογραμμίσας, ὅτι οἱ ποιμένες της 'Εκκλησίας δὲν πρέπει πλέον νὰ βασιζονται εἰς τὴν βοήθειαν της Πολιτείας (κατόπιν μάλιστα της γνωστῆς ἐπὶ τοῦ θεματος ἀποφάνσεως τοῦ Συμβουλίου 'Επικρατείας), ἀλλὰ φροντίζοντες πρῶτον διὰ τὸν προσωπικὸν των καταρτισμὸν και τὴν πνευματικὴν των βελτίωσιν νὰ προσπαθοῦν νὰ διαφωτίσουν τὸ ποιμνίον των και τῇ βοήθειᾳ εὐσεβῶν και ἐπίσης κατηρητισμένων λαϊκῶν νὰ παρακολοθοῦν στενωῶς και νὰ ἀποκοροῦνιν κάθε ὑποουλὸν ἐνεργειῶν τῶν προβατοσχημῶν λύκων.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, αἱ ὁποῖαι συνεχίσθησαν ἐν τῷ παρεκκλησίῳ της Χ.Ε.Ν. 'Αργους, πρῶτος ὁμιλήσεν ὁ Αἰδ. 'Ιερεὺς 'Ιωάννης Παπαϊωάννου με θέμα: «Γενικά περὶ της προσωπικότητος και ἀποστολῆς τοῦ 'Ιερέως». 'Ο εἰσηγητῆς ἐτόνισεν ὅτι πρὸ πάντων ὁ 'Ιερεὺς ὀφείλει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὴν προσωπικὴν του θέωσιν και νὰ θεωρῇ ὡς κυρίαν ἀποστολήν του τὴν θέωσιν τοῦ ποιμνίου του. Συμπληρωματικῶς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ θεματος ὁμιλήσεν ὁ Αἰδ. 'Ιερεὺς 'Αναστάσιος Φελεμέγκας, ἀναφερθεὶς εἰδικώτερον εἰς τὴν ἑξατομικευμένην ποιμαντικὴν.

'Ηκολούθησεν εἰσηγήσας τοῦ Αἰδεσιμολογιώτατου Πρωτοπρεσβύτερου Παναγιώτου 'Αθανασοπούλου, με θέμα: «Οἱ κινδύνοι ἐκ τῶν νεοκατωκτικῶν». Δι' αὐτῆς ὁμιλητῆς ἐπεσήμανε τὸν μέγαν κίνδυνον ἐκ τοῦ ἐμπορίου τοῦ λευκοῦ ἢ ἀργοῦ θανάτου, ὁ ὁποῖος ἐσχάτως ἀπειλεῖ σοβαρῶς και τὴν 'Ελληνικὴν κοινωνίαν, και ὑπέδειξε τρόπους προλήψεως ὑπὸ τῶν ποιμένων τοῦ κινδύνου αὐτοῦ.

Τρίτη κατὰ σειράν ἦτο ἡ εἰσηγήσας με θέμα: «'Ο 'Εφημέριος και τὸ φιλανθρωπικὸν ἔργον» ὑπὸ τοῦ Αἰδεσιμολογιώτατου Πρωτοπρεσβύτερου Εὐαγγέλου Στ. Σασινοπούλου. Οὗτος, ἀφοῦ ἐξέθεσε διὰ βραχείων τὰς προϋποθέσεις τοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου, εἰσηγήθη τρόπους διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ὀργάνωσιν κατ' ἐνορίας τοῦ ἔργου της ἀγάπης.

Μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτῶν εἰσηγήσας και ἀφοῦ ἐγένοντο ὀρισμέναι ἀνακοινώσεις, ἀφορῶσαι εἰς διοικητικὰ και ὑπηρεσιακὰ θέματα, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης 'Αργολίδος κ. Χρυσόστομος προέβη εἰς σύντομον ἀνακεφαλαίωσιν τῶν λεχθέντων κατὰ τὸ συνέδριον, ἀναφερθεὶς εἰδικώτερον εἰς τὴν δραστηριότητα τῶν ἐφημερίων ἐν τῇ 'Ιερά Μητροπόλει 'Αργολίδος.

Κατακλιεῖται, τέλος, ὁ Σεβασμιώτατος ἐξήγγασεν ὡς γενικὸν συμπέρασμα, ἀλλὰ και γενικὸν σύνθημα διὰ τοὺς Αἰδ. Συνέδρους τὸ και ἐν ἀρχῇ ἀναφερθεὶς 'Αποστολικὸν ρητόν: «σὺ δὲ νῆφε ἐν πᾶσι, κατοπάθησον, ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον».

Ἱερά Μητρόπολις Ἡλείας

Ἐκ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ἡλείας ἀνακοινοῦται, ὅτι, ἐπιθυμοῦσα αὐτὴ νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὸ δράμα τῶν πυροπαθῶν Χριστιανῶν τῶν ἐνοριῶν τῆς Περιφέρειας τῆς, ἀπέστειλεν Ἐγκύκλιον τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἀθανασίου, διὰ τῆς ὁποίας πληροφορεῖ ὅτι ἀναλαμβάνει ὡς οἰκοτρόφους διὰ τὸ τρέχον Σχολικὸν ἔτος ὅλους τοὺς Μαθητὰς καὶ Μαθητρίδας τῶν Γυμνασίων τῶν πληγείσων ἐκ τῶν πυρκαϊῶν περιοχῶν εἰς τὰ Οἰκοτροφεία αὐτῆς.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ Ἐγκύκλιον παρέχονται λεπτομερεῖς πληροφορίες περὶ τῆς προσλήψεως καὶ τῆς διαμονῆς τελείως δωρεάν τῶν Μαθητῶν καὶ Μαθητριῶν εἰς τὰ Ἰδρύματα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως.

Ἱερά Μητρόπολις Ν. Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας

Δι' ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως, δημοσιευθείσης εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 822/75 Φ.Ε.Κ. (τ. Β') προτάσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Νέας Ἰωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας κ. Τιμοθέου καὶ ἐγκρίσει τῆς Ἱεράς Συνόδου, ἰδρύθη ἐν Ἡρακλείῳ Ἀττικῆς ἀνδρῶν Κοινοβιακὴ Ἱερά Μονή, ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναχράντου.

Διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῆς Ἱεράς Μονῆς ἐδωρήθη ἰδιόκτητος οἰκία μετὰ Παρεκκλησίου ἐν Ἡρακλείῳ ὑπὸ τοῦ Ἱερομονάχου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Πασον. Ἀρχιμ. Θεοφίλου Μπουγιουλέκα.

— Ὑπὸ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως ὀργανώθη πολυήμερος ἐκδρομὴ ἀπὸ 21ης ἕως 26ης Αὐγούστου ἐ.ξ. εἰς τὸν Νομὸν Ῥοδόπης, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος Κληρικοὶ Κατηχηταὶ καὶ τεσσαράκοντα νέοι τῆς Κατηχητικῆς Κινήσεως τῆς νεοσύστατου Ἱεράς Μητροπόλεως.

Οἱ ἐκδρομεῖς περιῆλθον τὰ Ἐκκλησι. Ἰδρύματα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μαρωνας, ἐκκλησιάσθησαν κατὰ τὸν Μῆναν Ἐσπερινὸν καὶ τὸ Ἀρχιερ. Συλλεῖτουργον τῆς ἑορτῆς τῆς Ἀποδόσεως τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου εἰς τὸν πανηγυρίζοντα Ἱ. Ναὸν τῆς Φανερωμένης τῆς φερωνύμου Ἱεράς Μονῆς, ἐφιλοξενήθησαν δὲ ὑπὸ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Μαρωνας εἰς τὸ ἐν Κομοτηνῇ Οἰκοτροφεῖον Ἀρρένων καὶ εἰς τὰς Ἐκκλησι. Κατασκηνώσεις Μαρωνας.

Κατὰ τὴν διαμονὴν των ἐν Κομοτηνῇ ἐπεσκεψήθησαν τὸ ὄχυρον τῆς Νυμφαίας, τὴν ἱστορίαν καὶ τὸν ρόλον τοῦ ὁποίου κατὰ τὸν πόλεμον 1940-41 ἀνέλυσε πρὸς τοὺς ἐκδρομεῖς νέους ἀξιοματικὸς τοῦ ὄχυρου.

Ἀπὸ μέρους τῶν ἐκδρομέων ἀπηύθυνε θερμὸν καὶ ἐνθουσιῶδη χαιρετισμὸν ὁ κ. Ἰωάννης Οἰκονομίδης. Μεθ' ὃ προσεφέρθη πρὸς τὸν παριστάμενον Ταξίαρχον μεγάλη Σημαία, ὡς προσφορά τῆς νεότητος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Νέας Ἰωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας, ἥτις ἐν συγκινητικῇ τελετῇ ἀνυψώθη ἐπὶ τοῦ ἰστοῦ τοῦ ὄχυρου.

Τοὺς ἐκδρομεῖς ἐδεξίωθη ἡ ἐν Νυμφαίᾳ ἐδρεύουσα Στρατ. Μονάς, ὑπὸ τῶν ἐκδρομέων δὲ προσεφέρθησαν Ἱ. Εἰκόνας, σιγαρέττα, γλυκίσματα καὶ διάφορα χρήσιμα δῶρα.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν των εἰς Ἀθήνας διήλθον καὶ προσεκύνησαν τὸ ἐν Καρβάλλῃ Καβάλας ἀποτεθησαυρισμένον Ἱερόν Λείψανον τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, εἰς τὸ ὁμώνυμον Ἱερόν Προσκύνημα, περιῆλθον δὲ καὶ τὰ ἱστορικὰ Βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, ξαναγρηθέντες ὑπὸ τοῦ κ. Ὁθωνος Κυπριατάκη.

Τοὺς ἐκδρομεῖς συνώδευσε εἰς ἀπάσας τὰς ὡς ἄνω ἐκδηλώσεις καὶ εἰς ἔκφρασιν τοῦ στοργικοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Νεότητα καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νέας Ἰωνίας καὶ Νέας Φιλαδελφείας κύριος Τιμόθεος.

Ἱερά Μητρόπολις Νικαίας

Μία στρατιὰ πολλῶν ἑκατοντάδων νέων καὶ νεανίδων, ποὺ φοιτοῦν εἰς τὰς Χριστιανικὰς Μαχητικὰς Ὁμάδας Μαθητῶν (Χ.Μ.Ο.Μ.) τῆς Ἱ. Μητροπόλεως χάρις εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἔζησαν εἰς τὴν ἀπολιτεῖαν τοῦ Θεοῦ, τὴν Κατασκήνωσιν Πιστῶν Κορινθίας, συντροφιά μετὰ τὸν Θεόν, ζῶν ἡ χαρὰς, ἀγάπης καὶ πολλῶν συγκινήσεων.

Τὰς συγχρόνους ἐγκαταστάσεις τῶν Κατασκηνώσεων, ποὺ εὑρίσκονται εἰς ὑψόμετρον 700 μ. ἐπὶ ὄρειο πεδίου τῶν Γεραλίων, παρέχώρησεν ἀπὸ ἐξαετίας εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ εἰδικῶς τὸ Κοινωνικὸν Κέντρον Οἰκογενείας καὶ Νεότητος.

Τὸ γενικὸν σύνθημα τῆς ἐφετεινῆς Κατασκηνώσεως, ἡ ὁποία ἐλειτούργησεν εἰς τρεῖς περιόδους, ἦτο «Κ α ι ν ῆ κ τ ῖ σ ι ε», τὸν ἴδιον δὲ τίτλον εἶχε καὶ ὁ ὕμνος τῶν Κατασκηνώσεων.

Ἱερά Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Τὴν Δευτέραν 14ην Ἰουλίου ἤρχισε τὸ ἀπὸ καιροῦ προγραμματισθὲν καὶ προετοιμασθὲν συνέδριον τῶν Πνευματικῶν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας εἰς τὴν Ναύπακτον, καὶ διὰ τὴν μεγάλην αἴθουσαν τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Εἰς τὸ Συνέδριον τοῦτο ἔλαβον μέρος περὶ τοὺς 25 Πνευματικοὶ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως καὶ προήδρευσε καθ' ὅλας τὰς συνεδριάσεις ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης.

Τὴν πρωίαν τῆς Δευτέρας ἐτελέσθη Θ. Λειτουργία ὑπὸ τοῦ Πρωτοσυγκέλλου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως π. Ἱεροθέου Κατσάνου, παρόντος καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου. Ἐν συνεχείᾳ, μετέβημεν ἅπαντες εἰς τὸ Πνευματικὸν Κέντρον, ὅπου καὶ ἤρχισαν αἱ συνεδριάσεις.

Τὴν ἑναρξιν ἐκήρυξεν ὁ Σεβασμιώτατος, ὁ ὁποῖος καὶ ἔκαμε τὴν πρώτην εἰσήγησιν με θέμα: «Ὁ σκοπὸς καὶ τὸ νόημα τῆς Ἱεράς ἐξομολογήσεως».

Μετὰ τὸν Σεβασμιώτατον ὁμιλήσεν ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως με θέμα: «Ὁ Πνευματικὸς ἐν τῇ ἐνασχῆσει τοῦ ἔργου του καὶ οἱ κίνδυνοι αὐτοῦ». Ἐν συνεχείᾳ, μετὰ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν 2 εἰσηγήσεων, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος ἅπαντες οἱ σύεδροι, μετέβημεν εἰς τὸ Οἰκοτροφεῖον ἀρρένων τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως, ὅπου παρετέθη γεῦμα ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας συνεχίσθησαν αἱ συνεδριάσεις με εἰσηγητὰς τὸν Αἰδεσιμώτατον π. Δημήτριον Θεοδοσόπουλον με θέμα: «Ὁ Πνευματικὸς ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς κληρικὸς», καὶ τὸν Πανοσιολ. Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως π. Σπυρίδωνα Λογοθέτην με θέματα: 1) «Ἡ οὐσία καὶ τὸ νόημα τῆς ἀμαρτίας ὡς πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὡς πρὸς τὸν ἄνθρωπον» καὶ 2) «Προϋποθέσεις ἀφέσεως».

Μεθ' ἑκάστην εἰσήγησιν ἐπηκολούθησε συζήτησις.

Τὴν ἐπομένην ἡμέραν, Τρίτην 15ην Ἰουλίου, ἐγένετο Ὁρθρος εἰς τὸν Ἱερόν Ναὸν Ἀγίου Δημητρίου Ναυπάκτου, χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασμιωτάτου. Κατόπιν μετέβημεν καὶ πάλιν εἰς τὸ Πνευματικὸν Κέντρον, ὅπου ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἡ εἰσήγησις τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου π. Εὐαγγέλου Μαντζουνέα, ἀπουσιάζοντος λόγῳ ἐκτάκτου δυσχερείας, με θέμα: «Ἡ ἐννοια τῶν ἐπιτιμῶν καὶ αἱ περιπτώσεις χρήσεώς των—Ἐκκλησιαστικὴ οἰκονομία».

Ἐπηκολούθησε συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ἐπὶ θεμάτων καὶ προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζουν οἱ Πνευματικοὶ

Ἐδόθησαν αἱ κατάλληλοι ὁδηγίαι καὶ τὸ Συνέδριον ἐκλείσεν ὁ Σεβασμιώτατος, ὁμιλήσας σχετικῶς καὶ δανειμὲς ἀναμνηστικὰ εἰς ὅλους τοὺς συνέδρους.

Τὸ Συνέδριον ἐσημείωσεν ἀπόλυτον ἐπιτυχίαν καὶ οἱ σύνεδροι ἠυχθήσαν, ὅπως ὁ Κύριος εὐδοῶσῃ καὶ ἄλλας εὐκαιρίας τοῦ εἶδους αὐτοῦ, αἱ ὅποιαί ἐνισχύουν, τονώνουν, καθοδηγοῦν, καρτερίζουν, ἀλλὰ καὶ ἐξαγιάζουν.

Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Μὲ πρωτοβουλίαν καὶ καθοδήγησιν τοῦ Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως κ. Διονυσίου συνήλθεν, ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος Χορτιάτου, τὸ Α' Ἱερατικὸν Συνέδριον τῆς Μητροπόλεως κατὰ τὰς 30ῆν Σεπτεμβρίου καὶ 1ῆν Ὀκτωβρίου ἐ.ε.

Τῆς ἐνάρξεως τῶν συνεδριάσεων προηγήθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία. Τοὺς συνέδρους ἀκολούθως ἐχαίρετισε δι' ἐμπνευσμένης ὁμιλίας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Διονύσιος. Ἀκολούθως, ἐχαίρετισαν ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Βορείου Ἑλλάδος κ. Μαρινάκης καὶ εἶτα ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αἴνου κ. Ἀπόστολος.

Τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου ἤνοιξεν ὁ Παν/τος Ἀρχμ. κ. Καλλίνικος Καροῦσος διὰ τεκμηριωμένης καὶ θαυμασίας εἰσηγήσεως, ἣτις ἐνεθουσίασε τοὺς πάντας, μὲ θέμα «Ἡ πνευματικὴ ζωὴ τοῦ ἱερέως». Ἐπηκολούθησεν ἐποικοδομητικὴ συζήτησις.

Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας (πρώτης) ἐπηκολούθησεν εἰσηγήσις τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου κ. Ἰωάννου Φουντούλη μὲ θέμα: «Ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τοῦ ἱερέως».

Τὴν ἐπομένην ἐγένετο εἰσηγήσις ὑπὸ τοῦ Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Παν/μίου κ. Ἰωάννου Κορναράκη μὲ θέμα: «Ἡ ποιμαντικὴ διάκρισις». Ἀμφότεραι αἱ εἰσηγήσεις ὑπῆρξαν λίαν ἐπιτυχεῖς καὶ ἐνεποίησαν βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς ἅπαντας. Τὰς ἐργασίας τοῦ Συνεδρίου παρεκολούθησαν, ὡς ἀνεφέρθη, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητρ. Αἴνου κ. Ἀπόστολος, Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκόπιος, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. Ἀμβρόσιος, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Θεουπόλεως κ. Παντελεήμων, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Β. Ἑλλάδος κ. Μαρινάκης, ἐκπρόσωποι τῶν Σωματίων Ἀσφαλείας κ.λ.π.

ΜΝΗΜΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΜΕΤΑΞΑ - ΚΡΟΝΤΗΡΑ

Ἐφέτος συμπληροῦνται τέσσαρα χρόνια ἀπὸ τὸν θάνατον τῆς Ἀντιγόνης Μεταξά-Κροντηρᾶ, τῆς ἀγαπημένης τῶν παιδιῶν Θείας Λένας. Ὑπενθυμίζομεν τὸ βραβεῖον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν ἀπὸ 50.000 δραχμῶν ποῦ ἔχει ἀθλοθετηθῆ εἰς μνήμην τῆς ἀπὸ τὸν σύζυγόν τῆς Κώστα Κροντηρᾶ, διὰ τὴν συγγραφὴν ἀνεκδότου μελέτης «περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Ἑλληνικῆς Παιδικῆς Λογοτεχνίας ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ παρελθόντος αἰῶνος μέχρι σήμερον».

Ἡ μελέτη πρέπει νὰ εἶναι πρωτότυπος, νὰ ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰ μουσικὰ ἔργα, τὰς μεταφράσεις καὶ τὰ ἑλληνικὰ περιοδικὰ καὶ νὰ ἔχῃ ἕκαστιν 100 τοὐλάχιστον δακτυλογραφημένων σελίδων. Προθεσμία ὑποβολῆς μελετῶν εἰς πέντε δακτυλογραφημένα ἀντίγραφα ἀνωμόμως μὲ ρητὸν ὡς ἐνδειξὴν μέχρι τῆς 3 Ἀπριλίου 1976. Ἡ ἀπονομὴ τοῦ βραβείου θὰ γίνῃ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1976.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ὁ Προϊστάμενος τοῦ Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτης.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, κατὰ τὴν συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 9ης Σεπτεμβρίου, εἰσηγήσει τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, διὰ πράξεως αὐτῆς παμφηφει γενομένης, ἀνύψωσε τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Τρανουπόλεως εἰς ἐνεργὸν Μητρόπολιν τῆς Ἐκκλησίας· τοῦτο δέ, ἐπειδὴ ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν Συνοδικῶς ἡ «ἐν πλήρει πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ἀφοσιώσει καὶ πιστότητι ἐπιτέλεσις τῶν καθήκοντων τοῦ Μητροπολίτου Τρανουπόλεως ὡς Προϊσταμένου τοῦ ἐν Σαμπεζῷ Γενεύης Ὁρθοδόξου Κέντρου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, πρὸς δὲ καὶ ἡ βλῆ ἀπὸ τῆς ἐπικαιρίας ταύτης θέσεως διορθόδοξος καὶ διαχριστιανικὴ αὐτοῦ δραστηριότης καὶ μαρτυρία».

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπηύθυνε πρὸς τὸν Μητροπολίτην Τρανουπόλεως εἰς τὸ Συνοδικὸν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας τὴν ἀκόλουθον προσφώνησιν:

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Τρανουπόλεως κ. Δαμασκηνέ,

Μετὰ χαρᾶς ἀγγέλλομεν Ὑμῖν ὅτι ἡ περὶ ἡμῶν Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος, ἡμετέρα Πατριαρχικὴ εἰσηγήσει, ἐν ἐκτιμῆσει δὲ τῶν ἄχρι τοῦδε προσερχθεισῶν ὑπὸ τῆς Ὑμετέρας Ἱερότητος ὑπηρεσιῶν τῷ Ἁγιωτάτῳ τούτῳ Ἀποστολικῷ καὶ Πατριαρχικῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ, ἤχθη εἰς τὴν ἀπόφασιν, ὅπως, προσωπικῶς διὰ τὴν Ὑμετέραν Ἱερότητα, προαγάγῃ τὴν πεπιστευμένην Αὐτῇ Ἱεράν Μητρόπολιν Τρανουπόλεως εἰς ἐνεργὸν Μητρόπολιν τοῦ Θρόνου τούτου.

Τοῦτο ἀνακοινοῦμεν ἐπὶ Συνόδου τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ Ἱερότητι, οὐδαμῶς ἀμφιβάλλομεν ὅτι αὐτῇ, περιβεβλημένη τὴν μείζονα ἀξίαν τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτου τοῦ Θρόνου τούτου, παρέξῃ μείζονα καὶ τὴν συμβολὴν αὐτῆς ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει τῶν ἁγίων σκοπῶν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς καθόλου Ἀγίας ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ πέραν τούτου, ἀπὸ τῆς ἐν ἡ εὐρίσκεται Αὐτῇ ἐπικαιρίας θέσεως ἐν τῇ διακονίᾳ τῆς γενικῆς χριστιανικῆς καταλλαγῆς.

Ἱερώτατε ἐν ἐνεργείᾳ Μητροπολίτα Τρανουπόλεως. Ταῦτα καὶ τσαῦτα ἀφ' ἡμῶν καὶ ἀπὸ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας. Παραγγέλλομέν Σοι, ἵνα ἦς «πιστὸς ἄχρι θανάτου».

Ὁ Μητροπολίτης Τρανουπόλεως ἐξέφρασε τὴν συγκίνησιν καὶ εὐγνωμοσύνην αὐτοῦ ὡς ἀκολούθως:

Παναγιώτατε Δέσποτα, Σεβασμία Ἁγία καὶ Ἱερά Σύνοδος,

Ἐν ἄκρα ταπεινώσει καὶ μείζονι βεβαιώσει τῆς υἱικῆς ἀφοσιώσεώς μου πρὸς τὸν πάνσεπτον τοῦτον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ὃν κλεῖζει ἡ Ὑμετέρα Σεπτῇ Κορφῇ, δέχομαι τὴν στιγμὴν ταύτην, ὁ ἐλάχιστος ἐγὼ τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῶν Σεπτῶν χειλέων τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος τὸ ἄγγελμα τῆς παρὰ τὴν προσωπικὴν μου ἀναξιώτητα ἀνυψώσεως τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Τρανουπόλεως εἰς ἐνεργὸν Μητρόπολιν τοῦ ἁγιωτάτου τούτου Θρόνου.

Παναγιώτατε,

Οὐδὲν ἔπραξα μέχρι τοῦδε δικαιοῦν τὴν τοιαύτην πρὸς τὸ ταπεινὸν μου πρόσωπον τιμὴν καὶ ἐμπιστοσύνην τῆς Ὑμετέρας Θ. Παναγιότητος καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἁγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου, εἰμὴ μόνον ὅτι ἐν τῇ καθόλου ταπεινῇ μου διακονίᾳ ἐπεζήτησα νὰ ἐπιμαρτυρήσω τὴν πιστότητα καὶ ἀφοσιώσιν μου εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον τῆς Ὁρθοδόξιας καὶ νὰ ὑπηρετήσω Αὐτόν ὅση μοι ἔδωκεν ὁ Κύριος δύναμι.

Παναγιώτατε, 'Αγία τῶν Συνοδικῶν 'Αρχιερέων Χορεία,

'Εν ἀφνιδιασμῷ εὐρίσκομαι πρὸ τῆς προσγενομένης μοι ὑπὸ τῆς 'Αγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. 'Εκκλησίας τιμῆς καὶ οὐδὲν ἔχω νὰ εἶπω, εἰμὴ τοῦτο, ὅτι ἔσομαι πιστὸς ἄχρι θανάτου.

'Ιερὰ Μητρόπολις Γαλλίας

Συμφώνως πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν παράδοσιν, κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα 'Ιούλιον διοργανώθη εἰς 'Αγιον 'Ανδρέαν 'Αττικῆς ἡ ἐτήσιος κατασκηνώσις τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως Γαλλίας, εἰς τὴν ὅποιαν ἔλαβον μέρος ἄνω τῶν διακοσίων ἑλληνοπαίδων ἡλικίας 4-14 ἐτῶν ἐξ ὧλων περίπου τῶν Κοινοτήτων αὐτῆς. 'Ο Σεβ. Μητροπ. Γαλλίας κ. Μελέτιος ἠγήθη προσωπικῶς τῆς ἀεροπορικῆς μεταφορᾶς τῶν παιδιῶν ἐκ Παρισίων εἰς 'Αθήνας μετ' ἐπιστροφῆς, ἔχων ὡς πολυτίμους βοηθοὺς καὶ συνεργάτας τὸν Θεοφιλέστατον 'Επίσκοπον Σασίμων κ. 'Ιερεμίαν, τὸν Πρωτοσύγκελλον τῆς Μητροπόλεως κ. Στέφανον Χαραλαμπίδην, τοὺς 'Αρχιμανδρίτας Βλάσιον Λαυριώτην (Αὐώνος), Κάλλιστον Βαφειῶν (Νικαίας) καὶ Θεοδώρητον Τσιριγώτην (Γρενόβλης), καθὼς καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς 'Ελληνικῆς 'Ενώσεως Μασσαλίας κ. Σ. Κουτσούρα. Κατὰ τὴν ἀφίξιν αὐτῶν εἰς 'Αθήνας τὴν Κυριακὴν 6ην 'Ιουλίου εἰς τὸ 'Αεροδρόμιον τοῦ 'Ελληνικοῦ ἐγένετο θερμωτάτη ὑποδοχὴ ὑπὸ τοῦ κυρίου Χρυσανθοπούλου, 'Υπουργοῦ Κοινωνικῶν 'Υπηρεσιῶν, ἐκπροσώπων τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας καὶ τῶν 'Υπουργείων 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ 'Οργανισμῶν, 'Εξωτερικῶν καὶ Προεδρίας Κυβερνήσεως. 'Η ἀφίξις των μετεδόθη διὰ τῆς 'Ελληνικῆς Τηλεοράσεως καὶ τῶν Ραδιοφωνικῶν Σταθμῶν.

Κατὰ τὴν μηνιαίαν παραμονὴν αὐτῶν εἰς 'Αθήνας ἐπεσκέφθησαν τὴν 'Ακρόπολιν, τὰ Μουσεῖα τῶν 'Αθηνῶν, τὸ Σούνιον, τὴν 'Ιερὰν Μονὴν Φανερωμένης Σαλαμίνος, τὴν Καισαριανήν, τὴν 'Ιερὰν Μονὴν Πεντέλης, τὴν 'Επίδουρον, τὸ Νεώπλιον καὶ τὴν Τήνον. Παντοῦ ἡ ὑποδοχὴ ὑπῆρξε θερμωτάτη καὶ ἡ χαρὰ καὶ ἱκανοποίησις τῶν παιδιῶν ἀπερίγραπτος. Τὴν 31ην 'Ιουλίου ἔλαβε χώραν συγκινητικὴ τελετὴ εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ 'Αγνώστου Στρατιώτου, ὅπου ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κύριος Μελέτιος κατέθεσε στέφανον ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν 270 παιδιῶν μας, τῶν κληρικῶν τῆς 'Ι. Μητροπόλεως, τῶν κ.κ. 'Υπουργῶν Χρυσανθοπούλου καὶ Α. Καραμανλῆ, τοῦ Προέδρου τῆς 'Ελληνικῆς Κοινότητος Παρισίων κ. Νικολάου Ταβαντζῆ, τοῦ κυρίου Σ. Κουτσούρα, Προέδρου τῆς 'Ελληνικῆς Κοινότητος Μασσαλίας, ἀγγέλματος Στρατοῦ καὶ Φιλαρμονικῆς.

'Επίσης κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἐδόθη ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν Σεβασμιώτατον νὰ προσλάβῃ δύο λαμπροὺς κληρικούς διὰ τὴν Μητρόπολιν του, τὸν Πανσο. 'Αρχιμ. κ. Σάββαν 'Αχιλλέως ὡς πνευματικὸν 'Εφημέριον τοῦ ἐν Παρισίοις Γηροκομείου τῆς Μητροπόλεως, καὶ τὸν 'Ιερολογιώτατον Διάκονον κ. Σεραφεὶμ Καρτέρην, ὡς 'Αρχιδιάκονον τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τοῦ 'Αγίου Στεφάνου, νὰ γίνῃ δεκτὸς εἰς ἐγκάρδιον φιλικὴν ἀκρόασιν ὑπὸ τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως κ. Κωνσταντίνου Καραμανλῆ καὶ ἀπὸ 19ης ἕως 22ας 'Ιουλίου νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ σεπτὸν τῆς 'Ορθοδοξίας Κέντρον καὶ νὰ φιλοξενηθῇ μετὰ πολλῆς ἀγάπης καὶ στοργῆς ὑπὸ τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Δημητρίου καὶ τῶν ἐν Φαναρίῳ προσφιλῶν 'Αδελφῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς μηνιαίας περίπου κατασκηνωτικῆς περιόδου, τὴν 3ην καὶ 4ην Αὐγούστου ἐπέστρεψαν ἀεροπορικῶς εἰς Παρίσιους πλήρεις ὥραϊον καὶ συγκινητικῶν ἀναμνήσεων καὶ αἰσθημάτων ἀγάτης καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν Μητέρα Πατρίδα, ἥτις μετὰ τόσης στοργῆς μᾶς ὑπεδέχθη καὶ ἐφιλοξένησεν. Οὕτω τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Παναγίου Θεοῦ ἐξεπληρώθη καὶ κατὰ τὸ θέρος τοῦτο τὸ ταξίδιον τῶν παιδιῶν μας εἰς τὴν 'Ελλάδα, ἐπετελέθη ὁ σκοπὸς τῆς συνδέσεως αὐτῶν μετὰ τῆς Μητρὸς Πατρίδος καὶ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ διέλθουν ὥραϊας ἡμέρας κάτω ἀπὸ τὸν ὥραϊον καὶ γαλανὸν 'Ελληνικὸν οὐρανόν.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ Παγ-
κόσμιον Συμβούλιον 'Εκκλησιῶν περὶ
'Ιεροσολύμων.

Κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπίσκεψιν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου 'Εκκλησιῶν, πάστορος Φ. Πόττερ, εἰς Φανάριον ἐθίγη ἐκτενῶς τὸ θέμα τοῦ μέλλοντος τῶν 'Ιεροσολύμων. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν συζητήσεων αὐτῶν, ἐδήλωσεν ὁ Γενικός Γραμματεὺς, θὰ γίνουν αἰσθητὰ κατὰ τὴν προσεχῆ 'Ε' Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Π.Σ.Ε. εἰς Ναϊρόμπι Κένυας.

Παράλλῃως πρὸς τὸ θέμα τῆς πόλεως τῶν 'Ιεροσολύμων συνεζητήθησαν κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν εἰς Φανάριον καὶ τὰ περὶ τῆς συμμετοχῆς τῶν 'Ορθοδόξων 'Εκκλησιῶν εἰς τὴν καθόλου ζωὴν καὶ δράσιν τοῦ Π.Σ.Ε. 'Ὡς ἀσπουδαῖον βήμα ἐχαρακτήρισεν ὁ Φ. Πόττερ τὸ γεγονός, ὅτι αἱ 'Ορθόδοξοι 'Εκκλησίαι ἀέντεινον τὴν συμμετοχὴν των εἰς τὸ Π.Σ.Ε., καθιστῶσαι οὕτω σαφές εἰς τὴν Ρωμαιοκαθολικὴν 'Εκκλησίαν, ὅτι τὸ Π.Σ.Ε. δὲν εἶναι προτεσταντικὸν σωματεῖον. 'Ετονίσθη ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως σχετικῶς, ὅτι εὐκταία θὰ ἦτο ἡ πληρεστέρα συμμετοχὴ τῶν 'Ορθοδόξων καὶ εἰς τὸ ἐν Γενεῦῃ ἐκτελεστικὸν προσωπικὸν τοῦ Π.Σ.Ε.

40 'Ορθόδοξοι Θεολόγοι συναντῶνται
εἰς Σοβιετικὴν 'Αρμενίαν.

40 περίπου ὀρθόδοξοι θεολόγοι ἐκ 15 χωρῶν τῆς Εὐρώπης, Μ. 'Ανατολῆς, 'Αφρικῆς καὶ Β. 'Αμερικῆς συννητήθησαν ἀπὸ 16ης μέχρι καὶ 21ης Σεπτεμβρίου εἰς τὸ 'Επταμνηστὶν τῆς Σοβιετικῆς Σοσιαλιστικῆς Δημοκρατίας τῆς 'Αρμενίας. 'Ὡς ἐγνώσθη, εἶναι ἡ πρώτη φορά, κατὰ τὴν ὅποιαν τοιαύτη διεθνὴς ὀρθόδοξος συνάντησις λαμβάνει χώραν εἰς 'Αρμενίαν.

'Η σύσκεψις αὐτή, ἡ ὅποια διοργανώθη ἀπὸ τὸ τμήμα ἀ'Ιεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου 'Εκκλησιῶν, εἶχεν ὡς θέμα τὸ ἀ'Ομολογεῖν τὸν Χριστὸν ἐν τῇ λειτουργικῇ ζωῇ τῆς 'Εκκλησίας τῆς σήμερον. Σκοπὸς τῆς συναντήσεως ἦτο ἡ ἐκτίμησις τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὅποιον ἡ ἀνά τὴν οἰκουμένην 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία ἀντιλαμβάνεται αὐτὴν λειτουργικὴν τῆς ζωῆν ἐν τῇ μεταδόσει τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ἐντὸς διαφόρων κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν πλαισίων.

Αἱ ἐργασίαι τῆς συσκέψεως παρουσίασαν ὄλους ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον, καθόσον πολλοὶ τῶν συμμετασχόντων 'Ορθοδόξων προήρχοντο ἀπὸ 'Εκκλησίας ζωσας εἰς μουσουλμανικὰ περιβάλλοντα ἢ εἰς σοσιαλιστικὰς χώρας. Πλουσία ἐχαρακτήρισθη ἐπίσης ἡ συμβολὴ τῶν ἐξ Εὐρώπης καὶ 'Ηνωμένων Πολιτειῶν, ὅπου ἀντιμετωπίζονται ὀλονὲν καὶ περισσώτεροι δυσκολίαι εἰς τὴν ἐπικαιροποίησιν τῆς κληρονομηθείσης λατρευτικῆς ζωῆς ἐντὸς μιᾶς συνεχῶς μεταβαλλομένης κοινωνίας. 'Η ἐκτίμησις τῶν ἐμπειριῶν αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ ὑπογράμμισις τῆς σημασίας αὐτῶν διὰ τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν, ἀπετέλεσεν ἓνα τῶν κυρίων στόχων τῆς συσκέψεως αὐτῆς, ἡ ὅποια θεωρεῖται συνέχεια τῆς συνελθούσης ἐν Βουκουρεστίῳ τῶν 'Ιουνίου 1974.

Εἰς τρία ἀνέρχονται σήμερον τὰ ἐν 'Αφρικῇ ὀρθόδοξα ἱεραποστολικά κέντρα: εἰς Κολουέζι, Κανάγκα καὶ Μπούζι-Μάγι. Κατὰ προσφάτους πληροφορίας ἀπὸ τὸ Κολουέζι τοῦ Ζαῖρ, εἰς τὸ ἐκεῖ 'Ιεραποστολικὸν Κέντρον, τὸ ὅποιον εὐρίσκειτο μέχρι πρό τινας ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ἀρχιμ. 'Αμφιλοχίου Τσοῦκου, ἐπετελέσθη ἀξιοπρόσεκτον ἔργον κατὰ τὸ τελευταῖον δεκαπεντάμηνον: 'Ελαβον τὸ χρίσμα καὶ ἐβαπτίσθησαν 1.200, ἐνυμφεύθησαν δὲ ὀρθοδόξως 110 ἰθαγενεῖς τῆς περιοχῆς τοῦ Κολουέζι, μετεφράσθη ἡ 'Αγία Γραφὴ εἰς τὴν διάλεκτον Σουαχίλι-Μπόρα, συντάχθη μικρὴ περιεκτικὴ 'Ορθόδοξος Κα-

τήρησις εἰς τὴν διάλεκτον Σουαχίλι-Σάμπα, ἤρχισε δὲ ἤδη ἡ σύνταξις Μεγάλης Καττήρησις. Ἐθεμελιώθησαν τρεῖς ναοί, εἰς Κατούμπα, Κισσότε καὶ Καμπούγκι, πρόκειται δὲ νὰ θεμελιωθῶν καὶ δύο ἄλλοι εἰς Μουσίμα καὶ Καμίνα' ἐπὶ πλέον λειτουργοῦν ἤδη πέντε πρόχειρα παρεκκλήσια εἰς Κιπούσι, Κατούμπα Φουγκουρούμι καὶ Καντάμα. Ἐξησφαλίσθη ἡ τακτικὴ λειτουργία τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς τὴν πόλιν τοῦ Κολουέζι, ἐμελοποιήθη ἡ Θ. Λειτουργία, ἰδρύθησαν τρία ὀρθόδοξα σχολεῖα μὲ ὀρθόδοξον διδασκτικὸν προσωπικὸν εἰς Κισσότε, Καμπούκι καὶ Μουσσόμα.

Ὡς γνωστὸν, ἡ ὀρθόδοξος ἱεραποστολὴ εἰς Ζαῖρ, χρονολογούμενη ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Μητροπόλεως Κεντρῶας Ἀφρικῆς ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας τὸ 1959, ἐνισχύθη σημαντικῶς κατὰ τὰ ἔτη 1970-72 διὰ τῆς δράσεως τοῦ ἀειμνήστου πρεσβυτέρου Χρυσοστόμου Παπασαραντοπούλου.

Οἱ Μητροπολίται Σουηδίας Παῦλος καὶ Ἑλσιγκίου Ἰωάννης, ἐπισκεπτόμενοι κατ' αὐτὰς τοὺς ὀρθοδόξους Λάπωνας ἐν Φιλλανδία καὶ Νορβηγία, ἐτέλεσαν τὴν 21ην Σεπτεμβρίου τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν εἰς τὸ ἐν Βορείῳ Νορβηγία λαπωνικὸν παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τὸ ὁποῖον ἔχει ἱστορικὴν πεντακοσίων ἐτῶν καὶ εἶναι ὁ ἀρχαιότερος ὀρθόδοξος ναὸς ἐν Σκανδιναβία. Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, τὴν ὁποῖαν παρηκολούθησαν οἱ πλείστοι τῶν ὀρθοδόξων Λαπώνων, πλῆθος Φιλλανδῶν ὀρθοδόξων προσελθόντων ἐπὶ τούτῳ ἐκδρομικῶς καὶ ἄλλων χριστιανῶν ἐκ τῶν περιχώρων, ἐτελέσθη ἄγιασμα εἰς τὸν ποταμὸν Νέυδεν, εἰς τὸ σημεῖον ὅπου οἱ ὀρθόδοξοι Λάπωνες εἶχον δεχθῆ ὁμαδικὸν βάπτισμα ὑπὸ τοῦ ἁγίου Τρύφωνος.

Αἱ χριστιανικαὶ Ἐκκλησίαι τῆς Ὀμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας καὶ τοῦ Δυτ. Βερολίνου διοργάνωσαν ἐφέτος, διὰ πρώτην φοράν ἀπὸ κοινοῦ, τὴν ἀμέραν τοῦ ἁλοδαποῦ συμπολίτου». Ὡς σύνθημα τῆς ἡμέρας αὐτῆς (12 Ὀκτωβρίου) ὤρισθη ἡδη τὸ «Μαζὶ γιὰ δικαιοσύνη». Εἰς σχετικὴν ἀνακοίνωσιν τῆς προπαρασκευαστικῆς ἐπιτροπῆς τυνίζεται, ὅτι ἀγχος διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἐργασίας σημαίνει ταυτοχρόνως ἀγχος διὰ μίαν ἀξιοπρεπῆ ζωὴν τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς οἰκογενείας... πῶς μποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὸν κόσμον ἀλληλεγγύη καὶ εἰρήνη, ὅταν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐργασίας μας, εἰς τὴν γειτονίαν μας καὶ τὴν ἐνορίαν μας δὲν ἀγωνιζώμεθα διὰ δικαιοσύνην ποὺ ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν αὐτῶν»;

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὀρθοδόξων ἱερέων, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν εἰς τὰ διάφορα πνευματικὰ γραφεῖα τοῦ ἀμερικανικοῦ στρατοῦ, σημειώνει αἰσθητὴν αὐξήσιν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη. Σήμερον ὁ ἀριθμὸς τῶν στρατιωτικῶν αὐτῶν ἱερέων, οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν βάσει ἀδελφικῶν κανονικῆς καὶ διοικητικῆς φύσεως τῶν ἀμοδιῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιαστικῶν τῶν ἀρχῶν, ἀνέρχεται ἤδη εἰς 20.

Ἐκδίδεται προσεχῶς ἀπὸ τὸ τμήμα «Πίστις καὶ Τάξις» τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν τόμος, περιέχων ἐπισημονικὰς μελέτας περὶ τοῦ μέχρι σήμερον πραγματοποιηθέντος Ὀρθόδοξο-προτεσταντικοῦ διαλόγου. Εἰς τὸν ἐν λόγω τόμον, τὸν ὁποῖον προλογίζει ὁ Δρ. Α. Φίσσερ, Διευθυντῆς τοῦ ὡς ἄνω τμήματος, αἱ ὀρθόδοξοι συμβολαὶ εἶναι τῶν Μητροπολιτῶν Μύρων Χρυσοστόμου καὶ Ἑλσιγκίου Ἰωάννου, τῶν πρεσβυτέρων Β. Μποροβόβου καὶ Θ. Χόπκο, τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Γλασκώβης Ἰ. Ζηζιούλα καὶ τοῦ Δρος Κ. Πατέλου.

Παρουσία τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σινᾶ Δαμιανοῦ, ἐπραγματοποιήθη πρό τινος εἰς Ἀθήνας σύσκεψις ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πρωτάνεως τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Ἰ. Φυτράκη πρὸς

μελέτην τοῦ θέματος τῆς προγραμματιζομένης ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ἐρεῦνης καὶ μικροφωτογραφίσεως τῶν χειρογράφων κωδικῶν καὶ ἐγγράφων τῆς ἱστορικῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ. Ὡς γνωστὸν, τὰ χειρόγραφα τῆς ὡς ἄνω Μονῆς εὐρίσκονται ἤδη ἐν μικροφωτογραφίᾳ εἰς τὴν ἐν Οὐάσιγκτων Βιβλιοθήκην τοῦ Κογκρέσσου.

Ἀπὸ 8ης μέχρι 13ης Σεπτεμβρίου ἐπραγματοποιήθη εἰς Ὁξφόρδην τὸ 7ον Διεθνὲς Συνεδριὸν Πατερικῶν Μελετῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν καθηγητῶν G.C. Stead καὶ M.F. Wiles. Μεταξὺ τῶν συμμετασχόντων ὀρθοδόξων πατρολόγων διεκρίνοντο οἱ καθηγηταὶ Β. Ἀναγνωστόπουλος (Χάλκη), Κ. Μπόνης (Ἀθήναι) καὶ Στ. Παπαδόπουλος (Ἀθήναι). Ὡς γνωστὸν, τὰ Διεθνή Συνεδρία τῶν Πατερικῶν μελετῶν συγκαλοῦνται ἀνά τετραετίαν, ἔχουν δὲ ὡς γενικὸν αὐτῶν σκοπὸν τὴν προαγωγὴν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Μέχρι τοῦ 1980, ὡς μεταδίδει ὁ Παγκόσμιος Σύνδεσμος Βιβλικῶν Ἐταιρειῶν, ὀλόκληρος ἡ Ἁγία Γραφή θὰ ἔχη μεταφρασθῆ εἰς 43 ἀφρικανικὰς γλώσσας, ἐπὶ πλέον δὲ ἡ Καινὴ Διαθήκη εἰς ἄλλας 60 τοιαύτας. Αἱ μεταφράσεις αὐταί, αἱ ὁποῖαι γίνονται πάντοτε εἰς τὴν καθομιλουμένην, εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καρπὸς ἐργασίας ἀφρικανικῶν διωμολογικῶν ομάδων, βοηθουμένων ἐπιστημονικῶς καὶ τεχνικῶς ὑπὸ εὐρωπαίων καὶ ἀμερικανῶν ἱεραποστόλων καὶ εἰδικῶν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Τὴν 26ην Φεβρουαρίου 1975 ἐξεδόθη, κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ τῶν Καλῶν Τεχνῶν καὶ ἐπικυρώσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (29 Ἰανουαρίου 1975), Προεδρικὸν Διάταγμα (ὑπ' ἀρ. 9764), ὑπογραφόμενον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Λιβανικῆς Δημοκρατίας Σουλεϊμάν Φραντζιέ, διὰ τοῦ ὁποῖου ἀναγνωρίζεται ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, παρὰ τὴν Ἱ. Μονὴν τῆς Θεοτόκου τοῦ Μπελεμεντίου, ἡ ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἀντιοχείας, ὡς Ἴδρυμα Ἀνωτάτης Παιδείας ἐν Λιβάνῳ.

Τοιοτοτρόπως, ἡ ὡς ἄνω Σχολὴ ἐξισοῦται καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς Πολιτείας ἀκαδημαϊκῶς πρὸς τὰς ἑτέρας δύο ἐπὶ πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου λειτουργούσας Θεολογικὰς Σχολὰς: 1) Τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ 2) Τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τῆς Ἑγγύς Ἀνατολῆς, τῶν Ἀγγλικανῶν καὶ Μεταρρυθμιστῶν, ἐν Λιβάνῳ.

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Δαμασκηνοῦ εὐρίσκεται εἰς τὴν Ἱ. Πατριαρχικὴν Μονὴν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ Μπελεμεντίου, παρὰ τὴν Τρίπολιν τοῦ Λιβάνου, ἥτις κατὰ τὴν παράδοσιν καὶ τὰς ἱστορικὰς πηγὰς ἀνάγει τὰς ἀρχὰς αὐτῆς εἰς τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, ἀνιδρυθεῖσα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Σταυροφόρων (1098 ἐξ.). Ὁ Πατριάρχης τῆς Ἀντιοχείας Μελέτιος Ἰδρυσεν ἀρχὰς τοῦ Κ' αἰῶνος μίαν Ἱερατικὴν Σχολὴν πρὸς ἐκπαίδευσιν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἀντιοχείας, ἐξ ἧς προῆλθε τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κληρικῶν, τῶν συνεχισάντων κατόπιν τὰς θεολογικὰς αὐτῶν σπουδὰς εἰς ὀρθοδόξους Θεολογικὰς Σχολὰς τοῦ κλίματος τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας.

Ἡ σημερινὴ Θεολογικὴ Σχολὴ ἐλειτούργησε διὰ πρώτην φοράν κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1970-71, ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας Ἠλία Δ'. Ἡ ἱδρυσις τοῦ κτηρίου ὀφείλεται, κατὰ τὸ πλεῖστον, εἰς τὴν οικονομικὴν ἀρωγὴν τοῦ αἰδίου Μητροπολίτου Νέας Ὑόρκης Ἀντωνίου Μπασίρ (1898-1966). Τὸ κτίριον τῆς Σχολῆς, ἔχον τὰς ἀναλόγους ἐγκατα-

στάσεις πανεπιστημιακού κτιρίου τέχνης, προσαρμοζόμενον εις τὸ περιβάλλον, τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις καὶ τὰς μοναστικάς παραδόσεις τοῦ περιβάλλοντος. Ἐχει δὲ ἀνάγκη ἐν τῷ ἔγγυς μέλλοντι περαιτέρω ἐπεκτάσεως.

Ἡ Σχολὴ λειτουργεῖ συμφώνως πρὸς τὸν Ἑσωτερικὸν Κανονισμὸν Θεολογικῆς Σχολῆς πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου καὶ τοὺς λοιποὺς εἰδικούς κανονισμοὺς αὐτῆς. Τελεῖ ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐξάρτησιν καὶ προστασίαν τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου (τῆς Ἱεραρχίας) τῆς Ἀντιοχείας. Κοσμητῶρ εἶναι ὁ Μητροπολίτης Τυάων Παντελεήμων, Ἱεράρχης τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου καὶ Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τὸ Καθηγητικὸν Σῶμα σύγκειται ἐκ μελῶν ἐκ Λιβάνου ἐνισχυόμενον κατὰ τὸ παρὸν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1974-75 ἀπὸ Ἐπισκόπου - Καθηγητῆς ἐκ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Χάλκης.

Οὗτοι συμμετέχουν ἐνεργῶς εἰς τὰς προσπάθειάς τῆς συγχρόνου Ὁρθοδόξου θεολογίας πρὸς α) ἀποκάθαρσιν ταύτης ἐξ ὅλων τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων τοῦ παρελθόντος, β) ἀναζωπύρησιν τῆς Πατερικῆς Παραδόσεως κατὰ ἓνα δυναμικὸν τρόπον, καὶ γ) κατανόησιν τῶν μεθόδων ἐρεύνης καὶ τῆς προόδου τῆς συγχρόνου Δυτικῆς Θεολογίας καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Μεταδίδουν εἰς τοὺς φοιτητὰς τὰ διδάγματα τῆς Ἱ. Ἐπιστήμης, ἐμπλουτίζουν τὴν θεολογίαν μὲ τὰ συγγράμματα αὐτῶν καὶ συμμετέχουν εἰς διάφορα συνέδρια.

Ὁ ἀκαδημαϊκὸς κύκλος σπουδῶν περιλαμβάνει πέντε ἐξάμηνα, καλύπτοντα τέσσαρα καὶ ἡμισίον ἔτη. Οἱ φοιτηταὶ σήμερον προέρχονται ἀπὸ τὸν Λίβανον, τὴν Συρίαν καὶ τὴν Ἰορδανίαν. Ἀπαντες εἶναι οἰκτρόφοι. Συμμετέχουν εἰς τὴν ἐνεργὸν λειτουργικὴν καὶ λατρευτικὴν ζωὴν, μὲ κέντρον τὸν ναὸν τῆς Ἱ. Μονῆς Μπελεμεντίου. Δίδουν τὸν ἑαυτὸν των εἰς τὴν πολυπλευρὸν ἀκαδημαϊκὴν ζωὴν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΜΟΣΧΑΣ

Κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 17.4.75, ἡ Ἱ. Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας μετέθεσε τὸν μέχρι τοῦδε Ἀρχιεπίσκοπον Βλαδίμηρ καὶ Σουσδάλ Νικόλαον εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Καλούγας καὶ Μπόροφσκ, εἰς διαδοχὴν τοῦ διὰ λόγους ὑγείας παραιτηθέντος Ἀρχιεπισκόπου Δονάτου. Μετετέθησαν ἐπίσης κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν ὁ μέχρι τοῦδε Ἀρχιεπίσκοπος Ἰρκούτσκ καὶ Τσιτὰ Βλαδίμηρος εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Βλαδίμηρ καὶ Σουσδάλ καὶ ὁ μέχρι τοῦδε Ἐπίσκοπος Ποντόλσκ Σεραπίων εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Ἰρκούτσκ καὶ Τσιτὰ. Ὡς ἐγνώσθη ἐπίσης, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἐν Βιέννῃ Ἀρχιεπισκόπου Βικτωρίνου ἐξελέγη ὁ μέχρι τοῦδε ἐν Βάδη καὶ Βαυαρίᾳ Ἀρχιεπίσκοπος Εἰρηναῖος. Τέλος, εἰς τὸν Ἀρχιεπισκοπὸν Φιλάρετον, Ἐξαρχον Κεντρῶας Εὐρώπης ἐδρεύοντα ἐν Ἀνατολικῷ Βερολίῳ, ἀπενεμήθη ὁ τίτλος τοῦ Μητροπολίτου.

Ἡ Θεολογικὴ Ἀκαδημία Ἀχρίδος ἀπένευεν εἰς τὸν Μητροπολίτην Λένινγκραντ καὶ Νόβγκοροντ Νικόδημον τὸν τίτλον τοῦ ἐπιτίμου διδάκτορος τῆς θεολογίας. Ὡς ἐγνώσθη, ὁ Μητροπολίτης Λένινγκραντ ἐτιμήθη διὰ τὴν μακροχρόνιον δράσιν του εἰς τὸ πεδίου τῆς κοινωνικῆς ἠθικῆς, τὴν ἐντονον συμβολὴν του εἰς τὴν συνεργασίαν μεταξύ τῶν ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἑνώσει καὶ Βουλγαρίᾳ Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὡς καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης.

Κατ' ἀπόφασιν τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας (17.4.75) ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἑνώσει Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ε' Γεν. Συνέλευσιν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς Ναϊρόμπι (23.11-10.12.75) θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ 25 μέλη. Τῆς ἀντιπροσωπείας αὐτῆς, ἡ ὁποία θὰ συμπεριλαμβάνη ὀκτὼ Ἀρχιερεῖς, θὰ ἠγηθῇ ὁ Μητροπολίτης Λένινγκραντ καὶ Νόβγκοροντ Νικόδημος.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας προέβη εἰς αὐστηρὰν σύστασιν πρὸς τοὺς ὑπευθύνους τῶν Ναῶν τῶν Μοναστηρίων νὰ φροντίζουν διὰ τὴν διαφύλαξιν καὶ ἐξασφάλισιν τῶν εἰκόνων, τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἱερῶν σκευῶν, τῶν λειτουργικῶν βιβλίων, τῶν παλαιῶν ἀμφίων, ἐπίπλων καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν πολυτίμων εἰδῶν. Ἰδιαιτέρα προσοχὴ ζητεῖται νὰ ἀφιερῶθῃ εἰς τὴν προφύλαξιν ἀπὸ ἄτομα, τὰ ὁποῖα παρουσιαζόμενα ὡς ἐμπειρογνώμονες καὶ εἰδικοί, ζητοῦν διάφορα ἀντικείμενα πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐπεξεργασίαν, συντήρησιν ἢ ἔκθεσιν, χωρὶς νὰ ἔχουν πρὸς τοῦτο ἔγκρισιν τοῦ ἀρμοδίου ἀρχιερέως· ἀνευ τοιαύτης ἐγκρίσεως νὰ μὴ δίδονται τὰ ζητούμενα ἀντικείμενα. Ὅλοι δὲ οἱ Ναοὶ καὶ αἱ Μοαί, καθὼς καὶ τὰ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα καὶ καταστήματα, ὅπου φυλάσσονται τὰ ἀντικείμενα αὐτὰ, εἰ δυνατὸν νὰ ἐφοδιασθοῦν μὲ τὰ μέσα καὶ τὰς βασικὰς συσκευὰς διὰ κατάσβεσιν πυρκαϊῶν. Διὰ τὴν χρῆσιν των νὰ εἰδικευθοῦν ὠρισμένα ἄτομα.

Ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς τὴν 20ῆν Ἰανουαρίου τρ. ἔτους ἐώρτασε τὴν ἑορτὴν τοῦ προστάτου του ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου — «τὴν Σλάβαν» του. Κατὰ τὸ παρατεθὲν ἐπίσημον γεῦμα πρὸς τοὺς στενοὺς συνεργάτας του προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος Εἰρηναῖος, ὁ ὁποῖος μετὰ τῶν ἄλλων εἶπε τὰ ἐξῆς χαρακτηριστικά: «Ἡμεῖς καὶ οἱ σαξὺ τῶν ἄλλων εἶμεθα μάρτυρες ὅτι ἡ θάλασσα, εἰς τὴν ὁποῖαν πλέει τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι λίαν τεταραγμένη. Οἱ πνέοντες ἀνεμοὶ δὲν εἶναι πάντοτε εὐνοϊκοὶ διὰ τὸν πλοῦν τοῦ σκάφους. Πολλὰ Σκύλλα καὶ Χαρίβδεις-τρικυμῖαι καὶ θύελλαι, ἀποτελοῦν σχεδὸν συνεχῆ κίνδυνον διὰ τὸ σκάφος. Παρ' ὅλους ὅμως τοὺς κινδύνους καὶ τὰς δοκιμασίας τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας μας ταξιδεῖται ἀσφαλῆς πρὸς τὸν προορισμὸν του, πρὸς τὸν γαλήνιον λιμένα, διότι τὸ πηδάλιον του εὐρίσκειται εἰς τὰς στιβαρὰς καὶ ἀσφαλεῖς χεῖρας τῆς Ὑμετέρας ἀγιότητος, ἡ ὁποία ὀλόκληρον τὴν προσωπικότητά της, τὴν καρδίαν καὶ τὸν νοῦν της, ὅλον τὸ εἶναι της ἔχει συνδέσει πρὸς τὴν πέτραν, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα εἶναι Χριστός. Ἡμεῖς γνωρίζομεν, ἀγιώτατε, τὸ βλέπομεν καὶ τὸ ἀισθανόμεθα ὅτι εἰς τὸν Πατριαρχικόν σας βίον ὀλίγα εἶναι αἱ ἡμέραι, κατὰ τὰς ὁποίας ζῆτε στιγμὰς χάρας, ὅπως τὴν σημερινὴν ἡμέραν... Ἐφέτος δὲ συμπίπτει καὶ τὸ χρυσοῦν Ἰωβηλαϊὸν σας. Συνεπληρώθησαν πεντήκοντα ἔτη τῆς Ἱερατικῆς, ἀρχιερατικῆς καὶ Πατριαρχικῆς διακονίας σας εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν λαόν σας. Ἡμισίον αἰῶνος εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ λαοῦ σας, πάντοτε μὲ ἀκατάπαυστον δραστηριότητα καὶ ἐνεργητικότητα.... Καὶ ὡς ἱερεὺς καὶ ὡς ἀρχιερεὺς καὶ ὡς Πατριάρχης ἐπεδείξατε καὶ ἐπιδεικνύετε σοφὴν διορατικότητα, ὑπομονὴν καὶ ἀξιοπρέπειαν καὶ εἰς πᾶσαν διακονίαν καὶ ἐποχὴν ἐνεργοῦντες εὐκαίρως καὶ δεόντως».

Ἡ τακτικὴ ἑτήσια σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ὁρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας συνήλθεν εἰς τὸ ἐν Βελιγραδίῳ Μέγαρον τοῦ Πατριαρχείου ἀπὸ 21-28 Μαΐου τρέχοντος ἔτους. Μετὰ τὸ πέρας τῆς συνόδου ἐξεδόθη τὸ ἐξῆς Ἀνακοινωθὲν:

«Κατὰ τὴν σύνοδον ἐξητάσθησαν τὰ προβλήματα καὶ αἱ ὑφιστάμεναι συνθήκαι διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Σερβικὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν χώραν καὶ τὸ Ἐξωτερικὸν καὶ ἐλήφθησαν αἱ δέουσαι ἀποφάσεις. Μεταξὺ τῶν ἄλλων:

1) Ἀνεγνώσθη ἡ ἔκθεσις τῶν πεπραγμένων τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου καὶ ἐδόθησαν αἱ δέουσαι ὁδηγίαι διὰ τὸ περαιτέρω ἔργον.

2) Ἰδιαιτέρα προσοχὴ ἀφιερῶθη ἐφέτος εἰς τὰς ἐκθέσεις τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἀρχιερέων περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκ-

κλησίας εις τὰς διαφόρους περιοχάς, ἐλήφθησαν σχετικαὶ ἀποφάσεις καὶ ἐδόθησαν αἱ κατάλληλοι ὁδηγίαι.

3) Ἐγένετο ἀποδεκτὴ ἡ πρότασις τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ πανηγυρισμὸς τοῦ Ἱωβηλαίου τῆς 800-ετηρίδος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Σέρβου Ἁγίου Σάββα νὰ γίνῃ τὴν 4ην καὶ 5ην Ὀκτωβρίου 1975.

4) Ἐμελετήθη καὶ ἡ ἐκθεσις τῶν Ἀρχιερέων μας σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Σερβικὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὰς ΗΠΑ καὶ τὸν Καναδᾶν καὶ τὸν διεξαγόμενον ἐκεῖ δικαστικὸν ἀγῶνα.

5) Ἐξελέγη ὡς Ἐπίσκοπος τῆς χερουούσης Ἐπισκοπῆς Νύσσης ὁ βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Πατριάρχου Εἰρηναῖος.

6) Ἰδρύθη ἡ μᾶλλον ἐπανασυνεστήθη ἡ Ἐπαρχία τοῦ Βράνιε μὲ ἔδραν τὴν πόλιν τοῦ Βράνιε. Ἡ πλήρωσις τῆς Ἐπαρχίας αὐτῆς θὰ γίνῃ, ὅταν ἐξασφαλισθῇ κτίριον διὰ τὴν Ἐπισκοπὴν καὶ τὰς σχετικὰς ὑπηρεσίας.

7) Ἀηξιάσης τῆς θητείας τῶν μελῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξελέγησαν ὡς νέα μέλη αὐτῆς ὁ Μητροπολίτης Δαβροβσινίας Βλαδισλάυος καὶ οἱ Ἐπίσκοποι Σρέν Μακάριος, Μπρατισέβου Χρυσόστομος καὶ Βανάτου Βησσαρίων.

Τὴν 19ην Μαΐου τρέχοντος ἔτους ὁ Πατριάρχης Γ ε ρ μ α ν ὁ ς, παρουσία τῶν μελῶν τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐδέχθη τοὺς ἐν Βελιγραδίῳ εὐρισκομένους διακεκριμένους Ἑλληνας ἐπισήμους, ἦτοι τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἰνστιτούτων καὶ Πρόεδρον τῆς Ἀκαδημίας κ. Παναγιώτην Ζέπον, τὸν Ἀκαδημαϊκὸν κ. Γρηγόριον Κ α σ ι μ ἄ τ η ν καὶ τὸν Ἀκαδημαϊκὸν κ. Θεμιστοκλῆν Θ ε ο χ ἄ ρ η ν, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ ἐν Βελιγραδίῳ Πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος κ. Μάρκου Ο ἰ κ ο υ ο μ ἰ δ ο υ, καὶ εἶχε μετ' αὐτῶν φιλικὴν καὶ ἐγκάρδιον συνομιλίαν.

Τὴν Κυριακὴν, 15ην Ἰουνίου τρ. ἔ. μὲ πᾶσαν ἐπισημότητα εἰς τὴν πόλιν τοῦ Πάρατσι, τῆς Κεντρικῆς Σερβίας, ἐτελέσθησαν ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ, παρουσία μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, πολλῶν κληρικῶν καὶ πλήθους λαοῦ, τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐκ βάθρων ἀνακαινισθέντος περιχαλοῦς ἱστορικοῦ ναοῦ τῆς πόλεως. Τὴν ἰδίαν δὲ ἡμέραν εἰς τὴν πόλιν τῆς Νύσσης ἐγένετο ὑπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε Τοποτηρητοῦ τῆς Ἐπαρχίας Ἐπισκόπου Ζίτσης Βασιλείου ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νεοεκλεγέντος Ἐπισκόπου Νύσσης Εἰρηναῖου.

Ἐπὶ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς ἐν Σερβίᾳ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἐκυκλοφόρησεν, εἰς σχῆμα τσέπης, νέα δίχρωμος ἔκδοσις τοῦ σλαβωνικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἐγκολπίου. Τοῦτο περιέχει τὰς ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ, τοῦ Ὁρθρου καὶ τῶν Λειτουργιῶν τοῦ Ἱ. Χρυσόστομου, Μ. Βασιλείου καὶ τῶν Προηγουμένων, ὡς καὶ πίνακα ὄλων τῶν Ἁγίων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους. Ὡς ἐγνώσθη, μερίμνη τῆς Ἱ. Συνόδου, θὰ κυ-

κλοφορήσῃ προσεχῶς εἰς νέαν ἔκδοσιν καὶ τὸ οὕτω καλούμενον Ἐπτηυξημένον Εὐχολόγιον (Dof olnitelni Trebnik).

Τὴν 5ην Φεβρουαρίου τρ. ἔτους ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ εἰς ἡλικίαν 91 ἔτους ὁ ἐπίσκοπος Νύσσης Ἰωάννης μετὰ 49ετῆ ἀρχιερατικὴν διακονίαν. Τὴν ἐπομένην ἐτέλεσε τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν ὁ Πατριάρχης Γερμανὸς μετὰ τῶν Συνοδικῶν ἀρχιερέων καὶ ἐβδομήκοντα ἱερέων καὶ διακόνων, τὴν παρηκολούθησε δὲ πλῆθος πιστῶν. Ὁ ἐκλιπὼν ἐτάφη ἐντὸς τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Νύσσης.

Τὸ Πατριαρχεῖον Βελιγραδίου ἀπεφάσισε τὴν ἀνέγερσιν ναοῦ εἰς Jasenovac τῆς Κροατίας, ὅπου, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὴν ναζιστικὴν κατοχὴν ἐλειτούργει στρατόπεδον συγκεντρώσεως. Εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦτο, εὐρισκόμενον, ὡς μεταδίδει τὸ πρακτορεῖον εἰδήσεων «Relazioni Religiose», ὑπὸ τὴν διαίτησιν τοῦ Φραγκισκανοῦ μοναχοῦ Majstorovic, ἀφήκαν τὴν ὑστάτην των πνοὴν περὶ τὸ ἐν ἑκατομμύριον Σέρβων, Ἑβραίων καὶ Κροατῶν.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁμᾶς Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Σόφιας καὶ συνεργατῶν τοῦ ἱστοριοφιλολογικοῦ τμήματος τῆς Βουλγαρικῆς Ἀκαδημίας Ἐπιστημῶν μετέβη παλαιότερον εἰς Οὐγγαρίαν καὶ ἐπὶ ἓνα μῆνα διηρέυνθησε τὰς ἐκκλησιαστικὰς καὶ ἄλλας βιβλιοθηκὰς καὶ ἀρχεῖα μίᾳ δωδεκάδῳ πόλεων, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς πρωτεύουσας Βουδαπέστης. Συνεκεντρώθη πλουσία ὕλη, ἡ ὁποία θὰ χρησιμεύσῃ πρὸς μελέτην τὸσον τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ὅσον καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ πολιτιστικῶν σχέσεων τῶν δύο χωρῶν κατὰ τὴν παρελθοῦσαν χιλιετηρίδα. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ εὐρεθὲν ὕλικόν εἶναι εἰς τὴν λατινικὴν καὶ τινὰ εἰς τὴν Οὐγγρικὴν γλῶσσαν. Πλὴν ὅμως ὑπάρχει ἀρκετὸς ἀριθμὸς χειρογράφων, ἐντύπων καὶ ἄλλων ἐγγράφων εἰς τὰς σλαβικὰς γλώσσας, ὡς καὶ τὴν ἑλληνικὴν. Παρέχεται ἐξ ὄλων αὐτῶν ἀφθονος καὶ συνεχῆς ἡ ὀρθόδοξος μαρτυρία εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον, ὅπου τὸν 9ον αἰῶνα ἔδρασαν οἱ ἐκ Θεσσαλονίκης φωτισταὶ τῶν Σλάβων ἅγιοι Κ Ὑ ρ ἰ λ λ ο ς καὶ Μ ε θ ὀ δ ἰ ο ς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΟΛΩΝΙΑΣ

Εἰς τὴν σημερινὴν Πολωνίαν ζοῦν περίπου 500 χιλιάδες Ὁρθόδοξοι εἰς 4 Ἐπαρχίας καὶ 156 ἐνορίας. Ὁρθόδοξοι ναοὶ ὑπάρχουν 61, ἱερεῖς δὲ ἐν ἐνεργείᾳ 210. Ἀνεγείρονται δύο ναοὶ. Ἐκ τῶν δύο Μοναστηρίων, τὸ ἐν εἶναι γυναικεῖον καὶ εὐρίσκειται εἰς Γκραμπάρκα, γνωστὸν διὰ τοὺς πολυπληθεῖς προσκυνητάς. Νέοι ὑποψήφιοι θεολόγοι προετοιμάζονται εἰς τὸ Ὁρθόδοξον Τμῆμα τῆς ἐν Βαρσοβίᾳ Θεολογικῆς Ἀκαδημίας.

Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α

Ίερά Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν μιᾶς κενῆς θέσεως Ἱεροκλήρυκος παρὰ τῆ Ἱερᾶ Μητροπόλει Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας, παρακαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ πρὸς τοῦτο νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Ἐδέσση τῆ 6ῃ Ὀκτωβρίου 1975

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Ζακύνθου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τῆς Ὑπερ. Θεοτόκου Κοινότητος Κατασταρίου Ζακύνθου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν, μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ζακύνθῳ τῆ 21ῃ Σεπτεμβρίου 1975

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Τοποτηρητῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ζακύνθου

Ίερά Μητρόπολις Θηβῶν καὶ Λεβαδείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν παρ. 2 τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων: 1) Ἀγ. Γεωργίου Ἐλεῶνος Θηβῶν, 2) Κοιμ. Θεοτόκου Καρυᾶς, 3) Ἀγίου Ἀθανασίου Λουκισίων, 4) Ἀγίου Χαραλάμπους Θισβῆς, 5) Παμμ. Ταξιαρχῶν Πέτρας, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά καὶ πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῆ 22ᾳ Ὀκτωβρίου 1975

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν: α) Τὸ Ν.Δ. 1398/1973 «Περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων» καὶ β) τὸ ἄρθρον 52

τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ Κανονικὰ καὶ Νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας διακηρύξεως ἐν τῷ περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά πρὸς κατάληψιν τῶν ἀνωθι κενῶν διακονικῶν θέσεων: 1) Ἀγίου Δημητρίου Θηβῶν καὶ 2) Ἀγ. Τριάδος Βαγίων.

Ἐν Λεβαδείᾳ τῆ 22ᾳ Ὀκτωβρίου 1975

† Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαδείας ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἄρθρα 33 καὶ ἐξῆς τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ἱ. Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῆς Ὑπερ. Θεοτόκου (Σπηλαιωτίσσης) Κερκύρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ Περιοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά. Ἀπαραίτητον προσὸν πτυχίον Θεολογικῆς Σχολῆς.

Ἐν Κερκύρᾳ τῆ 30ῇ Σεπτεμβρίου 1975

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν ΠΟΛΥΚΑΡΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 τοῦ Κανονισμοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Λαδᾶ, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων, τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Νόμων καὶ τῶν Κανονισμῶν ἀπαιτούμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «Ἐκκλησία» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά καὶ πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Καλαμάτᾳ τῆ 27ῃ Ὀκτωβρίου 1975

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Μαρωνείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 33 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς ἀνωθι κενὰς ὀργανικὰς ἐφημεριακὰς θέσεις: 1) Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Δημητρίου Ν. Σάντας, 2) Ἀγ. Παρασκευῆς Ἀρσακείου, 3) Ἀγ. Δημητρίου Στρώμης, 4) Ἀγ. Νικολάου Διώνης, 5) Ἀγ.

Γεωργίου Κίρκης, 6) Προφ. 'Ηλιού Παλλαδίου, 7) 'Αγ. Τριάδος Μεσσούνης, 8) 'Αγ. Παρασκευής Μέσσης, 9) 'Αγ. Γεωργίου Πόρπης, 10) Β' θέσεως Παμμ. Ταξιαρχών Ξυλαγανής και 11) Γ' θέσεως τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας Κομοτηνῆς.

'Εν Κομοτηνῇ τῇ 4ῃ 'Οκτωβρίου 1975

† 'Ο Μαρωνεῖας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ 'Ι. Ναῶν, 'Ενοριῶν καὶ 'Εφημερίων», ὡς καὶ τὰς διατάξεις τοῦ ὑπ' ἀριθ. 1398/1973 Ν.Δ./τος «Περὶ συστάσεως ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων παρὰ τῇ 'Ι. 'Αρχιεπισκοπῇ καὶ ταῖς 'Ι. Μητροπόλεσι τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος», τὴν ὑπ' ἀριθ. 272/1973 ἀπόφασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαρωνεῖας, περὶ θέσεων Διακόνων ἐν τῇ 'Ι. ἡμῶν Μητροπόλει, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὰς κάτωθι κενὰς ὀργανικὰς θέσεις Διακόνων. 1) Κοιμ. Θεοτόκου Κομοτηνῆς, 2) 'Αγ. Γεωργίου Κομοτηνῆς, 3) 'Αγ. Σοφίας Κομοτηνῆς, 4) 'Αγ. Βαρβάρας Κομοτηνῆς, 5) 'Αγ. Κωνσταντίνου καὶ 'Ελένης Σαππῶν, 6) 'Αγ. Νικολάου 'Ιάσμου, 7) Παμμ. Ταξιαρχῶν Ξυλαγανῆς, 8) 'Αγ. 'Αθανασίου Αἰγείρου, 9) 'Αγ. Θεοδώρου Ν. Σιδηροχωρίου, 10) 'Αγ. 'Αθανασίου Κοσμίου.

'Εν Κομοτηνῇ τῇ 4ῃ 'Οκτωβρίου 1975

† 'Ο Μαρωνεῖας ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Θάσου

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 33 παρ. 2 καὶ 3 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ 'Ι. Ναῶν, 'Ενοριῶν καὶ 'Εφημερίων» καὶ προτιθέμενοι νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν 'Ενοριῶν: 1) 'Ι. Ναοῦ 'Αγίου Γεωργίου 'Αγιάσματος καὶ 2) 'Ι. Ναοῦ 'Αγίων Ταξιαρχῶν 'Αβραμηλιάς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν 'Ιερῶν Κανόνων καὶ τῆς κειμένης νομοθεσίας προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

'Εν Καβάλα τῇ 15ῃ 'Οκτωβρίου 1975

† 'Ο Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης

Προκειμένου νὰ προβάωμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς παρὰ τῷ Γραφείῳ τῆς καθ' ἡμᾶς 'Ι. Μητροπόλεως κενῆς θέσεως Γραφέως, βάσει τοῦ ἀρθρ. 28 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 9/1970 Κ.Ε.Υ., προσκαλοῦμεν τοὺς προσοντούχους Κληρικούς, ὅπως ἐντὸς 150ῆμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐν τῇ «'Εκκλησίᾳ» τῆς παρουσίης προσκομίσωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα δικαιολογητικὰ.

'Εν Πρεβέζῃ τῇ 13ῃ 'Οκτωβρίου 1975

† 'Ο Νικοπόλεως ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Φωκίδος

'Εχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρων 33 καὶ 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, 'Ενοριῶν καὶ 'Εφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ Περιοδικῷ «'Εκκλησία» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν διὰ τὴν κατάληψιν ὀργανικῆς θέσεως τακτικοῦ ἐφημερίου εἰς τοὺς ἱεροὺς ναοὺς: 1) 'Αγ. Νικολάου 'Αμφίσσης, 2) 'Αγ. Νικολάου Γαλαξειδίου, 3) 'Αγ. Χαραλάμπους Δεσφίνης, 4) Κοιμήσεως Θεοτόκου Δεσφίνης, 5) Κοιμήσεως Θεοτόκου Πολυδρόσου, 6) Γεννήσεως Θεοτόκου 'Αγίας Εὐθυμίας, 7) 'Αγίου Κωνσταντίνου Μαναγούλης καὶ 8) 'Αγίου Πολυκάρπου Μαλαματῶν.

'Εν 'Αμφίσσῃ τῇ 10ῃ 'Οκτωβρίου 1975

† 'Ο Φωκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

'Εν Λευκωσίᾳ τῇ 20ῃ 'Ιανουαρίου 1975

'Αξιότιμον Κύριον

Κων/τῖνον Γ. Μπόννην

Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου 'Αθηνῶν

Σεβαστέ μοι Κύριε Καθηγητά,

Τὸ γράμμα σας μᾶς συνεκίνησε βαθύτατα καὶ μεγάλως μᾶς ἐνεθάρρυνε, διότι ἐλάβομεν αὐτὸ εἰς κρίσιμον διὰ τὴν Κύπρον καὶ τὸν 'Ελληνισμόν γενικῶς περιοδόν. Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος θέρους ζῶμεν ἡμέρας ἀγωνίας, μὴ γνωρίζοντες ἀληθῶς «τί τέξεται ἡ ἐπιούσα».

Μέγα μέρος τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου πενθεῖ τὸν θάνατον προσφιλῶν προσώπων, τὰ ὅποια πεσόντα εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν ἐγκατέλειψαν ὄρφανὰ καὶ χήρας. Οὐκ ὀλίγοι εἶναι οἱ ἀγνοούμενοι καὶ οἱ ἐγκλωβισθέντες εἰς τὰ χωρία των ὑπὸ τῶν τουρκικῶν στρατευμάτων κατοχῆς. Εἰς διακοσίας χιλιάδας ἀνέρχονται οἱ 'Ελληνες τῆς Κύπρου, οἱ ὅποιοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψωσιν τὰς ἐστίαις των καὶ νὰ καταστοῦν πρόσφυγες ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν Πατρίδι. Οὔτε διὰ τῆς γραφίδος, οὔτε διὰ τῆς κινηματογραφικῆς ταινίας εἶναι δυνατὸν νὰ παρασταθῇ τὸ δρᾶμα τῆς Κύπρου. Μόνον προσωπικὴ ἐπίσκεψις δύναται νὰ δώσῃ ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῆς δυστυχίας, εἰς ἣν περιῆλθεν ἡ ἄλλοτε εὐημεροῦσα ὠραία 'Ελληνικὴ Νῆσος.

Αὐτοῦ τοῦ δράματος τυγχάνω μάρτυς καθημερινῶς, διότι εἰς Λάρνακα μετατεθεὶς ὑπηρετῶ εἰς Γυ-

μνάσιον, τοῦ ὁποίου 850 μαθηταὶ καὶ μαθήτριά εἶναι πρόσφυγες, ἦτοι τὰ 2/3 τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν ἐν αὐτῷ ἐγγεγραμμένων, καὶ εἰς μικροτέραν τοῦ χιλιόμετρον ἀπ' αὐτοῦ ἀπόστασιν 3 χιλ. ἐκτοπισθέντων ζῶσιν ἐν σκηναῖς ὑπὸ ἀθλίας συνθήκας.

Καὶ ἡ ἀγωνία μας ἐπιτείνεται κατ' αὐτὰς ἐκ τῶν ραγδαίως εἰς βάρος μας ἐξελισσομένων γεγονότων. Θὰ ἔχωμεν ἀρά γε ἐκτράχυνσιν τῆς καταστάσεως με ἀπροβλέπτους συνεπειάς; Θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀντιπαρέλθωμεν τὴν παροῦσαν κρίσιν με ἀτρωτον τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ με ἀκλόνητον τὴν ἐθνικὴν ὑπερφάνειαν; Πολὺ συγκεχυμένη εἶναι ἡ ὅλη κατάστασις. Παρὰ ταῦτα ἡ ἐλπίς δὲν μᾶς ἐγκατέλειψε καὶ ἔχομεν τὴν αἰσιοδοξίαν ὅτι καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς Κύπρου θὰ ἐπιβιώσῃ ἐνταῦθα καὶ ἡ Μήτηρ Ἑλλάς θὰ δώσῃ, ὅπως αὕτη γνωρίζει, ἰσχυρὸν ράπισμα κατὰ τοῦ ἀπὸ αἰῶνων ἐπικινδύνου γείτονος ἐχθροῦ τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ κλίματος συνεχίζω τὴν σύνταξιν τῆς διδακτορικῆς μου διατριβῆς. Ὁ Θεὸς βοηθός.

Μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ

ὁ εὐγνώμων μαθητῆς σας

ΑΝΔΡΕΑΣ Ν. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

Ν Ε Α Β Ι Β Λ Ι Α

Β α ρ ν ά β α Δ. Τ ζ ω ρ τ ζ ά τ ο υ, Μητροπολίτου Κίτρους, Οἱ βασικοὶ θεσμοὶ διοικήσεως τῆς Αὐτοκεφάλου Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας, μετὰ ἱστορικῆς ἀνασκοπήσεως, Ἀθήναι 1975, σελ. 51.

Τ ο ὕ α ὕ τ ο ὦ, Ἡ Θεολογία καὶ ἡ Ἐπιστήμη τοῦ Δικαίου (ὁμιλία ἐν τῷ Ἀριστοτελείῳ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης ἐπὶ τῇ ἀναγορευσει αὐτοῦ ὡς Ἐπιτίμου Διδάκτορος τῆς Νομικῆς), Ἀθήναι 1975, σελ. 23.

Τ ο ὕ α ὕ τ ο ὦ, Ἡ Αὐτοκέφαλος Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας καὶ οἱ βασικοὶ θεσμοὶ διοικήσεως αὐτῆς, Ἀθήναι 1975, σελ. 70.

Γ. Ι. Θεοχαρίδου, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων, Ἡ Ἁγία ἐκκλησία ἡ ἐν τῷ Σταδίῳ (;). Νέαι ἀπόψεις ἐπὶ παλαιῷ προβλήματι. [Μελετήματα στὴν Μνήμη Βασιλείου Λαοῦρδα]. Θεσσαλονίκη 1975 (σ. 203-239) + 2 φύλλα με 4 εἰκονογραφίας.

Εὐπρόσδεκτος, λίαν ἐνδιαφέρουσα καὶ διονυχιστικὴ μελέτη ἐπὶ ἐνὸς λίαν ἀμφισβητουμένου θέμα-

τος. Ἐπὶ τῆς ἐπιγραφῆς ὄρα καὶ ἡμετέραν ἀποψιν ἐν τῷ ἔργῳ μου: «Κύριλλος καὶ Μεθόδιος καὶ ἡ Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Θεσ/νίκης» Ἀθήναι 1968, σ. 127/8 (Εἰκὼν Η'). Κ. Γ. Μ.

ΑΝΘΗ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ (1970 - 75)

Βίοι ἀρχαίων ἀσκητῶν

(ἐκ τῶν αὐθεντικῶν ἀρχαίων κειμένων)

Ἐκυκλοφόρησαν τὰ κάτωθι τεύχη.

1. Ἱστορία τῶν Μοναχῶν τῆς Αἰγύπτου, μετάφρασις Ἀρχιμανδρίτου Ἡλία Μαστρογιαννοπούλου. Ἐκδοσις Ἰ. Μ. Κεχροβουνίου Τήνου.

2. Βίος τοῦ Ἁγίου Παχωμίου, μετάφρασις Ἀρχιμανδρίτου Ἀγαθονίκου Φατούρου. Ἐκδοσις Ἰ. Μ. Κεχροβουνίου Τήνου.

3. Βίος τοῦ Ἁγίου Εὐθυμίου, μετάφρασις Ἀρχιμανδρίτου Νικοδήμου Γιαννακοπούλου. Ἐκδοσις Ἁγίου Ἰωάννου Ρώσου.

4. Βίος τοῦ Ὁσίου Δανιὴλ Στυλίου, μετάφρασις Ἀθανασίου Κοτταδάκη. Ἐκδοσις Ἰ. Μ. Βαρλαάμ Μετεώρων.

5. Βίος τῆς Ὁσίας Μακρίνας, μετάφρασις Λεωνίδα Χαριτίδη. Ἐκδοσις Ἰ. Μ. Ἀγ. Γεωργίου Αἰδηψοῦ.

6. Βίος τοῦ Ὁσίου Ὑπατίου, μετάφρασις Ἄννας Ἀρβανίτου. Ἐκδοσις Ἰ. Μονῆς Πεντέλης.

7. Φιλόθεος Ἱστορία Α'.

8. Φιλόθεος Ἱστορία Β', μετάφρασις Ἀθηνᾶς Καραμπέτσου. Ἐκδοσις Ἰ. Μ. Κεχροβουνίου Τήνου.

9. Βίος Ἀλυπίου καὶ Λουκᾶ Στυλιτῶν, Ἀπόδοσις Ἀθαν. Κοτταδάκη. Ἐκδοσις Ἰ. Μητρ. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.

10. Βίος Ὁσίου Σάββα τοῦ ἡγιασμένου, παράφρασις Ἀρχιμανδρίτου Νικοδήμου Γιαννακοπούλου. Ἐκδοσις Ἰ. Μητρ. Καρυστίας καὶ Σκύρου.

Ὁ ἄγιος Ταρσίζιος, διήγημα (μετάφρασις ἀπὸ τὰ Γαλλικά), ἐκδόσεις «Ζωῆς τοῦ Παιδιοῦ», Ἀθήναι 1974, σ. 112.

Παναγ. Ν. Ἀντίπα, Ἡ δαιμονοληψία ἀνθρώπων καὶ ζώων, Ἀθήναι 1974, σ. 64.

Ὁ καὶ ἐξ ἄλλων δημοσιευμάτων γνωστὸς κ. Παναγ. Ἀντίπας ἐξετάζει τὸ θέμα τῆς δαιμονοληψίας με ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Θεολογίας καὶ κατατοπίζει τὸν ἀναγνώστην ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἐνεργείας τῶν δαιμόνων ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων.

Γεωργίου Β. Ἀντουράκη, Ὁ Βυζαντινὸς ναϊσκιὸς τῆς ἁγίας Εἰρήνης εἰς Κουρναὺν Χανίων, Ἀθήναι 1974, σ. 48.

Ἰωάννου Ὁρ. Καλογήρου, Καθηγητοῦ Παν/μίου, Χριστολογία καὶ Σωτηριολογία ἐν τῷ συνδέσμῳ τῶν κατὰ τὸν Μέγαν Ἀθανάσιον, (τόμος ἐόρτιος 1600ῆς ἐπετειοῦ Μ. Ἀθανασίου 373-1973) ἀνάτυπον, Ἀριστοτελεῖον Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη 1974, σ. 237-283.

Χρυσοστόμου Θέμελη, Μητροπολίτου Μεσσηνίας, Ἡ ἐν Χαλκίδι Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευσις, Ἀθήναι 1974, σ. 152.

Θεοδωρήτου Κύρου, Φιλόθεος Ἱστορία, μετάφρασις Ἀθηνᾶς Καραμπέτσου, ἔκδοσις Ἱ. Μονῆς Κεχροβουνίου Τήνου, Ἀθήναι 1974, σ. 128.

Φιλόθεος Ἱστορία, Β', ὑπὸ Θεοδωρήτου Κύρου, μετάφρασις Ἀθηνᾶς Καραμπέτσου, ἔκδοσις Ἱ. Μονῆς Κεχροβουνίου Τήνου, Ἀθήναι 1974, ἀριθ. 8, σελ. 168.

Μητροπολίτου Μηθύμνης Ἰακώβου, Ἀπὸ τὴν μαθητικὴν ζωὴν τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου τοῦ ἐκ Ναξίας, Ἀθήναι 1974, σ. 30.

Τοῦ αὐτοῦ, Πρὸς τοὺς φοιτητὰς τῆς ἐπαρχίας Μηθύμνης, Καλλονὴ 1974, σ. 14.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὑπηρέτης καὶ Οἰκονόμος, Καλλονὴ 1974, σ. 40.

Τοῦ αὐτοῦ, Ζητῆσαι καὶ ζῶσαι (Ποιμαντικὰ τῆς Ἱ. Μ. Μηθύμνης, προγραμματισμός, Μελέτη, ἔρευνα) Καλλονὴ 1974, σ. 46.

Φιλοποίμενος Β. Καρατζᾶ, Δίχως Θεὸς ὅλα ἐπιτρέπονται, ἔκδοσις «Φῶς», Ἀθήναι, σ. 160.

Ἐπισκόπου Διονυσίου Κ. Κυράτσου, Μητροπ. Δράμας, Χωρὶς Φῶς, ἐν Δράμα 1975, σ. 32, ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐφημέριος».

Ὁ δ. Λαμψίδου, Δ. Φ., Ἡ ἀκουστικὴ μετρικὴ εἰς τοὺς στίχους Νικολάου τοῦ Μοζάλωνος, Βυζαντινά, τόμος ἴος, Θεσσαλονίκη 1972, σσ. 359-372.

Τοῦ αὐτοῦ, Τὰ ρήματα ἐν τῷ λεξιλογίῳ τῆς χρονικῆς συνόψεως Κωνσταντίνου τοῦ Μανασσῆ, Βυζαντινά, τόμος 5ος Θεσσαλονίκη 1973, σσ. 189-268.

Τοῦ αὐτοῦ, Ennius-AINIOS, Sonderdruck aus Byzantion, T. XLIII (1973), Bruxelles 1974.

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικαίας, Τί Ἀνταποδώσω; Ἐπιμέλεια Γραφείου Τύπου καὶ Δημοσίων Σχέσεων Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικαίας, Νίκαια 1972, σελ. 188.

Ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, Μυσταγωγία, εἰσαγωγή-σχόλια ὑπὸ Πρωτ. Δ. Σταυριλάου, μετάφραση Ἱγνατίου Σακαλῆ, Ἐκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 1973, σ. 286.

Γεωργίου Β. Μελέτη, Διάλογος μετὰ τὸν οὐρανόν, ἔκδοσις Ἀδελφότητος Θεολόγων ἡ «Ζωή», Ἀθήναι 1974, σ. 192.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ φακὸς τῆς ἐπικαιρότητος μετὰ τὸ πρῶμα τῆς αἰωνιότητος, ἔκδοσις «Ζωῆς», Ἀθήναι 1974, σ. 190.

Κώστα Πάλμου, Γέννημα τῆς Ἀγάπης, Ἀθήνα, σ. 32.

Στυλιανοῦ Γ. Παπαδοπούλου, Συμβολὴ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τοῦ Γρηγορίου Νύσσης, (ἀνάτυπον ἐκ τοῦ «Λειμῶνος» - ΕΕΒΣ. ΛΘ'-Μ'. 1972-73) Ἀθήναι 1973, σ. 545-559.

Τοῦ αὐτοῦ, ὁ ἅγιος Ἀθανάσιος Ἀλεξανδρείας σταθμὸς μέγας ἐν τῇ Θεολογίᾳ τῆς Ἐκκλησίας (ἀνάτυπον ἐκ τῆς «Θεολογίας») Ἀθήναι 1974, σ. 31.

Τοῦ αὐτοῦ, Οἱ πρεσβύτεροι καὶ ἡ παράδοσις τοῦ Παπίου (ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Δελτίου Βιβλικῶν Μελετῶν, τόμ. 2ος τ. 7/1970), Ἀθήναι 1974, σ. 218-229.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΩΝ. Γ. ΜΠΟΝΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

A) Ἐσωτερικοῦ: Δραχμαὶ 300 ἑτησίως.

B) Ἐξωτερικοῦ: Δολλάρια 12 ἑτησίως.

Τιμὴ ἑκάστου τεύχους μετὰ τοῦ «ΕΦΗΜΕΡΙΟΥ»
δρχ. 15.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κωνστ. Γ. Μπόνης, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Τὸ Ἰδεῶδες Ἀγωγῆς καὶ Μορφώσεως τῶν Νέων.

Ἰωάν. Καρμίρη, Ἀκαδημαϊκοῦ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ Α' Οἰκουμένη Σύνοδος, ἐπὶ τῇ 1650ῃ ἐπετείᾳ αὐτῆς.

Τὰ Μέλη τῆς νέας Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 119ης Συνεδρικῆς Περιόδου.

Μητροπ. Δημητριάδος Χριστοδούλου, Ἡ περὶ Χριστολογίας διδασκαλία τοῦ ἁγίου Ἱ. Λαμασκηνοῦ.

Ἀρχιεπ. Σουηδίας Παύλου, Ὁ ἑορτασμός τῆς Πεντηκονταετηρίδος τοῦ Συνεδρίου τῆς Στοκχόλμης.

Ἀρχιμ. Τιμοθέου Σ. Τριβιζᾶ, Ἡ Ὁρθόδοξος Πνευματικότης καὶ τὸ Ποιμαντικὸν Ἔργον τῆς Ἐκκλησίας.

Σπυρίδωνος Δ. Κοντογιάννη, Ὁ Συναίτικός Κώδιξ.

Παρατηρήσεων στήλγ.

Βιβλιοκρισίαι.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Παράρτημα.

Νέα βιβλία.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ Ἀθήναι, Ἰασιῶν 1 — Τηλ. 710.734

Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3, Ζωγράφου. Τηλ. 787.978.